Poštnina plačana v gotovini | Leto LXI | V Ljubljani, v nedeljo 12. novembra 1933 | Štev. 259 a | Cena 2 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563 Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nova Španija propada mlada vstaja

Revolucija ni posebna umetnost in podreti star red, ki ne more biti brez hib, je navadno težaško opravilo. Toda na razvalinah starega, preizkušenega zgraditi nekaj čisto novega, to je pa nekaj drugega. Saj v teoriji se da vsakoršna državna zamisel, vsak gospodarsko-socialni program sijajno izvesti, ko pa ga je treba uresničiti, se pokaže, da se življenje ne da vklepati v čisto samovoljno izdelane kalupe, marveč se oblikuje po danih zakonih in na starih temeljih, kljubujoč vsej sivi teoriji.

Zato ne more presenetiti razvoj dogodkov v Španiji, kjer novi red radikalno-socialističnih oblastnikov nikakor noče iti v klasje ter se zakoni in predpisi izpreminjajo kakor kinematografski programi. Da tako stanje ne more nikogar zadovoljevati, celo političnih pristašev ne, je jasno. Nič čudnega, če se je prodalo knjige »Oligarquia y enchufismo«, ki jo je spisal Joaquin del Moral in ki na najostrejši način kritikuje vse vladne odredbe — v par mesecih 20.000 izvodov. Nič čudnega, pravimo, a zelo značilno.

Angleški list »Times«, ki je bil poslal v Španijo svojega posebnega poročevalca, podaja naravnost porazno sliko o tamkajšnjih razmerah. In pariška »La Croix« potrjuje, da so navedbe povsem resnične. Koliko so si obetali nasprotniki starega gospodarskega reda v Španiji od agrarne reforme. V resnici pa ima naravnost katastrofalne posledice. Na nedavnem zborovanju kastilskih in andaluških kmetov je dejal neki Kastiljanec: »Zdi se, da hoče javna oblast kmetijstvo uničiti.« Neki andaluški govornik pa je rekel: »Podoba je, da želi vlada anarhijo in propad celih provinc.« Kmet ni več gospodar na svoji grudi, marveč je obvezan najeti delavce, ki mu jih dodele oblasti. To so povečini uporni in leni življi, ki jim ni za delo, pač pa zahtevajo visoke plače. Nobene svobode ni, ne reda, ne varnosti. Po vaseh oblast večinoma ni v rokah alkalda, marveč v rokah radikalno-socialistične strokovne organizacije, katere so že po svoji naravi kmetom sovražne. Odtod nešteti požigi kmetskih domov in pridelkov. Včasih se ti elementi natepejo v tolpo, napadejo vas, uničijo žetev in zažgo gozdove. Taki zločinski požigi so na dnevnem redu in so uničili že na stotine kmetskih domov in na tisoče hektarov gozdov.

Katalonski statut tudi ni izboljšal napetega razmerja med Madridom in Barcelono, ker vlada nima denarja, da bi vzdrževala katalonsko upravo ter se v svoji skrbi, da ostane na krmilu, sploh ne briga za Katalonijo.

Zunanja trgovina gre trajno rakovo pot. Da bi dobila nov trg za oranžo, je Španija priznala Sovjetsko Rusijo. Sovjeti so se zahvalili na ta način, da so poslali za poslanika v Madrid enega svojih najradikalnejših članov in vrhu tega hočejo poplaviti Španijo s svojim premogom, proti čemur severno-španski premogovni gospodje najostreje protestirajo. Brezposelnost narašča, posebno na jugu, varnost je čim dalje manjša. Napadi na samostane in cerkve se še vedno ponavljajo in skoraj vsak dan najdejo v kaki cerkvi položene bombe. Stavki so na dnevnem redu, zadnji se je v Sevilli izprevrgel v puč. Po mestih gospoduje drhal, in čim dlje so od Madrida, tem samovoljneje ravnajo krajevne oblasti. Maura j. nedavno rekel: »Španija je poizkusno poprišče vseh anarhij.« Vse je v razkroju: vlada, posest, zakonodaja.

Ob teh razmerah je malo verjetno, da bi se izvedel redovni zakon, ker država ni v stanju prevzeti vseh šol, ki so v rokah redov, marveč kvečjemu eno tretjino. V dopolnilnem zakonu z dne 30. avgusta izjavlja država, da ne more nositi stroškov za višje šole in nalaga mestom dolžnost, da sama vzdržujejo 77 novoustanovljenih zavodov.

Toda v tem splošnem razsulu že klije in raste mlada katoliška Španija, četudi včasih pod konservativno označbo. Maurova republikansko-konservativna stranka je že meseca julija letos štela približno 400.000 članov, in poslej ni nehala rasti, kar se je pokazalo na obeh posledobnih volitvah. Prvotno ustrahovano ljudstvo se zopet prebuja politično in versko. Smela, neustrašena beseda škofov v skupnem pastirskem pismu prehaja zdaj tudi na javna zborovanja. Vodilni katoliški list »El Debate« se mogočno razvija — izhaja v 100.000 izvodih in si je pravkar nabavil ogromen nov rotacijski stroj. V pokritje stroškov so izdali delnice, ki se izvrstno prodajajo. Ko je moralo podjetje plačati 300.000 pezet davka in je prišlo v stiske, je prebivalstvo v teku enega samega meseca zbralo in prispevalo navedeno vsoto. Podjetje ustanavlja sedaj visoko šolo za časnikarje z izredno obsežnim programom.

Sploh vstaja katolicizem vsepovsod mlad in čil. Vsi prazniki in slovesnosti se obhajajo na najslovesnejši način. Ponekod se že vrše zopet tudi javne procesije. V Madridu, Sevilli, Santiagu, Toledu, Ciudad Realu in po drugih mestih so cerkve polne kakor še nikdar in sv. obhajil se deli več kakor kdaj preje. V popolnoma socialistični Avili so obhajali praznik Marijinega Vnebovzetja ob ogromni udeležbi prebivalstva. Podobno v St. Sebastianu, Bilbau, Algecirasu, Kartageni itd.

Cvet španske mladine se zbira v katoliških organizacijah, tečajih, šolah. V Santanderju je vodil profesor in pisatelj Don Juan de Contreras, marquis de Lozoya dvamesečno poletno univerzo in zbral okrog sebe na stotine resno stremečih katoliških mladcev iz vseh delov Španije. V Galiciji štejejo katoliška omladinska društva 5000 članov. V Kataloniji je 150 skupin katoliške mladine. Podobno živahno gibanje katoliške mladine je opažati tudi po vseh drugih španskih pokrajinah. Tudi ženska mladina sodeluje v novem katoliškem podvigu v Španiji.

Če torej vsa znamenja ne varajo, nova, socialistična Španija propada, a mlada, katoliška vstaja.

Preki sod v Avstriji

Dollfussova vlada je uvedla proti rušilcem države smrtno obsodbo s hitrim sodnim postopkom

Dunaj, 11. nov. tg. Sinoči se je sestal ministrski svet, da razpravlja o tekočih dogodkih in posebej še o raznih dogodkih, ki tičejo javnega reda in miru v državi. Zvezni podkancler major Fey je podal obširno poročilo o raznih organizacijah, ki rovarijo proti javnemu redu in ovirajo miren gospodarski napredek države. Zvezna vlada je poročilo vzela na znanje in nato obravnavala sredstva, s katerimi bi bilo mogoče nadaljni razvoj protidržavnega delovanja zaustaviti.

Po daljši debati je vlada sklenila izdati uredbo, s katero proglaša za vse ozemlje zvezne republike preki ali hitri sod. Hitro sodišče bo delovalo za vse umore, požige in zlobne poškodbe tuje lastnine. Vlada je v svrho obvestitve javnega mnenja takoj sestavila tudi poseben proglas, ki je bil danes zjutraj nabit po vsej zvezni republiki. V proglasu izjavlja zvezna vlada, da je bilo obsedno stanje in ustanovitev hitrega sodišča za umor, požig in javno nasilstvo ter poškodbe tuje lastnine proglašen predvsem radi tega, ker dosedanja avstrijska zakonodaja ne dovoljuje smrtne kazni, razen v primeru obsednega ali vojnega stanja. Samo hitra in vojaška sodišča smejo izrekati smrtne obsodbe.

Uvedba smrtne kazni je bila, tako trdijo tukajšnji listi, neobhodno potrebna, da se zaustavi rovarenje državi sovražnih pokretov, ki miroljubno avstrijsko ljudstvo neprestano vznemirjajo, ga hujskajo in vzdržujejo v državi neznosne prilike. Glavni namen vladnih ukrepov torej nikakor ni uvedba obsednega stanja, ampak uvedba smrtne kazni za zgoraj navedene zločine, ker drugih ustavnih potov za to ni. Proglas avstrijske vlade to tudi izrečno poudarja, ko pravi, »da se miroljubnemu avstrijskemu ljudstvu ni ničesar bati, da ga nikdo ne bo šikaniral, ampak da je bila uvedba smrtne kazni potom obsednega stanja in prekega soda potrebna, da se enkrat za vselej pove rušilcem državne neodvisnosti, da se jim ni treba zanašati na milostne kazni avstrijskega kazenskega zakonika, ampak da jih bo za njihove zločine zadela roka pravice in jih kaznovala z najvišjo kaznijo, z izgubo življenja«. Morilci in nasilneži bodo sedaj v Avstriji »občutili vso težo pravice«. »Udarec za udarcem bo sedaj brez zavlačevanja sledila zločinu kazen, ki bo z vso težo padla na zločinca.«

Današnja »Neue Freie Presse« zaključuje svoja razmotrivanja o novih ukrepih vlade z željo, »da naj zvezna vlada svoj cilj kmalu doseže. Želja, iskrena želja vsega avstrijskega prebivalstva je, da zvezna vlada kmalu vzpostavi ravnovesje prava v državi, v kateri naj pride zakon zopet do onega spoštovanja, spoštovanja od zgoraj in od spodaj, ki je za obstoj in napredek vsakega državnega občestva neobhodno. Vsi zločinci bodo sedaj spoznali, da vlada nima namena dovoliti, da bi se ž njenimi ukrepi kdo smel igračkati. Ona ima resno voljo, strašno resno voljo nadaljevati obrambo države proti vsem motilcem miru in reda«.

Vtis po državi...

Vtis v Avstriji zaradi proglasitve prekega soda je izredno globok. Mnogo državljanov je zadovoljnih, mnogo tudi ne, med njimi pa je mnogo tudi zelo ogorčenih. Med te zadnje spadajo predvsem narodni socialisti, pa tudi socialnim demokratom ta odredba nič kaj ne diši, ker se bojijo, da jim ta naredba popolnoma vzame nadaljno intrigiranje in povzročanje nemirov. Vlada pa je sklenila, da brezobzirno izvaja to naredbo. Opolnoči je stopila naredba v veljavo. Skiep avstrijske vlade o proglasitvi prekega soda ni prišel nenadno. O tem se je razpravljalo v vladi že meseca oktobra, v javnosti pa že par mesecev prej. Včerajšnji sklep dunajske vlade je pospešila predvsem aktivnost narodnih socialistov, ki so jo kazali zadnje dni, **ko ni bilo metanja bomb in neredov ne konca ne kraja. Poleg tega je prišla še proslava 15 letnice proglasitve avstrijske republike, na drugi strani pa še volitve v Nemčiji in se pričakujejo radi tega močnejši izgredi. Kajti narodni socialisti, socialni demokrati in komunisti kljub prepovedi intenzivno pozivajo z letaki svoje pristaše, da se zbirajo na ulicah. Vojaštvo in policija sta stalno pripravljeni in danes opoldne so že korakali prvi oddelki v popolni bojni opremi po dunajskih ulicah.**

Narodni praznik

Dunaj, 11. novembra c. Dne 12. novembra bo obletnica avstrijske republike in ta dan povzroča vladi mnogo brige, ne samo za to, ker se socialisti kljub prepovedi pripravljajo na velike manifestacije za republiko, temveč ker tudi narodni socialisti pripravljajo velike demonstracije. Oni hočejo v vsej Avstriji manifestirati za tretjo Nemčijo. Preteklo noč so delili na tisoče letakov po ulicah, s katerimi so pozivljali pristaše narodnih socialistov, naj se udeležijo manifestacij na ulicah. Letake je podpisal Franc Hofer, bivši vodja avstrijskih hitlerjevcev, ki je, kakor znano, pobegnil iz zaporov v Innsbrucku.

Podkancler Fey in kancler Dollfuss

Ofenziva marksistov

Dunaj, 11. nov. c. Ofenziva narodnih socialistov in socialnih demokratov proti Dollfussovi vladi v zvezi z jutrišnjo obletnico proglasitve avstrijske republike se je že začela. Kakor znano, je vlada prepovedala vsako manifestacijo narodnih socialistov in socialnih demokratov. Kljub temu so socialni demokrati za sinoči sklicali shode po vseh dunajskih okrajih, katere pa je policija prepovedala. Udeleženci te demonstracije so nato priredili ulične manifestacije, katere pa je policija preprečila in aretirala 190 oseb.

Danes bo „volila“ Nemčija

Hindenburg o „pogumnem Hitlerju“

Berlin, 11. nov. AA. Nemški državni predsednik Hindenburg je danes iz svoje knjižnice v Wilhelmstrasse naslovil potom radija zadnji poziv na milijone nemških volilcev, naj bi se jutri postavili za nemško vlado v njeni borbi za enakopravnost in trajni, resnični mir.

Hindenburg je uvodoma slavil Hitlerjevo »pogumno, odločno in pozitivno politiko«, nato pa je proglasil, da hoče Nemčija zgraditi svoje državno življenje na načelih dela in obnove, mednarodnega miru, časti in ravnopravnosti. Nihče v Nemčiji si ne želi vojne. Kdor je preživel grozote svetovne vojne, ta ne bo govoril o novi vojni in bo stremel po ohranitvi miru. To mu bo narekovala že dolžnost napram Nemčiji in do vsega sveta.

Nemška vlada bi z veseljem pozdravila celo popolno razorožitev, če bi podobno ravnale tudi druge države. Razorožitveno konferenco in Društvo narodov pa je zapustila iz protesta proti delitvi narodov v zmagovalce in premagance.

Hindenburg je zaključil svoj poziv s prošnjo, naj bi ves narod pokazal vsemu svetu, da je zopet enoten.

Berlin, 11. novembra. b. Agitacija za jutrišnje volitve je dosegla vrhunec. Nocoj se bodo vršila mnoga zborovanja v vsej državi, po radiu pa je govoril sam državni predsednik Hindenburg. Glavno besedo ima tisk, ki brez prikrivanja naglaša: »Nihče naj ne goljufa samega sebe, da bi brez kontrole ostal doma, ali brez kontrole glasoval kot veleizdajalec z »ne«! Koliko je narodnim socialistom do glasovanja onih članov, ki niso včlanjeni v njihovi stranki, se vidi že iz same izjave Hitlerjevega namestnika Rudolfa Hessa, ki je rekel, da ni res, da bi bili oni, ki niso člani narodno-socialistične stranke, državljani druge vrste. Oni so popolnoma enakopravni, samo obstoja kategorija starih narodnih socialistov, ki jih je treba posebno ceniti in to je kategorija starih borcev. Vsi drugi, ki so pozneje stopili v stranko, uživajo sedaj le koristi od tega in prav zaradi tega ne morejo biti oni to, kar so stari borci. Torej nista dve vrsti državljanov, temveč obstojata le dve vrsti narodnih socialistov. Od ponedeljka naprej bodo stari borci nosili posebne znake.

Nocoj bo najprej ponovljen delavcem govor iz gramofonskih plošč, ki ga je imel snoči Hitler. Nato bo govoril Göring, ob 7 pa bo kot zadnji govoril predsednik Hindenburg.

»Völkischer Beobachter« pri tej priliki naglaša, da se iz dejstva, da se je Hindenburg odločil, da govori nemškemu narodu, vidi, da obstojajo ozke zveze med maršalom in voditeljem mlade Nemčije. Hindenburgov govor se bo prenesel po radiu v Anglijo, Ameriko in tudi v zapadno Indijo. Geslo za jutrišnje volitve je: za mir in enakopravnost ter čast nemškega naroda.

Nemčija ponuja roko

London, 11. nov. b. »Morning Post« poroča, da je nemška državna vlada ponudila Češkoslovaški in Poljski, da skleneta z njo pakt o nenapadanju. Ta pogodba bi bila kot dopolnilo nedavno sklenjenega nenapadalnega pakta med Poljsko in Sovjetsko Rusijo in bi bazirala v glavnem na istih načelih, pa tudi na definiciji napadalca po Politisovi formuli. Medtem pa zahteva Poljska, da se v ta nenapadalni pakt z Nemčijo vnese tudi jamstvo obstoječega teritorialnega stanja.

Litvinov stiska Roosevelta

Pogajanja so se malo zavlekla

Washington, 11. nov. b. Pogajanja med Rooseveltom in Litvinom so se vodila včeraj popoldne, nato pa zopet zvečer in so trajala nekaj ur. Objavljen je bil kratek komunike, v katerem se trdi, da potekajo pogajanja popolnoma normalno. Medtem pa v političnih krogih naglašajo, da se pojavljajo vedno večje težkoče pred končnim sporazumom. Roosevelt je nenadno spremenil svoje stališče in želi, da se vsa vprašanja, ki obstojijo med obema državama, torej tudi vprašanje carskih dolgov, rešijo še pred diplomatskim priznanjem Sovjetske Rusije. Z druge strani se zopet poroča, da položaj Roosevelta pri teh pogajanjih ni najboljši. Mnogo na boljšem je sovjetski komisar za zunanje posle Litvinov, ki ob neprestanih iznenadenjih Roosevelta potrjuje, da je izboren, pa tudi nevaren partner pri pogajanjih, ki jasno vidi, da bi neuspeh pogajanj med Združenimi državami in Rusijo škodoval mnogo bolj prvim, kakor pa zadnjim. Litvinov upa zaradi tega, da iztisne iz Amerike vse, kar se le da. Isti informator trdi, da Ameriki ni mnogo na tem, če se že sedaj reši vprašanje vojnega dolga, temveč je za njo mnogo važnejše, da vzpostavi s Sovjetsko Rusijo trgovinske odnose. Litvinov, ki se je tudi sedaj pokazal kot državnik velikega formata, izkorišča položaj in hoče imeti že vnaprej absolutne garancije glede dolgoročnih kreditov. Pod takimi razmerami je malo izgleda, da bi priznanje Sovjetske Rusije prišlo že danes in vse kaže, da bo državni tajnik Hull še pred priznanjem moral odpotovati na vseameriški kongres v Montevideo.

Polkovnik Robins, ki pozna vzhodno azijske razmere, je izjavil, da **Japonska nikoli ne bi tvegala istočasne borbe proti vojni mornarici USA in proti rdeči vojski.**

Bolgarski princ Ciril odpotoval iz Belgrada

Belgrad, 11. nov. m. Z današnjim jutranjim ekspresnim vlakom je odpotoval iz Belgrada v Sofijo brat bolgarskega kralja, princ Ciril, ki je bil včeraj gost na našem dvoru. Ves včerajšnji dan je prebil bolgarski princ v družbi našega kraljevskega para. Na čast visokemu gostu je priredil naš kraljevski par včeraj popoldne intimno kosilo v dvorcu na Dedinjah, popoldne pa se je princ Ciril odpeljal v družbi našega kralja in kraljice v Topolo. Na povratku so se ustavili tudi za nekaj časa na Avali, kjer je bolgarski princ položil venec na grob neznanega junaka. Snoči je bila na dvoru na Dedinjah istotako na čast princa Cirila prirejena večerja, kateri je prisostvoval tudi bolgarski poslanik na našem dvoru Kjosejvanov, tajnika bolgarskega poslaništva Pecev in Tolčev ter bolgarski vojni ataše Kraev. Princa Cirila je davi spremil na železniško postajo naš kralj s vsem svojim spremstvom.

Narodni praznik Poljske

Velik govor poljskega poslanika

Belgrad, 11. novembra. m. Na današnji praznik 15-letnice obstoja poljske republike je bil v poljskem poslaništvu velik sprejem. Goste je sprejemal sam poljski poslanik na našem dvoru Schwarzburg-Günther. Že na predvečer poljskega drž. praznika je bila snoči v Kolarčevi ljudski univerzi slavnostna akademija, ki jo je priredila Poljsko-jugoslovanska liga. Akademijo je otvorila godba z igranjem himen obeh držav, nakar je spregovoril nekaj pozdravnih besed predsednik Poljsko-jugoslovanske lige Milošević, ki je dal potem takoj besedo poljskemu poslaniku Schwarzbur-Güntherju, ki je takoj v uvodu izjavil sledeče: »Pred petnajstimi leti na dan 11. novembra se je izdalo na zapadni fronti skemu poslaniku Schwarzburg-Güntherju, ki je takoj pristopila k notranji ureditvi svoje države. Pojavile so se vse mogoče težave: gospodarske administrativne in politične. Poljska je bila razdeljena v 37 pokrajin z različnim ustavodajnim pravom, s tremi valutami, katerih vrednost je padla za časa vojne. To je bilo treba združiti in centralizirati. Gospodarska središča so bila uničena po vojni. 87% poljskega področja je bilo uničenega, ker je to zemljišče služilo za bojišča, kjer so se borili njeni zavojevalci Rusija, Avstrija in Prusija. Za časa vojne furije se je uničilo okoli 2 milijona domov, šol in cerkva ter je ležalo okoli 2 milijona ha zemlje neobdelane. Danes je ponovno zgrajenih preko 2400 mostov in popravljenih 83% vseh železniških postaj. Razen tega je imela Poljska l. 1908 1750 lokomotiv, danes jih ima 5400. Poljska je ob končani vojni imela 33.000 tovornih vagonov, danes jih ima 157.000.

Zadostuje torej samo teh nekoliko številk, da se predoči slika o napredku poljske republike. Pa tudi v administrativnem pogledu je Poljska pokazala odlične uspehe in zagotovila, da se napori preteklosti dovedejo k uspehu ter da se v Poljski nikdar več ne povrnejo notranji spori. Danes je Poljska močna in enotna država. V teku teh petnajst let po tradicionalni zli sreči je bila Poljska znova bojišče, na katerem sta divjali še dve vojni: krvava borba z boljševiki, ki se je zaključila pred okriljem same Varšave z zmago zapadne kulture, drugo vojno, ki ni bila krvava, zato pa nič manj okrutna, pa preživlja Poljska še danes in ta vojna je gospodarska kriza, ki jo čuti ves svet.

Svetovna vojna sicer še ni zaključena, toda enotna in dobro urejena Poljska jo bo premagala.« Poljski poslanik je nato govoril o mirovni politiki, ki jo vodi Poljska do vseh držav, ter naglašal prijateljske in prisrčne zveze, ki združujejo bratski jugoslovanski in poljski narod. Baš v tem je zaupanje, ki ga gojita med seboj Poljska in Jugoslavija. »Ne želimo nič tujega« — je izjavil poljski poslanik — »toda dobro se zavedamo tega, da to, kar je naše, damo lahko samo s svojim življenjem. Zaupanje v pravičnost naše stvari je obenem vzpodbuda za zmago. Tem iskrenejše lahko Poljska in Jugoslavija druga drugi izrazita ob proslavi petnajstletnice državnega obstoja vse iskrene želje za napredek, koristno delo in bodočnost obeh.«

Govor poljskega poslanika so navzoči gostje pozdravili z burnim ploskanjem in vzklikanjem bratski državi

Nocoj je bila v tukajšnji operi slavnostna predstava poljske opere »Halka«, katere se je udeležil poljski poslanik z vsem osebjem, naša vlada in ves diplomatski zbor.

Narodna skupščina

Predsednik vlade o novih gospodarskih zakonih

Belgrad, 11. nov. m. Današnja seja narodne skupščine se je pričela pred 11. uro. Po prečitanem in sprejetem zapisniku je predsednik skupščine dr. Kumanudi pozval navzoče poslance, da se z dveminutnim molkom in stoje spomnijo obletnice premirja in vseh junakov, ki so dali svoja življenja za svobodo in čast svoje domovine, ter jim na ta način izkažejo čast in slavo. Vsi poslanci in ministri so vstali ter se v dveminutnem molku spominjali v vojni padlih žrtev, ki so pustile svoja življenja na bojnih poljanah.

Nato se je delo narodne skupščine nadaljevalo ter so se prečitala poročila o konstituiranju posameznih odborov. Na izvajanja poslanca dr. Kožulja je odgovoril sam predsednik vlade, ki je izjavil:

Govor g. Srskiča

»Gospodje, vprašanje, na katero se nanaša interpelacija poslanca Kožulja, posebno oni del o ureditvi kmečkih dolgov, je postavljeno radi nujnosti že zdavnaj na dnevni red. Kraljevska vlada, kakor sem že ponovno imel priliko izjaviti, posveča s svoje strani največjo pozornost temu problemu. Delo ni tako enostavno, ker tangira interese vsega našega gospodarstva. Lahko bi se našla rešitev za to vprašnje, če bi se moglo iztrgati iz kompleksa vseh ostalih problemov in če bi se lahko reševalo samo. Treba pa je najti rešitev, ki bo v skladu s splošnimi gospodarskimi interesi in ki ne bo šla na škodo ostalih panog narodnega gospodarstva. (Živijo!) Kraljevska vlada že nekaj mesecev intenzivno dela na tem, da najde ukrepe za ublažitev težav, ki jih je povzročila svetovna gospodarska kriza. Vsi dobro veste, da je bilo te dni ravno v tem vprašanju doseženo v kraljevski vladi popolno soglasje, kakor tudi, da vlada te dni končuje pripravljalna dela za ta vprašanja in bo potem svoj elaborat čez kakih deset dni odstopila narodnemu predstavništvu. Pa tudi g. interpelant to gotovo dobro ve. (Nekateri poslanci kličejo: »Ne vemo, ne!«) in kljub temu zahteva prednost za svojo interpelacijo, ter da se o tem trenutku razpravlja o tem vprašanju, čeprav je pripravljalno delo kraljevske vlade v končni fazi. Nisem proti nujnosti interpelacije radi tega, ker jo ne smatram za važno, ampak radi tega, ker jo kraljevska vlada tretira z vso pozornostjo, kar bo dokazala tudi z dejstvom, da pride ves problem čez nekaj dni pred skupščino. Baš zaradi tega ne morem dopustiti, da bi se pri reševanju tako velikega in važnega problema, ki tangira interese vse države, vnašali kakršnikoli drugi oziri in motivi, razen enega samega: da hladnokrvno in brez prenagljenosti poiščemo pravilno rešitev temu važnemu gospodarskemu problemu, da s tem ublažimo težko stanje našega kmeta in ostalih gospodarskih panog ter da tako uredimo gospodarske razmere v državi.«

Zakon o nastanjevanju vojske sprejet

Večina poslancev je nato zavrnila nujnost, ki jo je zahteval za svojo interpelacijo poslanec Preka.

Skupščinski tajnik Kovač sporoča, da je vložil dr. Lončarevič interpelacijo na notranjega ministra o občinskih volitvah v dravski banovini. Prečitale so se še nekatere prošnje in pritožbe, nakar so prešli na dnevni red: na pretres poročila odbora, ki je proučeval zakonski osnutek o nastanjevanju vojske in mornarice. Tozadevno poročilo odbora je podal dr. Stojadinović, za njim pa je govoril o zakonskem načrtu vladni poverjenik, prvi pomočnik ministra za vojsko in mornarico, divizijski general Vladimir Krstič. Predloženi zakonski osnutek se je sprejel z aklamacijo v načelu in v podrobnostih.

Seja senata

Belgrad, 11. novembra. m. Današnja seja senata se je pričela kmalu po 5 popoldne. Po izvršenih formalnostih so se prečitale razne interpelacije, nakar je bilo sporočeno, da je predsednik narodne skupščine poslal senatu v pretres zakonski osnutek o nastanjevanju vojske in mornarice, ki je bil sprejet v narodni skupščini.

Senator Daka Popović s tovariši je predložil senatu zakonski osnutek o ureditvi cen za električni tok. Predloženi zakonski osnutek določa, da se morajo regulirati cene z ozirom na odredbe zakona o pobijanju draginje.

Nato so se prečitale razne pritožbe in prošnje. Tako prošnja občine Krčevina pri Mariboru, nadalje resolucija Jugoslovansko-češkoslovaške lige iz Ljubljane. Te prošnje se odstopijo odboru za proučevanje prošenj in pritožb.

Nato so prešli na dnevni red: na volitev članov v stalne senatske odbore. Za volitev članov v te odbore je bila vložena le ena lista in so se izvolili člani za verifikacijski, imunitetni, administrativni in finančni odbor ter odbor za prošnje n pritožbe. Nato sta bila izvoljena odbora za pretres zakonskega osnutka o nastanjevanju vojske in mornarice ter zakonskega osnutka o ureditvi cen za električni tok. S tem je bil današnji dnevni red senatne seje izčrpan. Predsednik senata je sejo zaključil in napovedal prihodnjo za 23. t. m. popoldne s sledečim dnevnim redom:

Zločinec — alkohol

Nadaljnje podrobnosti o umoru Ane Goršetove na Slatniku

Novo mesto, 11. novembra.

V zvezi z umorom Ane Goršetove na Malem Slatniku, kakor smo že poročali, je bila aretirana sestra pokojnice Uršula Rohrman. O kakih pozitivnih rezultatih zaslišanja na sodišču ni mogoče poročati. Predsedništvo okrožnega sodišča je odredilo, da ostane nadaljnje zasliševanje obtoženke strogo tajno.

Pokojno Ano Goršetovo so včeraj popoldne pokopali na podružničnem pokopališču v Smolenji vasi. Sodna obdukcija je ugotovila 11 ran z nožem. Pokojnica je imela razrezano dlan in rane po rokah. Iz tega bi se dalo sklepati, da se je z morilcem borila in je upravičena domneva, da je šele potem, ko je bila nevarnost, da bi napadena ušla, pograbil sekiro in jo udaril po glavi. Dognalo se je namreč, da je bila sekira stalno spravljena na stopnicah poleg kuhinje, kjer se je prvotno umor izvršil in jo je bilo lahko takoj pograbiti. V hiši krvavega zločina se je dobila v stanovanju večkrat prerezana krvava ruta, ki jo je imela pokojnica bržkone ob zločinu na glavi. Tudi kos letve, ki so ga dolgo zaman iskali, in ki jo je morilec izrezal na strehi, da bi zlezel v hišo, se je našla pod opeko, zloženo poleg odprtine v strehi. Da so bili vsi Rohrmanovi materielno na trdnem, je znano. Denar in hranilne knjižice so bile baje v Rohrmanovi družini pogostokrat predmet hišnih razprtij. Tako se je ugotovilo, da je imela umorjena Ana Gorše skritih v svoji hiši v Žabji vasi v svoji postelji 6000 Din gotovine. Dalje se je našla v tej hiši hranilna knjižica tukajšnje Mestne hranilnice za 58.000 Din in na ime sestre 28.000 Din. Nadalje so našli knjižico Ljudske posojilnice v Novem mestu za 6000 Din in vložno knjižico za 70.000 Din. Orožniki v Novem mestu, ki so zaradi svoje agilnosti in iznajdljivosti na glasu, se trudijo na vso moč, da bi odkrili zločin. V petek so aretirali dva fanta, pa sta dokazala svoj alibi in so ju zaradi tega izpustili. Danes so se nadaljevala raziskovanja in preiskave v raznih smereh, vendar do pozno v noč brez uspeha. O zasliševanju osumljene sestre Urše pa sodišče, kakor rečeno, noče spregovoriti nobene besede. Aretiranka je poklicala k sebi v zapor tukajšnjega odvetnika dr. Globelnika in mu je izročila zastopstvo v tem procesu, ki je zaenkrat zavit še v popolno temo. Pa bodi konec že kakršenkoli, to vemo, da je imel glavno besedo tudi pri tem strašnem dejanju zopet alkohol.

*

Osebne vesti

Belgrad, 11. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prosvetnega ministra je premeščen na realno gimnazijo v Celje Ernest Nemanjič, profesor na učiteljišču v Mariboru v 5. skupini.

Belgrad, 11. nov. m. Za višjega gozdnega pristava 7. pol. skupine je postavljen pri okrajnem gozdnem referentu okrajnega načelstva Murska Sobota ing. Josip Miklavčič. Na pošto v Ormož je premeščena Irena Korenini. Na pošto v Litijo je premeščena Josipina Čož iz Črnomlja.

Od nedelje — do nedelje

Po domovini

NAŠE ZADRUŽNIŠTVO

nas je svoje dni rešilo tako v narodnem kakor tudi v gospodarskem pogledu. Naše zadružništvo je izkopalo našega kmeta iz dolgov in ga iztrgalo istočasno iz rok tujih denarnih pijavk. Naše zadružništvo je skrbelo tudi za večino naših kulturnih potreb in je bilo med prvimi graditelji obrambnega zidu proti potujčevalnim sosedom. Naše zadružništvo je vzgojilo celo vrsto odličnih gospodarstvenikov, ki so se osamosvojili in postali — namesto tujcev — neodvisni voditelji naše obrti, trgovine in tudi industrije. Zato smo z velikim spoštovanjem sledili pretekli teden **občnemu zboru jugoslovanskega zadružništva**, ki se je vršil v Novem Sadu in kjer so slovenski zadrugarji imeli posebno častno mesto. Občni zbor v Novem Sadu je, zvest tradicijam zadrugarstva, posvetil glavno pozornost vprašanju našega kmeta, krizi, v kateri se nahaja zaradi pomanjkanja trga za njegove pridelke, in dolgovom, ki ga znova oblegajo. Resolucije, ki so bile sklenjene, kažejo, da sme naše kmetsko ljudstvo, ki si je z zadrugami svoje dni opomoglo, z zaupanjem zreti v to ustanovo, ki bo morebiti zopet edina njegova pomoč, da prebrede tudi sedanje težave.

TAM ZA TURŠKIM GRIČEM

je naslov skrajno zanimivim spominom, ki jih objavlja urednik našega lista, ki se mu je nudila lepa prilika, da je prisostvoval velikim slavnostim desetletnice ustanovitve turške republike v Carigradu in v Ankari. Naše nedeljske bravce opozarjamo na ta potopis, morda bo še kateri med njimi, ki je željen spoznati moderno Turčijo, in bi rad vedel, kakšen je danes ta Carigrad, ki so ga v Finžgarjevem »Pod svobodnim solncem« naskakovali slovanski rodovi, morda bo kateri med njimi le hotel pisati našemu listu, da se mu dotične številke pošljejo.

NA DAN PREMIRJA,

to je 11. novembra, ko je bilo pred 15 leti podpisano premirje in se je končala svetovna vojna, je naš Rdeči križ izpeljal srečno zamisel. Naša mladina je namreč sestavila krasen proglas na ves svet, v katerem prosi za mir in obljublja, da bo »povsod sejala radost, slogo, ljubezen in bratstvo«, da tako zavaruje ljubi, sveti mir. To je prelepa iniciativa, ko čujemo od drugod, kako tam mladino zastrupljajo in jo pripravljajo že v nežni dobi na sovražne strasti. Mir nam bo dala le mladina, če bo za mir tudi vzgojena. Zato ne odnehajmo poslušati njenega poziva, ko se na obzorju kotalijo zopet znova temni oblaki, ko tako rekoč že zopet slišimo oddaljeno bobnenje, grozeče bobnenje morilnega orožja. Naj ta mladina za mir tudi moli!

ČLOVEŠKE ZVERINE

so tudi ta teden obdale z grozo našo deželo. V četrtek se je izvedelo, da je neznan zločinec ubil s sekiro 60 letno Ano Goršetovo v hiši kmeta Rohrmana v Slatnem pri Novem mestu. Umorjena starica je bila sestra kmetove žene Urše. V petek pa je orožništvo na podlagi preiskave in gotovih izjav zaslišanih prič aretiralo Uršo Rohrmanovo, jo prepeljalo v sodne zapore in jo osumilo, da je ona v zvezi z umorom lastne krvne sestre.

MORDA BI NEKATERI RADI VEDELI,

da je pretekli teden zgorela domačija kmeta Marolta v Šmartnem ob Savi — da sta v Dolnji Lendavi dva Kerecova sinova ubila v silobranu svojega nasilnega očeta — da so v hrvatskem Zagorju divjale velike povodnji in napravile kmetom ogromno škodo — da je prišlo v Ljubljano pevsko društvo »Vardar« na gostovanje — da se bo vršila od 16. do 21. decembra razstava živine in perutnine v Belgradu (vprašati Poljoprivredno živinarsko društvo, Belgrad, Aleksandrova ulica 96) — da so izdelani načrti za elektrifikacijo vse države — da je izšel zakonski predlog o nastanjevanju vojske in mornarice v mirovnem in v vojnem stanju — da so bili upokojeni trije sodniki upravnega sodišča v Celju in na njihovo mesto postavljena dva nova — da se bo kmalu izvršil »zračni napad na mesto Maribor«.

Po tujini

DALJNI VZHOD

je še vedno v ospredju svetovnega zanimanja. Pretekli teden smo čitali zelo ostre, a jasne svarilne besede predsednika sveta sovjetskih komisarjev Rusije, Molotova, ki je podčrtal miroljubnost Rusije, ki pa da ne bo mogla dolgo prenašati japonskih izzivanj. Če Japonska misli, je rekel, da nas bo iznenadila z napadom, se moti. Rusija je pripravljena na vse in če bo napadena, se bo vrgla v borbo, ki more imeti samo en cilj: popolno uničenje sovražnika. Bivanje sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova v Ameriki, kjer se pogaja s predsednikom Rooseveltom, je seveda v zvezi z dogodki na Daljnem vzhodu. Amerika je na tem, da prizna sovjetsko Rusijo, da sklene z njo tudi prijateljski pakt. Najnovejše vesti iz Japonske pripovedujejo, da postaja vlada bolj miroljubna in da obstoja upanje, da se izognemo oboroženemu sporu, ki bi na vsak način moral vzplamteti v novo svetovno vojno. Tudi druge države se vmešavajo v ta spor, med njimi v prvi vrsti Francija, in sicer v pomirjevalnem smislu.

UMOR AFGANSKEGA KRALJA

je dvignil zaveso nad prikritimi rivalitetami, ki se borijo na azijskem pozorišču med angleškim in ruskim imperijem. Reklo se je, da je bil sedanji kralj v angleški službi. Zato je sum upravičen, da je v tej deželi atentatov in nasilnih smrti vladarjev vodila roko morilca kakšna protiangleška sila, in ni izključeno, da je bila ruska. Takšni dogodki kot blisk trenotno, a samo za trenotek razjasnijo temno noč azijske politike, kjer rovarijo v tišini druga proti drugi tajne sile, potem pa se zopet sklene neprodirljiva tema, dokler zopet drug sličen dogodek ne opozori sveta na tragedije, ki se odigravajo daleč, daleč od zgodovine. Na križišču ruskih in angleških interesov bo v Afganistanu tekla kri, dokler ena ali druga struja ne bo zmagala na hrbtu afganskega naroda.

NEMČIJA GRE NA VOLIŠČE

in bo danes v posebnem plebiscitu, ki ne dovoljuje več kakor ene stranke, odobrila trmasto politiko Hitlerja. Vse je na nogah, da bi plebiscit dal enoten glas za Hitlerja. Katoliški škofje so v posebnem pastirskem pismu odločno poudarili katoliško stališče, pozvali narod, naj glasuje za mir in za domovino, a izrazili so tudi upanje, da bo Hitlerjeva vlada rodoljubnost katoličanov priznala in v bodoče zvesto izvajala dolžnosti, ki jih ji nalaga konkordat s sveto stolico. Toda ako tudi na zaotraj v Nemčiji z velikim bobnom bijejo nemški nacionalizem in navdušujejo narod za neprenagljivo Nemčijo, na zunaj Hitlerjeva vlada kljub temu išče možnosti in načinov, da bi ušla osamljenosti, v katero je zagazila. Pruski ministrski predsednik Göring je nesel ta teden Mussoliniju posebno pismo, v katerem ga prosi, naj posreduje, da bi se pogajanja med Nemčijo in med drugimi velesilami znova začela. Göringova pot je bila v toliko uspešna, ker sta se sedaj tudi Francija in Anglija zaporedno izjavili, da sta pripravljeni na pogajanja, ako Nemčija izrazi željo in predloži kakšne nove jasne predloge. Pričakovati smemo prihodnje dni večjo diplomatično bitko med velesilami.

V MALI ZVEZI

smo doživeli majhno razočaranje, ko so se po krivdi nekaterih češkoslovaških izvoznikov prekinila trgovinska pogajanja z našo državo. Že leto dni smo se trudili, da bi iskrenemu prijateljstvu, ki čuvstveno vlada med obema državama, dali tudi na zunaj izraza v pogumnem gospodarskem sodelovanju. Mi smo bili pripravljeni na velike žrtve, a smo morali doživeti, da je naša prijateljska čehoslovaška vlada dovolila, da se pogajanja razbijejo zaradi bornih šestih milijonov kron, kakor pa, da bi storila še večje žrtve, da spričo kaotičnega razvoja naših sosedov utrdimo notranjo moč naše Male zveze. Tudi z Italijo smo začeli nova pogajanja. Zato polom s Češkoslovako še bolj pade v oči, ko odhajajo naši delegati praznih rok iz Prage, med tem ko se gredo pogajat z — Italijani.

DOLLFUSS, AVSTRIJSKI KANCLER,

je doživel ob priliki svojega bivanja na Koroškem precejšnja presenečenja od strani hitlerjevcev. Narodni socialisti so spustili v zrak nekaj električnih vodov, tako da je moral kancler predavati v polni temi, drugod pa so se vršili izgredi. Policija je aretirala nad 40 nemirnežev. Položaj postaja čedalje bolj napet, ko se vidi, da celo Italija podpira zamisel nove vlade pod vodstvom bivšega štajerskega glavarja Rintelena, ki je velik pristaš sodelovanja z Nemčijo, in ko se je v pismu pa Mussolinija tudi Hitler izrazil, da se ne bo dotikal neodvisnosti Avstrije, a da je treba dati avstrijskemu ljudstvu priliko, da si po svoje uredi svojo državo. Tudi francoski zunanji minister Paul-Boncour se je ošvrknil ob Avstrijo. Mednarodnopolitično lahko rečemo, da smemo prihodnje dni pričakovati velikih dogodkov tudi v naši sosedniji Avstriji.

ALI NAJ TUDI OMENIMO,

da je romunska vlada podala ostavko in da bodo novo sestavili liberalci pod vodstvom Duce — da je končala Balkanska konferenca svoja zasedanja z vznešeno resolucijo o sodelovanju balkanskih narodov — da se nahaja bolgarski princ Ciril, brat kralja Borisa, kot gost našega kralja v Belgradu — da je izbruhnila na Kubi nova revolucija in da se nahaja ves otok v popolnem neredu, Amerika pa da se pripravlja, da bo z bojnimi ladjami napravila red — da je umrl večletni bolgarski predsednik vlade Andrej Ljapčev — da je 27 francoskih letal odletelo na večdnevno križarenje nad Saharo.

ELIX izdrživa sijalica

Utrinki

KAJ SE ZAHTEVA OD ČASNIKARJA

Na 25. kongresu «Bonne Presse» v Parizu je imel na zbrane časnikarje lep govor nadškof iz Langresa msgr. Fillon, ki je izvajal: »Za časnikarski poklic je potreba naravnega ustrojstva, ki ga z ničemer ni mogoče nadomestiti, ki pa kljub temu ne pomenja vse. Tudi če je kdo rojen za časnikarja in ima torej lastnosti, ki si jih ni mogoče ne naučiti, ne privzgojiti, je zanj vendarle potrebna, zlasti če je katoliški časnikar, temeljita izobrazba. Ker mora tako na političnem, gospodarskem, socialnem in znanstvenem področju biti katoliški, mora imeti izobrazbo, ki ga varuje pred zmotnim sklepanjem in trditvami, ki s katoliško dogmo niso združljive. Kako naj javnost informira o miru, pravicah države, mednarodni organizaciji, o socialni pravičnosti, o liberalizmu in socializmu, o obči blaginji, o naravnih pravicah človeka in narodov itd., ako ni sam v osnovnih principih trden. Naloga časnikarja je tem težja, ker svojega znanja ne posreduje z resno metodo govornika ali pridigarja, ampak v tekočem, zanimivem in lahkem žurnalističnem stilu. Za to je treba izredne spretnosti in poznanja problemov. Javnost navadno ne ve, koliko truda stane, da se v poljudnem tonu napiše članek o večnih resnicah, ali, da se kako novico spretno postavi v okvir tradicijonelnega moralnega nauka, da se obdrži v listu zvezo s tekočim in neprestano se spreminjajočim življenjem. Končno je potrebno, da se previdno in pametno presodi razvoj tudi bodočih dogodkov.

MORALNA RAZOROŽITEV

Na letošnjem kongresu Mednarodnega katoliškega tedna v Ženevi je Gonzague de Reynold, predsednik Katoliške zveze mednarodnih naukov takole označil program tedna: »... Trenutno prevladuje vse ostale mednarodne probleme vprašanje razorožitve. Nikdo si ne bo upal trditi, da duhovna razorožitev ni neobhodni predpogoj za ono drugo... Toda če govorimo o moralni razorožitvi, naj nas nikdo napačno ne razume. Ne zahtevamo od naših sodobnikov, da bi bili moralno razoroženi, to se pravi brez energije in brez notranje duševne moči. Pod moralno razorožitvijo mislimo mi pomirilev duha. Kako utopično vse to izgleda in kako utopistični smo na videz mi, apostoli miru. Toda ravno v tem spoznanju moramo črpati razloge, da se vrženo z vsem svojim duševnim poletom na delo, da obnovimo misli in zavest naših sodobnikov, kajti čim večje je zlo, tem bolj vpije po junaških zdravnikih ...«

Dunajska vremenska napoved: Pri nadaljnem poslabšanju splošnega vremenskega značaja bo značaj vremena izpremenljiv in negotov

VICHY ETAT SELS VICHY-ETAT

ZA LASTNO IZDELOVANJE ALKALIČNE VODE ZA PREBAVO DOMA

Akademska akcija za univerzitetno knjižnico

Ljubljana, 11. nov.

Danes popoldne je bil v zbornični dvorani univerze ustanovni občni zbor društva Akademska akcija za univerzitetno knjižnico. Dvorana je bila nabito polna udeležencev in predsednik pripravljalnega odbora je ob otvoritvi pozdravil navzočega prorektorja dr. Šerka, dekane in profesorje, ki so se v lepem številu udeležili zborovanja, kakor tudi upravnika Študijske knjižnice dr. Šlebingerja in tovariše akademike.

Iz znanstvenih in socialnih razlogov nujno potrebujemo univerzitetno knjižnico. Da bo to mogoče, bo najprej treba doseči od države kredit za zidavo, nadalje proglasitev študijske knjižnice v univerzitetno ter najti vire iz privatnih sredstev za izpopolnitev že enkrat zgrajene stavbe.

Tov. A. Novak je referiral o stanju v državni študijski knjižnici. Orisal je velikansko pomanjkanje prostora, ki že sedaj duši poslovanje knjižnice ter opozarjal na škodo, ki se dogaja in katere ni več mogoče preprečiti. Akcija za zgraditev univerzitetne knjižnice ni samo nujna kulturna potreba, ampak hkrati skrajno potrebna reševalna akcija za študijsko knjižnico.

Tov. Rašo Vodušek je poročal nato o organizaciji in smernicah akademske akcije za zgradbo univerzitetne knjižnice. Že l. 1930 je univ. rektor dr. M. Dolenc v Belgradu dosegel, da je vlada dovolila za zgradbo univerzitetne knjižnice sedem milijonski kredit pri Državni hipotekarni banki ter hkrati vnesla v budžetno leto 1930-31 v izredni proračun vsoto 700.000 Din kot prvi obrok za odplačilo najetega dolga. Ker pa takratni načrti niso odgovarjali potrebam moderne knjižnice, se graditev ni začela takoj. Radi tega je zapadla pravica do najema kredita in tudi v proračun vnešeni obrok ni bil izplačan. L. 1931 pa je bil meseca junija vložen pri gradbenem ministrstvu v Belgradu načrt profesorja Plečnika za univerzitetno knjižnico. Ta načrt bo tvoril za sedaj konkretno podlago za nadaljnje delo akcije. Denarna sredstva bi bilo mogoče dobiti le na en način: dovoli in omogoči naj se posojilo pri Državni hipotekarni banki, ki naj se odplačuje v letnih prispevkih iz rednega državnega proračuna. Za dosego tega pa je potrebna jasna in odkrita volja vseh poklicanih, ki imajo zvezo s tem vprašanjem. Akcija je po rektorju Slaviču naprosila že sedaj oba slovenska ministra, bana, škofa in druge odlične kulturne delavce, da sodelujejo. Najprej je potrebno, da prepojimo vse izobraženstvo in ves narod s hotenjem, ki naj tako zavzame vse, da gotovo pridemo do cilja.

Izvajanjem so se pridružili in obljubili sodelovanje predsedniki strokovnih in kulturnih akademskih organizacij, nakar je sledilo čitanje pravil, ki so bila soglasno sprejeta. Pri volitvah so bili izvoljeni v predsedstvo tov. Peter Vodušek in Turnšek; prav tako je bil soglasno izvoljen ostali odbor in nadzorstvo. Pri slučajnostih je sklenil občni zbor, da naj društvo osigura najprej zemljišče, kar bi bilo najlažje s sklepom ljubljanskega občinskega sveta. Da se poživi akcija, naj društvo naprosi univerzitetni senat in rektorat, naj kot uradna instanca prevzame potrebne akcije, ki bi jih društvo samo ne moglo izpeljati na odločujočih mestih. Prav tako naj se zainteresira senat in parlament v Belgradu in naša kulturna in gospodarska društva naj s peticijami opozore vse vplivne osebnosti, da bo akcija deležna blagohotnega odziva na najvišjih mestih.

Prava dobrota

današnjih dni so izborna oblačila in izvrstni štofi za gospode v tako fini kvaliteti in po tako nizkih cenah kakor jih nudi tvrdka

Drago Schwab v Ljubljani

Prav oprano - ostane dolgo kakor novo

Rajši kakor da perilo krtačite in mencate, ga kuhajte 15 minut. Na milijone kisikovih mehurčkov, ki se jih razvije v raztopini Schichtovega Radiona, požene milno peno skozi tkanino, ne da bi ji kaj škodovalo. Tako operete perilo hitro, lepo in prizanesljivo, če redno uporabljate Schichtov Radion.

Prava dobrota

Ptujske komunalne zadeve

Nova tkalnica — Občinske finančne akcije

Ptuj, 10. novembra.

Včeraj se je vršila VII. redna seja občinskega sveta pod predsedstvom župana Jeršeta. Glasom poročila župana se je sestavila pogodba med občino in tvrdko Viher Alfred glede prostorov v dominikanskem samostanu za obrat tkalnice. Tvrdka se je odločila mesto 30 tkalnih strojev postaviti 60 ter adaptirati celo I. nadstropje cerkvenega trakta. Predvidoma se obratovanje prične z začetkom prihodnjega leta. — Občina je zaprosila železniško direkcijo, da uvede med Ptujem in Mariborom vsaj en nihalni vlak za lokalni promet, ki naj bi prihajal v Ptuj okoli 10 ter odhajal iz Ptuja okoli 13, tako da bi bila podana zveza na Pragerskem z osebnim vlakom Maribor—Ljubljana. — Nadalje je župan omenil 80 letni jubilej rojstva, ki ga je praznoval 9. 10. t. l. najstarejši član občinskega sveta g. Ivan Stendte, ki je nad 45 let svojega življenja posvetil delu za prospeh mesta Ptuja kot član občinskega sveta. Sledilo je poročilo o računskem zaključku za leto 1932. Pri primerjanju prometa obeh zadnjih let se vidi velik padec v l. 1932; promet je v tem letu nižji za 3,591.810 Din. Glavni vir dohodkov občinske uprave, namreč davščine, je napram letu 1931 dal v letu 1932 za 450.204 Din manj. Ta veliki izpadek je nastal deloma radi znižanja občinskih doklad in ostalih davščin, deloma pa radi tega, ker so dejanske dajatve za to leto dale za 87,808.68 Din manj, nego je bilo v proračunu predvideno. Na drugi strani pa se je v letu 1932 investiralo v novi trg, stopnice, popravila hiš, inventar itd. 224.900 Din, dalje je morala mestna občina sama plačati na davščinah v tem letu za 19.500 Din več, najemnine pa so nesle 58.860 Din manj kakor v letu 1931, tako da znaša finančna izguba za l. 1932 181.011 Din; dolgovi dolžnikov znašajo 1,292.331 Din, terjatve upnikov pa 3,768.645 Din ter so napram letu 1931 za 340.254 Din večje. — Glavno postavko za izdatke so dala posojila, ki znašajo koncem leta 1932 3,283.971 Din in so napram letu 1931 večja za 126.093 Din. Račun izgube in dobička izkazuje, kakor je omenjeno, izgubo v iznosu 181.011 Din. — Tudi se amortizacijska doba za vsa posojila podaljša za dobo 20 let. V poštev prihajajoči denarni zavodi so že pristali na podaljšanje amortizacijske dobe. — Veletrgovcu Senčarju Milku se odproda zemljišče na mestnem sejmišču v obsegu 1400 m² po ceni 10 Din za 1 m². — Ivanu Štuhecu se prizna krajevna potreba za podelitev kavarniške koncesije s sedežem v Panonski ulici.

Javni seji je sledila tajna, na kateri so se obravnavale razne personalne zadeve in zadeve mestnega delavstva.

Pot h kakemu težjemu razgovoru je najbolj neprijetna med vsemi. Tu pomagajo človeku samo dobri, osvežujoči

Ki-Ki bonboni, ki nam ohranijo dobro voljo in dajejo pogum.

Kdor Ki-Ki zavživa, se dobro počuti
Kdor Ki-Ki zavživa, je dobre volje.

Ki-Ki čudež osvežitve in poživljenja.

PROIZVAJA: UNION, ZAGREB

Proslava 40letnice Muzejskega društva v Ptuju

bo dne 19. t. m. v muzejskih prostorih bivšega dominikanskega samostana. Slavnost se prične ob 10 s pozdravi in uvodnim govorom predsednika g. dr. Komljanca. Nato sledi izročitev diplom novima častnima članoma g. podbanu dr Otmarju Pirkmajerju in g. banov. konservatorju dr. Francetu Steletu. Slednji bo nato imel strokovno predavanje o zgodovinskih odkritjih v Ptuju v zadnjih petih letih.

Po skupnem kosilu v hotelu Osterberger bo ob lepem vremenu izlet v Vurberg, ob slabem vremenu pa ogled ptujskega gradu.

Že ogled starodavnega dominikanskega samostana v Ptuju, v katerem se slavnost vrši, bo nudil gostom izreden užitek. Križni hodnik z restavriranimi freskami in ostanki prvotne cerkve so zanimivost zase ne glede na bogate zbirke, ki jih muzej hrani.

Pred tednom so pri adaptacijah za tekstilno tovarno odkrili v bivšem prezbiteriju ostanke stenskih slikarij, ki so zlasti na levi strani dobro ohranjene. Freska predstavlja na ozadju, ki je bilo okrašeno s šesterokrakimi zvezdami, velik grb nekdanjih dobrotnikov in ustanoviteljev dominikanskega samostana, ptujskih gospodov. Izvirati utegne ta grb iz prve polovice 14. stol., ker je znano iz samostanske kronike, da sta samostan in cerkev leta 1308 pogorela in se pozneje na novo pozidala.

Grb, ki se bo ohranil v prvotnem stanju, kaže pod perjanico postrani stoječe sidro vrhu srednjeveške čelade. Ta stoji na ščitu, ki tudi kaže sidro v isti obliki. Enaka slikarija je bila na desni steni s to razliko, da je obstojala perjanica iz pavovih peres, dočim je perjanica na levi strani iz črnih peres. Žal, da je desna slikarija pokvarjena, ker so se tam v poznejši dobi, ko se je cerkev prezidala, napravila vrata na kor, ki je bil nameščen v starem prezbiteriju.

Zanimivo je tudi, da se je pod gotskim obokom ob zadnji steni našel v strop vzidan glinast cilinder, katerih je moralo biti še več. Srednjeveški stavbeniki so take posode vzidavali na gotovih mestih zaradi boljše akustike.

Grb ptujskih gospodov, ki je bil odkrit, je čisto svojevrsten v zasnovi in izvedbi ter izvira najbrž od istega mojstra, ki je slikal kroge z drugimi grbi v križnem hodniku ob refektoriju in podobne slikarije v minoritskem samostanu. Ta grb ima naslikan tudi Valvasor v svoji Ehre des Herzogthums Krain IX. knj., str. 113. Real.

★

Smrt vrlega moža

Iz dneva v dan legajo v grob zavedni možje iz starejše generacije. Nikjer niso morda zapisane njihove zasluge ali pa v široki svet razbobnane. Toda v živ spomin njih prijateljev, znancev in somišljenikov so vklesane njihove zasluge. Takšen je bil Ivan Kavčič. Kdo ga ni poznal v mariborskem življenju? Bil je živa priča premnogih

dogodkov mariborskega življenja. Bil je upokojeni sprevodnik bivše južne železnice. Invalid, skromen kakor borna pokojnina, ki jo je imel, da ni bilo z njo ne umreti, ne živeti. Toda rajni Kavčič je iz svojega zavednega krščanskega in slovenskega bistva zajemal življensko silo in volio, ki mu je pomagala, da je lahko preživljal svoje drage, ki danes za njim žalujejo. Zagrabila ga je bila bolezen, ga priklenila na posteljo, da je moral v tukajšnjo splošno bolnišnico. Omahnil je in šel v večnost. Blagega pokojnika, ki je bil neustrašen borec za pravice železniških upokojencev, so prepeljali k Sv. Tomažu pri Ormožu, kjer je tudi njegova hčerka pokopana in kjer mu je v poslednje slovo spregovoril zvest tovariš prisrčne in ginljive besede. Tem toplejša je zahvala težko prizadetih svojcev vsem, ki so rajnkega spremljali na njegovi poslednji poti, zlasti pa gg. župniku in kaplanu ter pevcem, ki so rajnkemu Ivanu Kavčiču zapeli tako pretresljive žalostinke v slovo. Nesebičen in mož poštenjak je bil pokojni Ivan Kavčič. Zato bo med prijatelji, tovariši in znanci spomin na njegovo plemenito bit trajen in časten.

Naše dijaštvo

Akademičarke, zlasti novinke, ki žele poblizje spoznati in razumeti mašno liturgijo ter se seznaniti tudi z recitiranjem, naj se potrudijo v uršulinski samostan v torek 14. t. m. ob 4 popoldne.

Med tolstovrškim trtjem

Spet so se nasmehnile gorice in med pozlačenim trtjem je zavladalo veselje. Dobro je za svetega Martina, da je svetnik, sicer bi bil danes v slabi koži. Tako pa je le milostno iztegnil roko in kipeči mošt se je spremenil v rujni cviček.

Veselo se steguje v nebo bela tolstovrška cerkvica, obdana z vencem trtja. Čokat hramček je tu pa tam počenil mednej, bahave zidanice ni, edina zidana stavba je mežnarjeva hišica na južni strani božjega hrama. In tam so se zbrali dolinski očanci. Posedli so ob dolgi mizi in po drevesnih panjih ob kopici drv. Brhka domača Tončka se suče med gosti in s smehom zavrača podgorske šaljivce. Stari dobričina Šimc jo je vzel na piko. Dvigne kozarec in zakroži:

Ko purman v ponvi
se Tončka reži,
v bokih se ziblje,
se sladko smeji.

Oponašaje dekleta stopica po travi, dokler se ne spotakne in božjo kapljico srkne njegov telovnik, stari žagar pa molí okroglemu Pajerčku prazni kozarec. Tončka urno izprazni vanj polič in odskače v klet. Šimc še bolj urno izprazni prijateljev kozarec, se razkorači in prične na Brkačevo pobudo gotovo že stotič praviti, zakaj se v mladih letih ni poročil z Matasanovo Nežko.

»Ko sem prišel od vojakov,« pomodruje, »sem moral prevzeti dom in potreboval sem gospodinjo. Z Nežko sva se imela rada in zmenila sva se, da se bova vzela. Pred pustom je bilo in velika plundra po cesti, ko sva jo z voza tistih par korakov merila v farovž. Pa sem po nesreči stopil v lužo in precej oškropil svojo nevesto po obleki, ki si jo je sama skrojila iz spodnjega krila stare matere. Ko sva stala že pred župnikom, jo je vprašal, če me res hoče za svojega moža. »Ne, nočem!« se je zadrla. — »Za božjo voljo, zakaj pa ne?« sem se začudil. — »Ne, jezna sem nate!« je bil odgovor. — Mislil sem, da je med nama že vse končano, pa sem ji vseeno na prihodnjem sejmu v Št. Jerneju kupil židano ruto, dal sem ji še par poljubčkov in spet sem si jo pridobil. Sklenil sem se ji osvetiti za sramoto, ki mi jo je napravila v farovžu. In spet sva šla k izpraševanju k župniku in ko me je mož vprašal, če hočem Nežko res vzeti, sem se kratko odrezal: »Nak, nočem!« — »Ja, za božjo voljo, čemu pa ne?« se je začudila punca, jaz pa sem ostal trden.

Tako spet ni bilo nič. Pa sem ji dal kasneje predpasnik in še nekaj malenkosti, in šla sva v tretje k župniku. Trdno sva sklenila da naju zdaj ne loči prav nič več. Ko pa sva prosila fajmoštra, da bi naju poročil, se je razhudil: »Ne, tega pa ne!« — »Ampak, za božjo voljo, zakaj pa ne?« sva zaklicala oba hkrati. — »Zdaj sem pa jaz na vaju jezen!« je zarohnel mož.

Nežka je pričela na ves glas cviliti, župnik se je kregal, jaz pa sem se od srca smejal in smejem se še danes in večkrat sem se že zahvalil župniku za njegovo svojeglavost, ki me je obvarovala velike nadloge v podobi lepe Nežke, ki je zdaj stara brezzoba sitnost, moja ženka, ki sem jo dobil kasneje, pa je še kaj brhka ženička.«

Z debelim požirkom je splaknil suho grlo, v tem pa se je že oglasila onstran cerkve Francelnova harmonika in roj veseljakov se je povečal za lepo število. Prisedel je dolinski birt Novak, raztegnil harmoniko in zbor jo je enoglasno ubral:

Za dežjem sončece sije,
za dežjem lušno je.
naj Rezka glažek dol spije
do zadnje kapljice!
Naj Rezka glažek dol spije
do zadnje kapljice!

In tako je šlo kar po vrsti okoli mize in med panji, med starim in mladim, da je imela mežnarjeva Tončka polne roke dela. Pa tudi možaki so odpirali svoje putrhe in prilivali. Prava pokušnja letošnjega pridelka. No, tak ni ko lani, pa bo že.

In zdaj ga pa le pijmo
in vsem ga privoščimo,
prosimo le Boga,
da nam k'let boljš'ga da!

Med brezzobimi čeljusti menca stari Brkač svoj oguljeni vivček in namiguje mlademu suhadolskemu parčku, ki se stiska ob vežnih vratih. Vedno veseli viničar Lovrenček jima poredno nazdravi:

Mož in žena
v koš' rojena,
v mišji luknji poročena,
nista vredna fajfe pšena.

Razhudil se je mladi Črešnjevec in je zamijavkal. Lovrenček je doma iz bližnjih Brusnic in tam je posebno cenjena domača žival maček. Kaj dolga je pesem o brusniškem mačku, pa je niso zapeli, pač pa je pričel praviti večni veseljak Škrjanc o nekdanjem starem brusniškem šolmaštru, ki je vsakega mrtvaka s posebno pesmijo spremil na oni svet. Odšel je v večnost kajžar Martin Keber, prišel je dan pokopa, organista pa nikjer, da bi mu zapel. Našli so ga nekje na Tolstem vrhu in ga skoraj prinesli v cerkev, tako se je mudilo. Potisnili so ga za orgle, odkašljal se je stari učenik in zapel:

Tukaj leže
roke in noge
in pa rebra
ranje'ga Martina Kebra.

Dobre volje, kot je prišel iz bližnjih goric, je za tem zakrožil:

Dudl, dudl, dudl, dudldo,
dobro vino tolstvrško,
dudl, dudl, dudl, dudldo,
dobro vino tolstvrško.

Kot bi trenil, je ponavljala cela srenja veseli refren, fantje so zaukali, po vinogradih je pokalo kot ob žegnanju, pozvanjali so dolinski zvonovi in tudi tolstovški mežnar se je spomnil, da je treba zvoniti večernico. Sami niso vedeli martinvavci, kdaj se je zvečerilo. Polna so jim bila srca in jezik je tolmačil njih čustva. Zdelo se jim je, ko da pojo vsi zvonovi:

Dudl, dudl, dudl, dudldo,
dobro vino tolstvrško...

Dobro je, ker je zraslo iz domače zemlje in je bilo gnojeno z lastnim potom in pripravljeno z lastnimi žulji. In to diši najbolje.

Tako in slično bo danes po vseh naših goricah, kjer bo vinogradnik užival sad svojega dela.

Ljubljanske vesti:

Obisk v prenovljenem Leonišču

Ljubljana, 11. nov.

Na Zaloški cesti nasproti splošne bolnišnice stoji že dolga leta ena važnih in tudi zelo znanih zdravstvenih ustanov v Sloveniji in v državi — sanatorij »Leonišče«. Mnogo bolnikov je že bilo v tem sanatoriju, ki se ga vsi ugodno spominjajo in širijo njegov sloves. Sanatorij, ki je že dosedaj ustrezal vsem sodobnim pogojem modernega sanatorija, se je zadnje čase zelo prenovil, na novo opremil in polepšal svoje prostore. Vodstvo sanatorija je te dni povabilo časnikarje, da so si ogledali, kako izgleda prenovljeno »Leonišče«. Utisi, ki so jih časnikarji dobili, so bili sijajni, zakaj mogli so se prepričati, da je za bolnike, ki prihajajo v ta sanatorij, v vsakem oziru popolnoma preskrbljeno ter da nudi sanatorij prav vse, kar more zahtevati skrbna bolniška nega.

V pritličju je najprej aparatura za röntgen. Leonišče si je röntgenove moderne aparate nabavilo pred tremi leti ter so ti aparati na višku tehnike. Röntgenovi aparati niso važni samo za diagnostiko, temveč prav tako za terapijo bolezni in ti tukaj povsem odgovarjajo zahtevam. Samo še splošna bolnišnica ima take kompletne aparate. Razvijalci röntgenovih posnetkov imajo posebno temnico.

Krasno so urejene sedaj bolniške sobe. Vse so prepleskane na novo in opremljene v prijetnih barvah ter okrašene z lepimi slikarijami. Vsaka soba ima v izobilju dnevne svetlobe. Na posteljah je fino snežno belo perilo, v vsaki sobi je naslanjač, na nočnih omaricah so pritrjene tudi bolniške mizice, tako da more bolnik v miru zavživati hrano. Sobe prvega razreda imajo po eno posteljo, sobe drugega razreda po dve.

Najbolj značilna za sanatorij je popolna čistost vseh prostorov. Po sobah, po hodnikih, v kuhinji, povsod se od snage kar blešči. V vsakem nadstropju je kopalnica, ki je bolnikom vedno na razpolago, v vsakem času, tudi ponoči, pa je preskrbljena tudi s toplo vodo.

Sanatorij ima tri velike, svetle in moderno opremljene operacijske dvorane, eno septično in dve aseptični. Dve dvorani sta opremljeni v beli barvi, ena pa v zeleni. Zeleno barvo prav v zadnjem času iz gotovih razlogov pogosto uvajajo v operacijske prostore. Dvorane so seveda kompletno opremljene z instrumentarijem, z obsevalnimi in osvetljevalnimi aparati, z ventilatorji in drugim potrebnim.

Bolnikom je v toplih mesecih na razpolago lep vrt, obenem pa tudi terase, ki so poleti polne cvetja.

Vseh prostorov v Leonišču je 60, med temi je 29 bolniških sob. Sanatorij more sprejeti največ 39 bolnikov. Bolniške sobe in drugi lokali so zvezani med seboj s posebnim signalnim sistemom. Stalno so na hodnikih ali v sosednih prostorih usmiljenke, ki skrbe, da so bolniki brezhibno postreženi. Vsaka soba ima rdečo lučko, dalje luč na stropu in vsaka nočna omarica tudi posebno luč, da more bolnik čitati. V poslopju je tudi hišni telefon.

Hrano prevaža brzo električno dvigalo, in sicer neposredno iz kuhinje do bolniških sob, tako da ni potrebno nikakršno prenašanje med nadstropji, hodniki in sobami.

Med bolniškimi sobami je posebno lepo in skrbno opremljenih šest sob, ki so namenjene porodnicam. Običajno so že vnaprej rezervirane.

Leonišče ima dve kuhinji, in sicer eno z velikanskim štedilnikom za pripravljanje redne hrane, drugo pa tako zvano »čajno« za pripravljanje toplih pijač. Kuhinja seveda točno skrbi, da dobe bolniki hrano po dijeti, če je predpisana. Tudi lastno pekarijo ima Leonišče in seveda vse mogoče različne shrambe. V kleti je ogromen »frigidaire« ter še en manjši hladilnik, tako da je meso in druga hrana higijenično spravljena. V pritličju, kleti, v sosednjem gospodarskem poslopju so likalnica, pralnica in pomivalnica.

Sanatorij Leonišče je bil zgrajen v letih 1892 in 1893, prvi pacijent pa je bil sprejet leta 1894. Je to eden prvih sanatorijev v bivši Avstriji. Ustanova sanatorijev sploh ni tako stara ter so se prvi sanatoriji šele po letu 1880, ko je znameniti dunajski kirurg Bilroth uvedel aseptično operacijo. Tedaj je nastal na Dunaju znani Löwov sanatorij. Višji zdravstveni svetnik, profesor dr. Šlajmar, ki je pričel v domovini z aseptično operacijo, je presadil tudi idejo sanatorija na slovenska tla. Leonišče je last reda usmiljenih sester sv. Vincenca Pavelskega, ki sanatorij vzorno vodijo ter obenem z veliko družino skrbe za točno in ljubeznivo postrežbo bolnikov. V naši državi je ta sanatorij največji med zasebnimi ustanovami, res pravimi sanatoriji. Bolnik si more v Leonišču poljubno izbrati kateregakoli zdravnika, če ga pa nima, mu preskrbi zdravnika, zlasti potrebne specialiste, vodstvo sanatorija. Pripomniti pa moramo še, da so cene kljub komfortu sorazmerno nizke.

Sanatorij »Leonišče« je važna zdravstvena ustanova, na katero more biti Ljubljana v resnici ponosna, zlasti pa še sedaj, ko je povsem na novo urejen in opremljen.

Zračni napad
s strupenimi plini na Ljubljano

V nekaterih mestih naše države so se že vršile vaje v obrambi civilnega prebivalstva v primeru zračnega napada z bombami in strupenimi plini. Enak napad in vaja vseh izvežbanih reševalnih oddelkov bo dne 18. t. m. v zgodnjih popoldanskih urah. Da ne nastopi kaka zmeda radi nerazumevanja posameznih obrambnih in reševalnih del, se poziva prebivalstvo, da se v lastnem interesu ravna po navodilih, ki bodo ta teden objavljena v časopisju.

Med. Univ. dr. Janko Osolnik
se je vrnil iz inozemstva, ter redno zopet ordinira Vodmatska 12 — Ljubljana-Moste.

Kaj bo danes?

V cerkvi sv. Jožefa ob 6 zvečer sklepna pobožnost v čast bl. Jožefu Pignatelliju D. J. z zahvalo.

Drama: Ob 15 »Komedija zmešnjav«. Izven. Znižane cene. — Ob 20 »Turške kumare«. Izven. Znižane cene.

Opera: »Havajska roža«. Izven. Znižane cene.

Rokodelski dom ob 19: Dve veseloigri.

Kino Kodeljevo: Ob 3, 5, 7 in 9: »Morje kliče«. (H. George.)

Zvočni kino Št. Vid ob 18 in 20: Vojaški film: »Oprosti mi, ubil sem človeka.«

Zvočni kino Polje: Zaprto (radi generalne reparature aparatov).

KAJ BO JUTRI

Drama: »Zajec«. Red C.

Opera: Zaprta.

Kino Kodeljevo: Ob 8: »Morje kliče«.

Nočno službo imajo lekarne: Danes: mr. Sušnik, Marijin trg 5, in mr. Kuralt, Gosposvetska 4; jutri: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Specijalna portugalka pri „FAJMOŠTRU“

⊙ **Gledališki večer v Rokodelskem domu.** Na sporedu današnje prireditve sta dve veseloigri, potem komični prizori in kupleti. Ves večer je v režiji g. Janka Novaka. Njegovo ime nam jamči, da bomo imeli pri prireditvi dovolj prijetne zabave. Prosimo, da si oskrbite vstopnice že v predprodaji od 10 do 12 ali pa zvečer eno uro pred pričetkom gledališkega večera, ki bo ob 19.

⊙ **Veliki praznik v našem koncertnem življenju** bo v torek, dne 14. t. m. Nedosežni mojster Talich je začel vaje z našim orkestrom, s katerim izvaja na torkovem koncertu naslednja dela: Dvorak: Karneval; Suk: Meditacija na koral sv. Vaclava; Škerjanc: Simfonični stavek, in Čajkovski: VI. simfonijo. Ta koncert bo za nas praznik tudi zato, ker bomo skromno, a dostojno proslavili 25-letnico dirigentskega delovanja moža, ki ima brez dvoma ogromne zasluge, da se je pri nas začel širiti smisel za simfonično glasbo. Pred 25 leti je s skromnim orkestrom Slovenske Filharmonije dosegel na koncertih take uspehe, kakor jih preje nismo imeli prilike slišati. Ljubljansko občinstvo kaže za koncert izredno zanimanje. Naprodaj je še nekaj sedežev, dovolj pa stojišč. Prosimo, da si vsakdo kupi vstopnico v predprodaji, število sedežev in stojišč je omejeno. Ker bo začetek koncerta točen, prosimo občinstvo, da zasede dvorano pred 8, po začetku koncerta se bodo vrata zaprla in do odmora, ki je pred Čajkovskega simfonijo, ne bo dovoljen vstop zamudnikom. — Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

KUPUJTE **DAMSKE PLAŠČE**
pri
DRAGO GORUP & Co.
Miklošičeva cesta 16, prvo nadstropje
LJUBLJANA

⊙ **Organizacija diplomiranih tehnikov** priredi v ponedeljek, dne 13. novembra ob 20 v svojem lokalu Tyrševa cesta 1-III., Palača Kreditne banke, članski sestanek. Ker je sestanek sklican z namenom resnega razmotrivanja stanovskih razmer, so vabljeni vsi — člani in nečlani.

IGNACIJ NAROBE, TAPETNIK,
GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

⊙ **Drevesca na trnovskem mostu.** Ko so gradili novi trnovski most, so med nosilnim lokom in mostno ploskvijo nasuli prsti. V to prst so predvčerajšnjim delavci mestne vrtnarije zasadili nekaj listnatih drevesc. Mestna vrtnarija pa je najbrž prišla včeraj do prepričanja, da listnata drevesca ne bodo mogla uspevati pri tako majhni zalogi prsti in še skozi pločnik mostu. Zato so včeraj delavci že zasajena drevesca premenjali ter mesto listnatih drevesc zasadili male smrečice. Če bodo te smrečice uspevale na pločniku in v zemlji, ki jo hrani obok mostu, bodo seveda lepo krasile most. Trnovski otroci pa so že uganili, da ima trnovski most — božična drevesca.

Pozor - Snežke!
Velika izbira vseh vrst snežnih čevljev in škornjev »Tretorn«, »Meteor« itd. po zelo solidnih cenah pri znani veletrgovini s čevlji **Aleks. Oblat**
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta štev. 18.

⊙ **V Frančiškanski ulici** bo mestni gradbeni urad pričel graditi cestni kanal, vsled česar bo ta ulica od 14. nov. naprej do nadaljnega za promet zaprta.

⊙ **Prostovoljno gasilno društvo Ljubljana — Šiška** je imelo dne 9. nov. svojo izredno skupščino po novem gasilskem zakonu. Te izredne skupščine sta se udeležila tudi magistratni direktor g. Jančigaj in zastopnik gasilske župe ljubljanske g. Roš. Članstvo se je udeležilo skupščine v slavnostnem kroju. Načelnik Mlakar Rudolf je pozdravil kot zastopnika mestne občine ter častnega člana našega društva g. direktorja Jančigaja in zastopnika Gasilske župe Ljubljan g. Roša. Po pozdravnem govoru načelnika ter po poročilih ostalih funkcijonarjev je bil soglasno ter z navdušenim odobravanjem vsega članstva izvoljen za predsednika bivši načelnik Mlakar Rudolf, za poveljnika Kroupa Pavel, za poveljnikovega namestnika Lepša Josip, za blagajnika Černe Josip, za tajnika Belič Andrej, za poveljnika sanitetnega oddelka lekarnar Hočevar Slavko. Po volitvi je novoizvoljeni predsednik pred celokupnim članstvom svečano prisegel, nakar je bilo članstvo zaprisеženo. Predsednik je nato prebral udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru I. ter pozdravno brzojavko ministru g. dr. Hanžeku, kar je članstvo sprejelo z viharnim odobravanjem.

Za puloverje pristna
Angleška volna
Toni Jager, Ljubljana, Dvorni trg 1

⊙ **Tečaji češkega jezika.** Ljubljanska J. Č. Liga prireja že od leta 1926 dalje tečaje češkega jezika za srednješolsko mladino in tudi za širšo javnost. To delo se vrši torej sistematično, tako da vsako leto zapušča omenjene tečaje precejšnje število interesentov, ki so se vsaj pasivno seznanili s češkim jezikom in s češko knjigo. S tem nadaljuje J. Č. Liga staro tradicijo iz časov, ko je dobršen del slovenske inteligence študiral v Pragi. Tudi letos se je J. Č. Liga potrudila, da bi omogočila nadaljni pouk češčine, in je prav letos dosegla v tem oziru rekordni uspeh, ker se poučuje v 9 tečajih, namreč 8 tečajev se vrši na srednješolskih zavodih, 1 pa je za širšo javnost. Vseh prijavljenih udeležencev je nad 330. Pouk vodita učitelj češke dopolnjevalne šole g. J. Vogl in g. univ. prof. dr. V. Burian.

Gotovo
Sedaj pa NIVEA

Nadrgnite se nalahno. To zadošča. Le tedaj ne zapuščajo gospodinjska dela nikakih sledi. Vaše roke bodo postale nežne kot baržun, mehke in lepo negovane, kar Vas bo vedno veselilo. Nivea-Creme prodre popolnoma v kožo in ne zapušča na površju nikakega sijaja.

Nivea je poceni: Doza Din 3·50, Din 6·—, Din 12·— in 25·—.

Damske snežke

z blagom št. 35-36	**Din 39.—**
iz gumija (vse številke)	**Din 65.—**
lakaste z baržunastim ovratnikom (vse stevilke)	**Din 69.—**
otroške škornjčke	**Din 49.—**
moške galoše	**Din 69.—**

ANT. KRISPER
Mestni trg št. 26 — Stritarjeva ulica št. 1—3.
LJUBLJANA

⊙ **Zgradba tramvajske proge** je napredovala sedaj do šentpeterskega mostu, do kamor vozi sedaj tudi tramvaj s Poljanske ceste. Potniki, ki prihajajo s kolodvora in so namenjeni v bolnišnico, pa sedaj skoraj izključno vporabljajo progo po Masarykovi in Jegličevi cesti do Šarabona. Proga na Zaloški cesti bo vsak čas dovršena ter bo jutri ali pojutrišnjem že stekel tramvaj od šarabona do Most.

⊙ **Roparski napad na Barju.** Na poti, ki vodi s Hauptmance proti Mateni, pa še na pomeriju ljubljanske občine ter ljubljanske policije, je bila te dni napadena Marija Virantova iz Strahomera. Napadla sta jo dva moška, ki sta ji odvzela zlat poročni prstan ter iz torbice novec za 50 Din. Napadalca sta žensko nato zapodila, sama pa sta odšla v smeri proti Črni vasi. Virantova je roparski napad prijavila policiji ter opisala oba napadalca. Policija je sicer aretirala neke fante iz Črne vasi zaradi tega napada, vendar pa aretiranci odločno zanikajo vsako krivdo.

⊙ **Dunajsko pranje, svetlolikanje, šimenc, Kolodvorska 8.**

Specialistka za ženske bolezni in porodništvo
DR. MIRA FINK
se je preselila
V GLEDALISKO ULICO ŠT. 16, I. NADSTR. (DUKIČEV BLOK 2)
in redno ordinira od 9—11 dop. in od 3—5 pop.
Štev. telefona 30-08.

⊙ **Goljufivi cigani.** Na jesen se je nateplo v mesto večje število ciganov, čeprav je prav zaradi njih policijska kontrola zelo ostra in policija tolp sploh ne pusti v mesto. Nekaterim pa se le posreči, da se prikradejo v mesto ter tu počenjajo razne nedovoljene kupčije in sleparije. Dva cigana sta prišla te dni v neko ljubljansko trgovino ter prosila, naj jima blagajničarka izmenja tisočak. V trgovini so ciganoma ustregli, šele pozneje pa so opazili, da sta cigana pri barantanju za drobiž nekaj desetakov izmaknila.

⊙ **Nesreča vinjenega kolesarja.** — Včeraj okrog 3 popoldne se je na Šmartinski cesti, blizu viadukta ponesrečil neki močno vinjen kolesar. Poklican je bil reševalni avto, ki je nezavestnega ponesrečenca prepeljal v bolnišnico. Kolesar se je pri padcu močno potolkel po glavi. Od ponesrečenca ni bilo mogoče dobiti nobenih osebnih podatkov. Le nekatere priče so izpovedale, da gre za nekega R. K., delavca po poklicu.

INFORMACIJE
zbira in daje,
INKASO
oskrbuje:
„ZAŠČITA“
Ljubljana, „Grafika“, Masarykova 14

Cerkveni vestnik

Sveto leto 1933—1934. Bratovščina sv. Rešnjega Telesa prav toplo priporoča malo knjižico »Sveto leto 1933—1934«. Iz nje se moremo točno poučiti, kdo ima pravico dobiti svetoletni odpustek tudi doma, ne da bi mu bilo treba iti v Rim, in kaj mora storiti za svetoletne odpustke. Kako koristna je knjižica, priča najbolj dejstvo, da so samo iz ene župnije v Prekmurju naročili 100 izvodov, da jih bodo dobili v roke vsi, ki morejo dobiti svetoletni odpustek, n. pr. vsi delovni ljudje, posli itd. Knjižica stane 2 Din; pri večjih naročilih se dobi vedno popust. Narobila sprejema Bratovščina sv. Rešnjega Telesa v Ljubljani, Pred škofijo št. 9, in knjigarne.

Križanska moška in mladeniška Marijina družba praznuje prihodnjo nedeljo dne 19. novembra god svojega drugega zavetnika. Duhovno opravilo zjutraj in zvečer ob šestih. Družbeno večerno opravilo se združi s sklepno pobožnostjo celodnevnega češčenja v križanski cerkvi.

Poizvedovanje

V Ločici pri Polzeli je bilo ukradeno moško dirkalno kolo, kameno-sive barve, znamke »Start« 92—58. Kdor izsledi kolo, naj ga prijavi občini Braslovče. Dobi lepo nagrado.

1000 dinarski novi bankovec je bil zgubljen oktobra meseca. Najditelj naj ga izroči pri upravi »Slovenca«. Nagrada 200 Din.

Zla usoda ali kaj?

Tam v sončni Goriški je bilo. Sredi ponosnega trga je stala enonadstropna hiša. Tone Kolar z ženo Francko ji je bil gospodar. Trgovino sta imela, ki je bila daleč naokrog ena najpriljubljenejših. Ko je stegnila nad Evropo svojo krvavo roko velika vojna, se je moral tudi Tone posloviti od drage ženke in še dražjih mu sedmerih otroških src. Francka je ostala edini steber ugledne hiše in trgovine. Ni minilo šest mesecev, ko je prejela vest: njen Tone je med pogrešanci. Medlo upanje, da je morda le ujet, je pripomoglo, da je vzdržala pezo gospodinje in matere sedmorojenčkov. Tedaj je butnila nekega dne vojna prav ob prag Kolarjeve hiše. Francka je pograbila nekaj blaga iz trgovine in zbežala s sedmerimi deklicami tja nekje v zeleno Štajersko. Sprva je razprodajala iz vojnega razdejanja rešeno blago in s tem skromno preživljala številno družinico. Vmes pa je upala, da se nekega dne javi Tone. Potem je bila zaloga izčrpana in izčrpane so že bile Franckine moči. Ko pa je pogledala v 14 nedolžnih očesc, ki jim je dala ona življenje, je postala močna. Posrečilo se ji je dobiti v najem trafiko. Ljudje so vedeli za trpljenje močne matere in radi pri njej kupovali. Že se je zdelo, da je rešena najstrašnejših skrbi za vsakdanji kruh. Ko pa je nekega jutra hotela s tobakom in drugo drobnarijo bogato založeno trafiko odpreti, je z grozo opazila, da je imela trafika ponoči neznane goste. Vlomilci so ji odnesli vso zalogo tobaka, ves denar in še mnogo drugih stvari. Sesedla se je Francka in črne misli so ji blodile po glavi. Le skrivnostna sila, ki veje iz materinega srca, jo je ohranila sedmerim nebogljenčkom. A do danes si Francka ni opomogla. Zadolžena je njena trafika in doraščajoča dekleta gledajo v temno bodočnost. — In koliko je takih Franck in Francetov pa Janezov po naši deželi! Ko bi bila namreč Francka zavarovala svojo trafiko zoper vlomsko tatvino pri »Vzajemni zavarovalnici«, kakor jo je zastopnik te solidne domače zavarovalnice ponovno opozarjal, bi bila vsaj ta zadnja — in upajmo, da v njenem življenju res zadnja — nesreča izostala. »Vzajemna zavarovalnica« bi ji bila vso škodo pokrila. Zato se pa še danes obrnite na »Vzajemno zavarovalnico«, da Vam stavi predloge za zavarovanje zoper vlomsko tatvino.

Bratci veseli vsi,
ob lepi štedljivi Lutzovi peči!

Vital Vodušek:

Nedeljske misli

Za triindvajseto pobinkoštno evangelij iz Mateja (9, 18—26): Jezus ozdravi krvotočno ženo in obudi Jairovo hčer.

Bolna žena — stare Legende pripovedujejo, da ji je bilo ime Veronika; trpela je že dvanajst let na krvotoku; zdravnik evangelist Luka omenja, da je bila res neozdravljiva — se je prerila skozi množico do Jezusa, da bi se dotaknila robú njegove obleke. Mislila si je namreč (pristavlja Matej), da bo ozdravela, če se le dotakne njegove obleke. To se je tudi zgodilo: v hipu, ko se ga je dotaknila. Jezus je vedel za vse. S pogledom in vprašanjem je ženo, ki je hotela dogodek prikriti, prisilil, da je v strahu priznala vse. A Jezus se je ljubeče ozrl za njo in poveličal njeno vero: »Zaupaj, hči, tvoja vera te je ozdravila.«

Tako primitivnost in naivnost vere še neštetokrat opažamo v življenju. Posebno če gre za kako ozdravljenje, za varstvo, blagoslov ali kaj podobnega. »Košček blaga, ki je bilo v dotiki z obleko svetnice, ji dajte na rano, in gotovo se bo zacelila.« »Blagoslovljeno vodo pod blazino.« »Svetinjico, v blagoslovljeni vodi omočeno, okrog vratu!« — In takim ljudem je navadno to verovanje vse, začetek in konec njih verske modrosti in verskega življenja. Nekaj ozkega, majhnega, nerazvitega; brez veselega razmaha, brez širokih vidikov, brez doslednosti v življenju. Vera jim ne poganja vsega življenja. Vera v Jezusa, čudovitega Zdravnika, ki nam rad stori vse, ki nas tudi ozdravlja in celo pokliče iz večnosti nazaj na svet, samo če je naše življenje res popolnoma od vere prešinjeno in usmerjeno.

To vero pa je imela žena v evangeliju. Zato jo je Jezus postavil kot vzrok ozdravljenja. Da bi se hotele zamisliti v to ženo vse visoke, izobražene gospé z velikim praznoverjem in majhno vero! In tudi vse preproste ženice, sploh vsi, ki včasih le preveč radi obvisé na zunanjostih. Naj ne bodo več prepričani, da bodo mogli kdaj neopaženo najti, kar ukrasti ozdravljenje ali kako posebno milost iz svetih ostankov in robov in podob in besed... Treba je obklečati pred Bogom, vse življenje mora postati verujoča izpoved v skrajni doslednosti, potem se božji Zdravnik in Čudodelnik rad sklanja do nas in nam včasih po najpreprostejši stvari ali besedi pošilja zdravje in življenje.

Gre tudi radi drugih. Radi onih, katerih vera se bori še v dvomih in obupih. Zakaj le premnogi našo vero obsodijo in zavržejo radi našega primitivnega in naivnega verovanja in našega ozkega, malenkostnega gledanja v življenje, večnost in Boga.

*

Cerkveno leto se spet nagiba h koncu: samo dve nedelji nas še čakata. Letošnje nedeljske misli sicer ne bodo izšle v posebni knjigi, pač pa je na razpolago še precej knjig prve izdaje. Ker mi je veliko na tem, da bi jih čim več dobilo v roke versko knjigo, ob kateri bi mogli vsaj malo spremljati in razumeti Cerkev v njenem letu in molitvah, jo dobe vsi, ki jo naroče v teh dveh tednih, po skrajno znižani ceni, in sicer: dijaki za 16 Din, vsi drugi za 20 Din. Samo treba jo je naročiti na naslov: V. Vodušek, kaplan, Loke pri Zagorju ol. Savi. Naj bo to tudi opomin številnim, ki so knjigo naročili oziroma dobili na ogled, a je niso plačali!

Zborovanje učiteljev kmetsko-nadaljevalnih šol

V ponedeljek, 6 t. m. se je vršilo v Celju zborovanje učiteljev kmetsko-nadaljevalnih šol. Zborovanja se je udeležilo nad 50 učiteljev, referant za kmetsko-nadaljevalne šole g. Krošelj, g. inž. Zidanšek kot zastopnik banske uprave, gosp. Škulj kot zastopnik prosvetne uprave in kot zastopnik Učiteljskega združenja, g. inž. Petkovšek, ravnatelj kmetijske šole v Št. Jurju, g. narodni poslanec Prekoršek, g. okrajni načelnik Vidmar in več okrajnih kmetijskih referentov. Zborovanju je predsedoval g. Gosak, šolski upravitelj v Teharjah in predsednik delovnega občestva učiteljev kmetsko-nadaljevalnih šol. Pozdravnim govorom so sledila predavanja.

G. inž. Zidanšek, načelnik kmetijskega oddelka pri banski upravi, je predaval o **našem kmetijstvu in svetovnem trgu**; poudarjal je, da je treba pri vseh naših kmetijskih panogah standardizacije; pri poljedelstvu, živinoreji, sadjarstvu in vinogradništvu, omenjal je vse vrste žita, fižola, krompirja, sadja in trte ter živinske pasme, na katere se moramo omejiti pri kmetovanju, če hočemo večji uspeh na svetovnem trgu.

Gosp. šolski svetnik Krošelj je govoril o **vzgoji kmetske mladine**; ohraniti je treba zdravo kmetsko miselnost, na njej naj sloni kmetska prosveta, in ohraniti jo je treba tujih in škodljivih vplivov; bilo bi kvarno in ne bi imelo dobrih uspehov, če bi delovali le v gospodarski smeri, duševna stran naj bo prvo: po smernicah enotne kmetske duševne in gospodarske prosvete, ki jih je sprejela kmetsko-nadaljevalna šola, naj bi čimbolj delovala tudi druga društva na vasi.

G. Dobršek, šolski upravitelj v Prevaljah, je predaval o **mladinskih krožkih**, v katerih naj bodo združeni zlasti mladeniči, ki so že obiskovali kmetsko-nadaljevalno šolo, krožki naj se ustanavljajo posebno po krajih, kjer ni kmetsko-nadaljevalnih šol; po vaseh imamo sicer društva za mladino, nimamo pa ustanov, v katerih bi dobivala kmetska mladina gospodarsko vzgojo, ki je tako potrebna za dobrobit kmetskega prebivalstva in za procvit državnega gospodarstva in blagostanja; ustanavljanje mladinskih krožkov naj bi prevzela banska uprava, ki naj bi sklicala anketo, na kateri bi se določile norme glede delovanja mladinskih krožkov.

G. Gosak je predaval o **državljanski vzgoji kmetske mladine**; mladeniču ne sme biti domovina samo vir koristi, ampak mu mora biti svetost, za katero se je treba žrtvovati; naša mladina mora dobro poznati državno upravo, podlaga za pojmovanje najvišje uprave naj mu bo pogled v občinsko upravo.

Po predavanjih je nekaj učiteljev prav zanimivo poročalo o gospodarskih in družabnih razmerah v Prekmurju, Gorenjski in Pohorju; iz gospodarskega in družabnega opisa je bilo prav lahko sklepati na razpoloženje kmetsko-nadaljevalne šole in na naloge te ustanove. Posebno so zanimala poročila o Prekmurju, ki je še vedno čudovita dežela za vse one, ki je ne poznajo. Po prvih dveh predavanjih se je vnela živahna debata; posebno se je poudarjalo, da naj imajo pravico do učiteljišča tudi absolventi meščanskih šol, ki so ponavadi kmetski sinovi in bi zato kot učitelji imeli smisel za kmeta, potem pa, da naj se za učitelje zopet uvede stalnost. Zborovanje je trajalo skoraj 6 ur.

Schroll
Od leta 1813 odličen bel šifon

Kaj pravite?

Zadnjič, ko je Ljubljana pričakovala obsodbo v Malijeveem procesu, sem šel tam mimo frančiškanske cerkve. V cerkvi so bučale orgle. Pa prileti tam okrog ogla otrok z vihrajočim časopisom v roki, se zakadi med poulične postopače in zmagoslavno zavpije: Obesili so ga, obesili so ga! Ko je razdajal duševno hrano, teče naprej in še dolgo sem gledal za njim, za tem otrokom, ki mu je bilo komaj deset let, in še dolgo sem slišal njegovo vpitje: Kupite-e-e! Obesili so ga, obesili, obesili-i-i, obesili so ga-a-a! — Kdo je naučil tega otroka, da kot krvnik raznaša tragedijo mladih življenj, ki so tonila v brezdno naše nekulture?

Pred par dnevi sem zopet hodil tam okrog. In zopet ga srečam istega dečka. Gologlav teče po ulici z debelim zavojem časopisja pod pazduho. »Ubili so jo, s sekiro-o-o so jo-o-o, kupite, kupite, žena ubita s sekiro-o-o...!« Ubogi otrok, ti moraš jesti, ti moraš živeti! Ti nisi kriv, čeprav si obžalovanja vreden. Toda družba, ki ti je tvojo dušo zastrupila, ki je na tvoj nedolžni jezik položila reklamo za zverinstva, ki se dogajajo na gnoju tvoje kulture, ti družba pa si kriva. Nehote in nevede si se obsodila, ko si nedolžne otroke naučila, da raznašajo po ulicah najgrša dejanja tvoje slave.

Potnika iščemo

za v specerijski stroki najbolje uveden artikel proti manjši fiksni plači, proviziji in dnevnicam Rajon Slovenija. Samo miajše moči (ne nad 32 leti) s popolnim znanjem slovenskega in nemškega jezika, z daljšo potniško prakso, naj pošljejo ponudbe z natančno navedbo dosedanje prakse, šolske izobrazbe, zahtevo plače in po možnosti s fotografijo pod **»Samo sposobna moč« 1934/13207** na upravo lista.

Koledar

Nedelja, 12. novembra (23. pobinkoštna nedelja): Varstvo Marije Device; Martin, papež; Avrelij, škof

Ponedeljek, 13. novembra: Stanislav Kostka, spoznavalec.

Novi grobovi

† **V Škofji Loki** je umrl gosp. Franc Koman, posestnik. Pogreb bo v ponedeljek. Naj mu sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

† **V Vidmu ob Savi** je smrt pobrala v enem tednu kar štiri stare žene: **Jankovičevo** Elizabeto, staro 78 let, **Koritnikovo** Rozalijo, staro 71 let. Častitljivo starost je dosegla Marija **Lapuh** roj. Kovačiček. Priselila se je v Videm za časa gradnje železniške proge Zidani most-Zagreb kot služkinja nekega češkega inženjerja. Poročila se je z Jožetom Lapuhom. Doživela je redko starost 93 let. V šali je večkrat dejala, da jo smrt išče na Češkem, ko tako dolgo ne umre. Sedaj jo je pa smrt le našla. Dne 10. novembra pa je zvon naznanil smrt stare Molanke. Naj počivajo v miru!

Osebne vesti

= **Premestitev.** Iz Sevnice poročajo: Prejšnji teden je odšel od nas sodnik g. Franc Orožen, ki je služboval tukaj skoraj 11 let. Bil je znan kot strogo objektiven in pravičen sodnik, kot družabnik pa fin zabavatelj in iskren tovariš, zato je bil tudi povsod zelo priljubljen. — Na novem službenem mestu v Ljubljani, kamor je odšel na lastno željo, mu želimo vse najboljše!

= **Promocija.** Na medicinski fakulteti v Innsbrucku je bil promoviran dne 11. nov. gosp. Ivan Turin iz Studenic pri Poljčanah za doktorja vsega zdravilstva. Iskreno čestitamo!

= **Na ljubljanski tehniki** sta bila diplomirana za kulturno-geodetska inženjerja g. Bricl Stane iz Trbovelj in g. Bufon Janko iz Ljubljane.

= **Premeščen** je učitelj g. **Dacar** Melhior iz Poljan nad Škofjo Loko v Malo Polano, okraj Dolnja Lendava.

= **Poroka.** V župni cerkvi v Bogojini sta se poročila g. Albin Čič, šol. upravitelj na Ivancih in gdč. Ivana Hafner, učiteljica istotam. — Čestitamo!

= **Iz vojaške službe.** Imenovani so za načelnika intendance savske divizijske oblasti int. podpolkovnik Vilko Fuks; za vršilca dolžnosti poveljnika eskadre kap. bojnega broda Dragotin Valušnig; za vršilca dolžnosti poveljnika I. minerske skupine kap. fregate Ciril Vilfan; za vršilca dolžnosti poveljnika broda »Zmaj« kap. fregate Nikša Nardeli; za vršilca dolžnosti poveljnika broda »Labud« kap. korvete Josip Petrarka; za vršilca dolžnosti poveljnika broda »Orao« kap. korvete Boris Pirc; za poveljnika torpiljerke »T 6« kap. korvete Josip Ahlin; za vršilca dolžnosti poveljnika torpiljerke »T 1« poročnik bojnega broda I. razreda Oskar Jeglič; za vršilca dolžnosti poveljnika pomorskega zrakoplovstva kap. vojnega broda Edgar Vasič; za vršilca dolžnosti poveljnika 3. hidroplanskega poveljstva kap. fregate Mihael Cangel; za poveljnika mornariškega poveljstva kap. bojnega broda Armin Pavič; za vršilca dolžnosti poveljnika odbrane »Selce« kap. fregate Ivan Ulmanski; za vršilca dolžnosti načelnika štaba pomorsko obalnega poveljstva kap. korvete Ivan Levec in za šefa voj. delegacije pri ravnateljstvu pomorskega prometa kap. fregate Vladimir Labaš.

=**Izpit je napravil** za čin akt. peh kap. II. razreda poročnik Stanko Leben.

= **Za člana Akademskega sveta** pomorske vojne akademije sta imenovana kapetan korvete Henrik Klinar in poročnik bojnega broda I. razreda Adolf Cvirn.

= **Napredoval** je za veterinarskega poročnika diplomirani veterinar in voj. drž. gojenec Venceslav Vartovski.

= **Upokojen** je intendantski poročnik Gilbert Dernač.

— **Pri hripi,** bronhitis, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zaslezenju v nosu, sapniku in grlu, obolenju ušes in oči skrbite za to, da se želodec in črevo večkrat temeljito izčisti z naravno **»Franz-Josef«** grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro de **»Franz-Josef«** voda trpečemu človeštvu pri rdečici in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih

Ostale vesti

— **Odprava mohorskih knjig iz Celja.** Po stari navadi se leto za letom vrstijo posamezne škofije. Najprej seveda se odpravijo knjige v inozemstvo (v Ameriko, Azijo itd.), kar je pravilno. Saj knjige potujejo dolgo, preden pridejo do naslovov. Škofije krška, lavantinska in ljubljanska, se pa vrste. Letos je prva na vrsti lavantinska. Knjige prejemajo dekanije po abecednem redu. Doslej do mesta Maribora. Ko bo Maribor dobil knjige, dobi knjige Ljubljana mesto, nato pa ostale mariborske dekanije do konca in nato ljubljanske po abecednem redu. Sredi prihodnjega tedna pridejo knjige v Ljubljano. Sporočeno bo v »Slovencu«, kdaj bodo dospele, da jih potem vsak lahko pride iskat k svojemu poverjeništvu. — Toliko v pojasnilo na razna vprašanja.

OGLJENE ŠČETKE
(KRTAČICE)
za vse vrste električnih strojev in aparatov dobavlja domača tvrdka
IVAN PASPA I SINOVI
ZAGREB I. PRETINAC 60

— **Prvi kongres dentistov in detiskov-tehnikov kr. Jugoslavije v Zagrebu** bo v soboto in nedeljo, dne 18. in 19. novembra t. l. v palači zagrebške borze. S kongresom je združena tudi otvoritev razstave vseh dentalnih potrebščin in najnovejših tehničnih pridobitev na polju zobnega zdravstva, ob sodelovanju inozemskih in domačih proizvodov. Svojo udeležbo na kongresu so prijavili tudi »Europa Dentists Union« po svojem predstavniku g. Hayku iz Brna in odposlanci dentističnih organizacij iz Češkoslovaške, Avstrije in drugih držav. Zavoljo številnih prijav k udeležbi, se je moralo izbrati mesto prvotno določenih prostorov v palači Obrtnega zbora, večje prostore v palači »Zagrebačke borze«. Ker je udeležencem kongresa zagotovljena polovična vožnja, naj vsakdo obdrži vozni listek, ki bo veljal tudi za povratno vožnjo. — Na dnevnem redu kongresa, so poleg reševanja raznih stanovskih vprašanj, tudi strokovna predavanja tuin inozemskih strokovnjakov. Dalje se bo sklepalo tudi o resolucijah, ki se nameravajo predložiti pristojnim oblastvom v zaščito pridobljenih pravic dentističkega stanu in v končno pravično rešitev vprašanja zobnih tehnikov, ki so bili ob uveljavljenju zakona o zdravnikih-specialistih in o zobnih tehnikih zaposleni v stroki. — Ta kongres bo mogočna manifestacija dentistov in dentistov-tehnikov Jugoslavije, za napredek dentistične stroke in veliko važnost njenega obstoja za dobrobit našega ljudstva.

— **Duhovne vaje za žene** bodo na Mali Loki še enkrat in sicer od 25. do 29. novembra, ravno za sklep cerkvenega leta. Prav žene, ki so srce v družini, naj bi vse prenovljene stopile v adventno dobo, da bodo vsem domačim pomagale pripravljati pot Gospodovo. Priglasite se na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

ČE HOČEŠ DOBRO MUSKO IMET — KUPUJ PRI
RADIO-DOBERLET!
D. Z O. Z.
LJUBLJANA — ŠELENBURGOVA 7-II.

— **Kaj zmorejo Trboveljčani — Azilni sklad P. T. L.** Leta 1929 je občina Trbovelje uvedla zbirko za zgradbo nove bolnišnice. V ta namen je nabrala 600.000 Din in zgradila lepo moderno bolnišnico, ki je bila letos 30. septembra slovesno otvorjena in izročena svojemu namenu. Če upoštevamo, da se je ta gradbena akcija vodila samo 4 leta, ravno v času krize in da so bili Trboveljčani odvisni samo na svojo pomoč, je to za Trbovlje kot delavski center nadvse požrtvovalno samaritansko delo, ki je gotovo posnemanja vredno.

— **V Službenem listu** kraljevske banske uprave dravske banovine št. 91 od 11. t. m. je objavljen »Zakon o verskem pouku v narodnih, meščanskih, srednjih in učiteljskih šolah v kraljevini Jugoslaviji«, dalje »Pravilnik o prodajanju premoga iz državnih rudnikov nabavljalnim zadrugam državnih uslužbencev«, »Popravek k naknadnemu sporazumu glede trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo« in »Odločbe občne seje državnega sveta št. 19.317 od letos.«

— **Za Miklavžev večer** ima Založba Drama v zalogi kratko igro za otroke (igrajo odrasli) z naslovom: **»Peklensko brezno«**. Prvo dejanje se godi v peklu, drugo v nebesih, tretje na zemlji. Igra je lahka. Naroča se v treh izvodih in stane skupno: za člane založbe Din 30, za nečlane Din 50.

— **Roko si je odsekala.** Včeraj dopoldne je ljubljanski reševalni avto prepeljal v Ljubljansko bolnišnico 19- letno služkinjo Jožefo Kapusovo iz Domžal 60. Kapusovi se je zmedel um ter si je na tnalu s sekiro odsekala levo roko v zapestju. Prvo pomoč je nesrečnici nudil domžalski zdravnik dr. Hočevar, ki je dal tudi poklicati reševalni avto iz Ljubljane.

— **V knjižnici Katol. prosv. društva v Marenbergu** se bodo odslej ob nedeljah in praznikih zopet izposojevale knjige. Člani, zima je tu: knjige v roke, v pouk in razvedrilo!

— **Kino Št. Vid-Vižmarje.** V zvočnem kinu se predvaja danes ob 18 in 20 pretresljivi vojaški film: »Oprosti mi, ubil sem človeka«, drama, ki se je igrala že na mnogih naših odrih pod naslovom »Vest«.

KREME ZA KOŽO:
Crema normal „La Toja"
Creme sin grasa „La Toja"
pravkar do-pele
Te kreme vsebujejo učinkovite, kožo pomlajujoče snov iz svetovnoznanega zdravilišča LA TOJA v Španiji
Generalno zastopstvo:
„CHEMOTEHNA"
družba z. o. z., Ljubljana, Mestni trg 10

— **Dovoljena** je znižana vožnja na zborovanje čebelarjev v Belgradu. Informacije daje Putnik, za nebotičnikom v Ljubljani.

— **Mesto venca na grob pokojnega g. Bernota** daruje za poplavljence rodbina dr. Volavšek 100 D.

— **Revija »Drama«.** Sporočamo, da je prva številka revije »Drama« že skoraj pošla; v zalogi jo je komaj še okrog 200 izvodov. Vsi, ki jo nameravajo še naročiti, naj to takoj store, kajti pozneje jim ne bo mogoče več ustreči. Vse tiste pa, ki so revijo prejeli, pa je ne nameravajo naročiti, prosimo, naj jo takoj vrnejo (v roku 3 dni), sicer jih bomo smatrali za naročnike. — Založba Drama.

— **Uprava »Angelčka«** sporoča: Druga naklada Angelčka je že tudi pošla. Zato prosi uprava, da vrnejo vsi naročniki in poverjeniki, ki lista ne morejo plačati 1., 2. in 3. številke na stroške uprave, da more postreči novim naročnikom. Sprejemajo se samo lepo ohranjeni izvodi. — Uprava.

JAVNA ZAHVALA

Zahvaljujem se mojstru-kirurgu, g. primariju dr. FR. DERGANCU za uspelo operacijo. Rana se je zacelila brez gnojenja v osmih dneh, česar niti dragi inozemski sanatoriji ne morejo nuditi.

Priporočam Sanatorij Emona zaradi dobre postrežbe in nizke cene.

Ivanje Selo 39, 30. okt. 1933.

URBAS MARIJA

— **Pri revmatizmu v glavi,** ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna **»Franz Josefova«** voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

— **Knjigarna »Nove založbe« v Ljubljani** (Kongresni trg) ima v zalogi vsako novo knjigo, ne samo leposlovno in znanstveno, ampak tudi vse knjige za praktično uporabo. Izmed zakonov in uredb posebej opozarja na dr. R. Andrejka zbirko zakonov in predpisov o **Gasilstvu in Požarni brambi,** izmed socialnih razprav na knjižico dr. Jak. Aleksiča: **»Stanovska država** po načelih okrožnice Quadragesimo anno«. — **Za gledališke odre** so vedno v zalogi vse **igre** in pomožne knjige o gledališču in igranju.

— **Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani** priporoča: Adam K.: Jesus Christus. 349 strani, nevezano, 160 Din; **Baudrand P. B.: Die innerliche**

V ponos mi je perilo

tako lepo in belo in kakor novo, če ga perem z ALBUS terpentinovim milom.

ALBUS terpentinovo milo da bogato mehko peno, odstrani naglo vso nesnago in je tako dan pranja pravi praznik. „ALBUS" terpentinovo milo učinkuje tako blago, da na mojih rokah pranje ne zapusti niti najmanjšega sledu.

Milo, ki učinkuje tako blago, da varuje roke, je pravo idealno milo za moje perilo, — zatorej za vse dni in za vsako perilo: ALBUS terpentinovo milo.

Seele. Wegweiser zum wahren Leben in Christo. 189 strani, vezano, 45 Din; **Berghoff P.: Der ganze Christ.** Predigten für alle Sonn- und Festtage des Jahres im Anschluss an die Evangelien. 247 str., nevezano, 64 Din; **Gummersbach Dr. J.: Unsündlichkeit und Befestigung in der Gnade,** nach der Lehre der Scholastik mit besonderer Berücksichtigung des Suarez. Ein Beitrag zur spekulativen Theologie und ihrer Geschichte. 392 strani, nev., 264 Din; **Hofmann F.: Der Kirchenbegriff des hl. Augustinus** in seinen Grundlagen und in seiner Entwicklung. 524 strani, nev., 310 Din; **Jürgensmeier F. Dr.: Der mystische Leib Christi** als Grundprinzip der Aszetik. Aufbau des religiösen Lebens und Strebens aus dem Corpus Christi mysticum. 382 strani, nev., 128 Din; **Noflaner K.: Volkstümliche Erläuterungen zum Katechismus.** Ein praktischer Behelf für die Katechese. 95 str., nev., 44 Din; **Penz J.: Standes Lehren aus der Praxis.** Für Jungmänner und Männer. 172 strani, nev., 54 Din; **Schaefer P.: Die katholische Wiedergeburt der Englischen Kirche.** 166 strani, nev., 130 Din; **Schilling O.: Christliche Sozial- u. Rechtsphilosophie.** 260 strani, vezano, 174 Din.

— **Dobro je, če veste,** da bo naša vodilna domača tovarna čevljev PEKO v Tržiču radi izpopolnitve svojih proizvajalnih metod s 15. novembrom **res občutno znižala** cene svojim priznanim kvalitetnim izdelkom, pri čemer pa je ostal fabrikat slej ko prej na višku. Na ta način so postali njeni proizvodi v bogati izberi njenih najmodernejših zimskih kreacij dostopni vsakemu sloju in poklicu. Prepričajte se o tem na lastne oči in brez obveze nakupa v naših lastnih prodajalnah. Kdor še ni njen odjemalec, bo gotovo postal sedaj!

— **Pri zapeki, motnjah pri prebavi,** gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice.

— **Kako nastane prehlad,** ne vemo, znano pa nam je, da ga najlažje ozdravimo, če pijemo ali grgramo segreto **rogaško slatino.**

— **Začetek obratovanja.** Z moderno napravo za pokromanje in poniklanje je začela obratovati tvrdka »Unitas« ing. Manda, Šelenburgova 7, telefon 2219. Obrat se nahaja v tovarni Ljubljanske komercijalne družbe, Celovška c. 90 a, tel. 29-64.

Nevarna leta

MR. BAHOVEC PLANINKA TOPAVELNI ČAJ

pričnejo pri človeku v začetku 40 let. Pritisk v glavi, nervoznost, omotica, težko dihanje, občutki tesnobe v srcu, splošna utrujenost, delanezmožnost, pomanjkanje spanja itd. so prvi znaki, ki se jih nikdar ne more vzeti dovolj resne.

Pravočasno in uspešno odstranite vse te nadloge z rednim uživanjem zdravilnega »PLANINKA-ČAJA BAHOVEC«, ki očisti in razredči kri, tako da ista znova pravilno cirkulira po zonet prožnih žilah. PLANINKA ČAJ razkraja in odstranjuje vse strupene in zdravju škodljive snovi, ki se vsled lenega preosnavljenja organizma nakopičijo v telesu. Telo se zopet osposobi k novemu obnavljanju k sprejemanju rediinih snovi, to je k nov mladostni energiji.

Pričnite še danes in nabavite si v najbližji lekarni pristni »PLANINKA-ČAJ BAHOVEC«, v plombiranih zavitkih po Din 20·— in z napisom proizvajalca:

APOTEKA Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA

Reg. br. 12596 — 20. VI. 1932

Hubertus

terpentinovo milo in drugi izdelki

Celjske milarne so prvovrstni. Zato jih naše gospodinje rade uporabljajo, ker dobro perejo in so po ceni.

Dobite jih povsod.

Po slovenski domovini

Mariborske vesti:

Bilanca kulturnega dela

V petek zvečer se je vršil v pevski sobi občni zbor Slovenskega pevskega društva »Maribor«. To delovno društvo je moglo na tem občnem zboru pokazati na delo, kakor malokatero društvo v Mariboru. Do tega prepričanja smo prišli, ko smo poslušali poročila odbornikov. Poleg manjših društvenih nastopov spominjamo samo na velike koncerte »Maribora«, ki jih je priredil v proslavo 1900 letnice Kristusove smrti in so se vršili v Mariboru, Konjicah, Slovenski Bistrici, pri Veliki Nedelji in v Ptuju. V današnjih časih prirejati take koncerte, pri katerih sodeluje tudi obsežen orkester, izven velikih selišč, se pravi vršiti veliko kulturno delo. Tudi to, da nekaj časa radi razpusta in zopetne upostavitve društva, ni bilo mogoče društvu delovati, ni oviralo istega, da ne bi tega velikega programa izvršilo. Ako pripomnimo še to, da je Slovensko pevsko društvo »Maribor« organiziralo velik izlet Slovencev iz naših krajev v Ljubljano in na Brezje, katerega se je udeležilo 3000 oseb, potem vidimo, da je društvo moralo imeti polno dela, da se je vse to izvršilo. Občni zbor je zato izrekel dosedanjemu odboru, kateremu predseduje bivši mariborski župan dr. Juvan in ga vodi pevovodja Gašparič, popolno zaupanje in ga soglasno ponovno izvolil. »Maribor« ima za tekoče leto izredno velik in lep načrt za doma kakor tudi za koroške Slovence. Želimo mu, da bi se mu posrečilo, da bi ta načrt tudi kar najbolje izvedel.

☐ **Iz profesorske službe.** Z ministrskim ukazom z dne 1. oktobra št. 38.079 je bil prideljen profesor tukajšnjega učiteljišča Joško Babšek meščanski šoli v Županji kot vršilec dolžnosti ravnatelja. Te dni je prof. Babšek, ki so mu prijatelji priredili ob slovesu prisrčen poslovilni večer, odšel na svoje novo službeno mesto.

☐ **Maribor zapuščata** znana mariborska javna delavca odvetniški koncipient dr. Albin Šmajd in sodnik Maks Ašič. Prvi odhaja v Kranj, drugi pa na svoje novo službeno mesto k Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Prijatelji so jima priredili v četrtek tovariški poslovilni večer.

☐ **Tajna seja** mariborskega občinskega sveta je potekla v petek zvečer v znaku precejšnje nervoznosti. Razpravljalo se je najprej o prošnjah za sprejem v občinsko zvezo, ki jih je bilo 37, ter o prošnjah za zagotovitev sprejema. Večje število prosilcev je bilo zavrnjenih, ker postopa sedaj občinski svet v tem oziru zelo rigorozno. — Med osebnimi zadevami občinskih uslužbencev, ki so prišle v razpravo, je važna upokojitev uradnice mestnega električnega podjetja gdčne Tilde Černetove. — Ko so prišle na vrsto odobritve računskih sklepov bilance mestne občine za leto 1930 ter računskih zaključkov mestne plinarne, električnega podjetja in avtobusnega prometa za leto 1932, je odredil župan zopet javno sejo. V obravnavi o teh zaključkih so se iznesle nekatere zanimivosti, ki so povzročile splošno pozornost. V tajni seji so se nato nadaljevala obravnavanja nekaterih prošenj za dovolitev izvrševanja obrti, ki so bile vse odobrene.

— **Pri motenju prebave,** bolečinah v želodcu, gorečici, slabostih, glavobolu, migljanju pred očmi, razdraženosti živcev, pomanjkanju spanja, slabem počutju, nerazpoloženosti za delo povzroči naravna **»Franz-Josef«** grenčica odprtje telesa in poživi kroženje krvi. Poizkusi na vseučiliških klinikah so dognali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju po zavživanju **»Franz-Josef«** vode zopet dobili slast do jedi v razmerno kratki dobi

☐ **Gostilničarji se razburjajo.** Sklep o ureditvi restavracije v spodnji kazinski dvorani, ki ga je napravil občinski svet na zadnji seji, je izzval v krogih mariborskih gostilničarjev in hotelirjev veliko razburjenost. Splošno se naglaša, da imamo v Mariboru že 10 gostilniških obratov, ki razpolagajo z lepimi in velikimi dvoranami, primernimi za vse javne prireditve. Obenem se opozarja, da ima občina že sedaj pet gostiln in ne bi bilo primerno otvarjati sedaj še šesto. Proti sklepu občinskega sveta se nameravajo mariborski gostilničarji pritožiti.

☐ **Ostavko na državno službo** je podal profesor na trgovski akademiji dr. Rudolf Rutar. Odhajajoči g. profesor je bil odlična učna moč ter bo zavod njegov odhod občutil.

☐ **Naša brezposelna mladina.** Dramatski krožek Zveze mladih izobražencev priredi v sredo 15. novembra v Narodnem gledališču Klabundovo komedijo »XYZ« v režiji g. Maksa Furjana. Podprimo težnje naše brezposelne mladine!

☐ **Šola in dom.** Na II. drž. dekliški meščanski šoli se je vršil roditeljski sestanek ob obilni udeležbi staršev. Na ministrsko zahtevo se je razmotrivalo s starši vprašanje ustanove društva »Šola in dom«. Starši so kazali veliko zanimanje in umevanje za ustanovo prevažnega društva, ki naj spaja šolo in dom.

☐ **Kolodvorska restavracija — v temi! Čudno dirne vsakega** potnika dejstvo, da je kolodvorska **restavracija brez** električne razsvetljave. Ali se temu **ne da odpomoči?**

☐ **Srebrno poroko** sta obhajala te dni v krogu svojih znancev in prijateljev skladiščnik v delavnicah drž. železnic g. Rudolf Hodžar in njegova soproga Amalija. Srebrna poroka je bila v tukajšnji baziliki Matere Milosti. Slavljencema ob jubileju najprisrčnejše čestitke!

☐ **Združenje brezposelnih učiteljev** bo priredilo za člane iz Maribora in okolice večerni zadružni tečaj. Reflektanti naj se danes dopoldne oglase v društvenem lokalu.

☐ **Dijaška šahovska zveza** prireja 2. decembra v veliki kazinski dvorani koncert, katerega čisti dobiček je namenjen revnim dijakom in trboveljskim rudarjem. Med drugimi sodeluje znana dunajska koloraturna operna pevka gdčna Anny Fuchs.

☐ **Radio Maribor, Glavni trg ob Državnem mostu** Vam nudi radio-aparate in sestavne dele po najugodnejših originalnih cenah. V zalogi ima aparate: Radione, Kapsch, Minerva, Ingelen, Eswe, Orion, Eumig, Hornyphon, Berliner, Boos, Telefunken, Philips, ojačevalce in zvočnike. Predvajanja brezobvezna. Tel. 26-48.

☐ **Nova etapa zgraditve Pobrežke ceste** se je pričela te dni. Ureja se dohod k novi Rečnikovi hiši na ta način, da se strmina enega dela ceste planira. Na levi strani ceste proti Dravi pa se bo odstranilo stopnišče mimo Turkove hiše ter zgradila betonska škarpa tik do omenjenega poslopja.

☐ **Sprejem južnosrbskih gostov.** Pevsko društvo »Vardar« iz Skoplja je prispelo v Maribor včeraj dopoldne z ljubljanskim vlakom. Sprejem na kolodvoru je bil bratsko prisrčen. Pozdravila sta goste mestni podžupan Golouh in predsednik pevskega zbora Glasbene Matice Arnuš. Zbranega je bilo pri sprejemu mnogo občinstva, ki je goste prisrčno pozdravilo. Pevci, ki so po večini nastanjeni pri zasebnikih, so si včeraj popoldne ogledovali mesto ter so bili povsod predmet splošne pozornosti. Zvečer so priredili v unionski dvorani krasno uspel koncert.

☐ **Premiera** bo v torek v tukajšnjem gledališču. Vprizori se Bučarjeva operета »Študentje smo«.

☐ **Na letni sejem v Gornjo Radgono** vozi Liningerjev avtobus v sredo 15. novembra ob šestih zjutraj z Glavnega trga.

☐ **Premijo 200.000 Din** je dobila pri zadnjem žrebanju državne razredne loterije srečka štev. 34.210, ki je bila prodana v bančni poslovalnici Bezjak, Maribor, Gosposka 25.

☐ **Pod drevesom ob nogo.** V Brezju se je ponesrečil dninar Ludovik Greiner. Podiral je drevesa pa mu je deblo zmečkalo nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

☐ **Likof.** Na novi Osetovi trinadstropnici na Glavnem trgu je zaplapolala včeraj zjutraj zastava, vrh strehe pa je bil okrašen z zelenjem. Delavci so proslavili svoj običajni »likof« z dograditvijo stavbe v surovem stanju.

☐ **Zahrbtni napad** na znanega posestnika in perutninarja g. Josipa Kuhna v Razvanju pride jutri dopoldne pred okrožni senat. Kakor znano, je bil g. Kuhn pri omenjenem napadu hudo ranjen ter še danes ni popolnoma okreval. Najbrž bo radi poškodb nosil trajne posledice. Za proces vlada veliko zanimanje, saj uživa g. Kuhn splošno priljubljenost in spoštovanje.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 12. novembra ob 15: »Pastirček Peter in kralj Briljantin«. Otroška predstava.
Ob 20: »R. U. R.«
Ponedeljek, 13. novembra: Zaprto.
Torek, 14. novembra ob 20: »Študentje smo«. Premiera.

Št. Vid pri Stični

G. Franjo Neubauer, obče priljubljeni pesnik, ki je bival dolgo časa radi očesne bolezni v Leoništču, se je vrnil domov. K ozdravljenju čestitamo. Pričakujemo še marsikatero pesmico izpod njegovega peresa.

Deževno vreme traja vedno naprej. Od poplave so še sedaj nekatere njive zalite. Mnogi niti ozimine niso mogli vsejati. Živina ima še vedno nizko ceno. Na zadnjem sejmu so plačevali najboljše vole po 3.50 Din. Seveda denarja je potreba in siromašni kmetovalec tišči s svojo živino na sejem. Prodajalcev veliko, kupovalcev malo. Martinova nedelja bo letos žalostna.

Celje

☞ **Poročili so se:** Bsirske Alojzij, knjigovodja na Polzeli, in Artnik Margareta, zasebnica na Polzeli. — Cokan Avgust, trg. pomočnik na Teharjih, in Tertnik Marija, zasebna uradnica v Zavodni. — Štraus Ciril, rudar, in Draksler Ivana, pos. hči, oba z Dola pri Hrastniku. — Tekavc Franc, posestnik na Sp. Hudinji, in Knapič Marija, tov. delavka s Teharij. — Zohar Viktor, tov. ključavničar, in Stojan Marjan, blagajničarka, oba v Gaberju. Obilo sreče v novem stanu!

☞ **Kolesar povozil otroka.** V četrtek popoldne je neki kolesar na Dečkovi cesti povozil 8 letnega Ludvika Jošta, sina delavca. Otrok je dobil pri padcu težje poškodbe na glavi.

Specialist za živčne bolezni
dr F. Pestotnik
ordinira dnevno od 2 do 4 ure
Celje, Krekov trg 1/II

☞ **Tat koles pod ključem.** V petek je celjska policija aretirala 20 letnega S. Š., doma s Plitvičkih jezer, ker je prodajal kolo sumljivega izvora. Prvotno je trdil, da je kupil kolo nekje na Hrvaškem, končno pa je priznal, da ga je ukradel v Mariboru izpred trafike pri dravskem mostu na desnem bregu Drave. Kolo, ki je znamke »Atillarad«, je vredno 600 do 700 Din. Izročen je bil v zapore celjskega okr. sodišča.

☞ Higijensko čiščeno perje po 10.50, 17.50, 28.—, 48.— Din in višje. Vzorci se pošljejo zastonj. Stermecki — Celje.

☞ **V pisarni ukraden plašč.** V petek popoldne od 4 do 6 je bil v trenutni odsotnosti ukraden neki uradnici iz pisarne na mestnem načelstvu plašč, vreden 800 Din in svilen šal, vreden 40 Din. Policija je plašč izsledila včeraj pri nekem starinarju, ugotovila tudi že tatu, kateremu je sedaj na sledu.

Trbovlje

Gasilci iz trga imajo občni zbor danes ob 15 v meščanski šoli. Vabijo tudi podporne člane k polnoštevilni udeležbi.

»Dve nevesti«, Golarjevo veselo igro, uprizorijo prihodnjo nedeljo v Društvenem domu v dobrodelne namene.

Pred oltar. Poročili so se: rudar Šere Franc in Supan Silva, rudar Koritnik Josip in Hauptman Zofija, ključavničar Gerčar Engelbert in Ledinek Marija, pekovski mojster Pečnik Franc in Matko Alojzija, delavec Štrumelj Stanko in Šulec Marija, rudar Špiler Adolf in Šmid Justina, slikar Sotler Karel in Florjanc Marija, rudar Veber Matevž in Kopina Marija. — Precej poguma je treba v sedanjih razmerah ustanavljati družino, zato jim tembolj želimo sreče in blagoslova v novem stanu!

Novo mesto

DOBRI RADIOAPARATI so samo **PHILIPSOVI.**
Imajo pripravo za prenos gramofonske glasbe, priključek še za drugi zvočnik in se prestavijo na 12 različnih voltaž.
Tov. zastopnik **M. WACHTER, urar, Novo mesto.**

Šolja Loka

Krožek prijateljev Francije v Škofji Loki vrši letos svoje kulturno poslanstvo z velikim uspehom. Po začetnih težavah, po iskanju prostorov, ki jih je končno naklonil uvidevni odbor gasilskega društva, je sedaj krožek prešel v stadij mirnega in uspešnega dela, ki postaja privlačno in se število njegovih članov množi. Še posebej je napredek treba pripisati izredni naklonjenosti g. francoskega konzula v Ljubljani, ki mu je preskrbel lepo število knjig in mu pošilja dnevno franc. časopisje. Knjižnica in čitalnica poslujeta vsaki ponedeljek in četrtek zvečer, pred in po tečaju. Z razvojem notranjega življenja v uglednem krožku se bo najbrže pokazala potreba po še posebnem konverzacijskem tečaju.

Invalidi iz Tržiča priredijo drevi v Društvenem domu v Škofji Loki vojno dramo »Orkan«. Igra je zelo pretresljiva in naj si jo gotovo vsak ogleda, ker je to tudi najprimernejša proslava 15-letnice premirja, s katerim se je zaključila svetovna vojna.

Najfinejše salame in najboljši cviček dobiš vsak čas v gostilni »pri Filaverju« za cerkvijo. Pridi, ne bo ti žal!

Ptuj

Tedensko službo gasilcev od 12. do 19. novembra vrši druga desetina prvega voda. Četovodnik Daš Ernest, desetnik Zajšek Vincenc. Pri reševalnem oddelku je šofer Širec Franc, ostalo moštvo tvorijo Merc Ivan, Kuhar Anton in Pfeifer Andrej.

Policijska kronika. Aretirali so 20 letnega Alojzija F., brezposelnega ključavničarja iz Skorišnjaka, zaradi delamržnosti. F se je hotel aretaciji izogniti z begom, kar pa mu ni uspelo. - Izročili so ga sodišču.

Dolnja Lendava

V Slovenski Krajini je precej protestantov ozir. kalvincev. Protestanti pozdravljajo drug drugega z »Dobro jutro, dober dan« itd. Naše kmečko katoliško ljudstvo pa pozdravlja le s »Falen bojdi Jezuš Kristuše«, mlajši pa s »Hvaljen Jezuse«. Le tu in tam se sliši med katoličani kak drug pozdrav. Bog ne daj, da bi kak otrok pozdravil dobrega katoličana z — dober dan. Hvaljen Jezus velja pri nas za katoliški pozdrav, v vsem drugem pa vidi naše kmečko ljudstvo nekaj drugoverskega. Kmečki šolski otroci so pozdravljali dosedaj brez izjeme s »Hvaljen Jezuse«. Sedaj so pa nastopili nekateri, ki hočejo na vsak način izriniti ta lepi katoliški pozdrav. Otrokom so zapovedali, da naj pozdravljajo le z — dober dan itd. Pri starših je nastal upor. Pritožili so se. Pa kakor izgleda, ni nič pomagalo. Čudno se nam zdi, da ta katoliški pozdrav tako bode nekatere priseljence! Upoštevajte krajevne razmere. Koga pa naj sedaj otroci ubogajo ali starše in katehete ali pa druge? Povejte otrokom, kako naj vas pozdravljajo, toda ne ukazujte jim, kako naj pozdravljajo starše in druge ljudi. To bodo storili že starši in katehetje.

Električno razsvetljavo bomo kmalu dobili. Drogovi so po mestu že postavljeni. Sedaj se bo začela napeljava po hišah. Ljudstvo že komaj čaka tisti trenutek, ko bodo zažarele žarnice. Nekaterniki vidijo seveda tudi pri tem delu le politiko. Pred božičem bomo imeli že električno razsvetljavo, ki pa bo precej draga.

Ježica

Oprostilna sodba. Te dni se je vršila pred okrožnim sodiščem v Ljubljani razprava proti g. Lojzetu Jeromnu, posestniku iz Male vasi, ki je bil obtožen, da je pred tremi tedni pri Florjančku razžalil provizioniranega železničarja Antona Jakopiča z Ježice. Za to razpravo je vladalo na Ježici veliko zanimanje. Po obširnem zaslišavanju Antona Jakopiča je sodišče g. Jeromna oprostilo vsake krivde in kazni. G. Jeromna je branil naš domači g. dr. A. Peršin, ki je v svojem temperamentnem zagovoru dokazal popolno nedolžnost obtoženca. G. Jeromen je s to oprostilno razsodbo dobil popolno zadoščenje in bo, kakor smo zvedeli, vložil po svojem zastopniku odškodninsko tožbo radi krivice in škode, ki se mu je zgodila s to pravdo.

Trzin

Naša cerkvica je dobia zadnji čas povsem novo lice. Jako okusno je barvana zunaj in znotraj. Slika Kristusa Kralja na najvidnejšem delu cerkve, obdana s podobo Marije, sv. Jožefa ter treh angelov, daje cerkvi popolnoma novo lice. Zlati križci v modri kupoli nad velikim oltarjem pa so nam vsem lep spomin na 1900 letnico Kristusove smrti. Vse je prav mojstrsko dovršil priznani slikar g. Bradaška. Jasno, da so bili pri tem stroški izdatni, katere pa so naši požrtvovalni občani v precejšnji meri pokrili. Nekaj pa je seveda še ostalo. V kritje še ostalega dolga, pa bo danes teden t. j. 19. t. m. ob pol 3 popoldne cerkveni koncert domačega cerkvenega pevskega zbora. Program obsega moške in mešane zbore ter tri samostojne orgelske točke. Zbor vodi pevovodja Anton Mazovnik, orgelske točke in spremljavo pa izvaja Bl. Arnič, absolvent dunajskega konservatorija. Vstopnina: sedeži 10 Din, stojišča 4 Din. Lastniki trzinskih spominskih »križcev« imajo prost vstop. Vabimo vse prijatelje cerkv. glasbe, da se koncerta v čim večjem številu udeležijo. Zveza z vlakom ali avtobusom zelo ugodna.

Kranj

Osebne spremembe na železniški postaji. Na mesto prejšnjega načelnika g. Sokliča Ivana, ki je bil prestavljen k ljubljanskemu ravnateljstvu državnih železnic kot poverjenik, je prišel iz Zaloga g. Toporiš Ivan, zelo priljubljen in korekten uradnik, katerega poznamo že od prej, ko je v Kranju služboval kot prometnik. V začetku novembra je nastopil službo prometnika g. Hribal Franc. Kranjska postaja ima sedaj tri prometne uradnike. Dosedaj sta bila le dva, delati sta pa morala za tri. Kontrolor g. Müller Franc je prestavljen na ravnateljstvo, na njegovo mesto pa pride kot blagovni blagajnik g. Martelanc Albin z Jesenic.

Nič izvoza. Prejšnja leta je bilo v tem času na železniški postaji zelo živahno. Nakladali so se številni vagoni krompirja in zelja, letos pa zaenkrat razen par vagonov še ni bilo nobenega pravega izvoza.

Komorni koncert Fakinovega tria se ponovi danes ob 11 in sicer v gimnazijski telovadnici.

Pogreb podnačelnika Fr. Pezdiča. V petek ob 13.30 so pripeljali v Kranj truplo umrlega okrajnega podnačelnika iz Maribora Franca Pezdiča in ga nato ob 16 položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico. G. bana in bansko upravo je zastopal načelnik g. dr. Guštin, ki je položil na krsto lep venec. Pogreba so se udeležili poleg številnih pokojnikovih sorodnikov iz Radovljice, Lesc, Kranjske gore itd. zastopniki okrajnega načelstva v Kranju in Radovljici in drugi odlični ter prijatelji pokojnikovi. Pevci so zapeli dve žalostinki.

Pridobivajte novih naročnikov!

Amerika se stara

»Življenjska ura«

V glavni dvorani urada za ljudsko štetje v Washingtonu je velikanska številčnica. Kakor avtomobilski števec kaže v določenih presledkih vedno nove številke. To je »življenjska ura« Zedinjenih držav, ki takoj beleži vse nove uradne podatke o številu zakonov, rojstev, smrtnih slučajev itd. Dne 1. novembra leta 1933 vidiš v okencu z napisom »Število prebivalstva USA« označbo: 125,693.000. Lani na isti dan je bilo zabeleženo 122,700.000 prebivalcev. To pomeni, da je naraslo prebivalstvo Unije v teku zadnjih 12 mesecev za 2,9 milj. ljudi.

Usodna leta 1940—1950

To je napredek, a samo navidezen. Urad za ljudsko štetje je ugotovil, da izkazuje prebivalstvo vedno manjši prirastek. Velikanski števec vedno bolj redko kaže nove deset in stotisoče. To pomeni, da bo obstala »življenjska ura« v letih 1940—1950. Pozneje pa bo morala nedvomno nastopiti rakovo pot. Kazala bo vedno manjše številke. To nazadovanje bo takoj sledilo najvišji, pod sedanjimi razmerami verjetni številki prebivalstva USA, ki bo znašala 135 milj. ljudi.

Kaj bo ustavilo kazalec?

Glavni vzrok, ki bo zajezil in naposled popolnoma ustavil uro, je seveda izseljensko vprašanje. Pred vojno je sprejemala Amerika letno povprečno po 900 tisoč ljudi iz Evrope in Azije. Leta 1932 je znašalo število emigrantov samo 35 tisoč. Razen tega moramo vpoštevati nasprotno ljudsko gibanje, izselitve iz USA, ki je bil pred vojno neznan pojav. A poleg omenjenih zunanjih ima stalno nazadovanje prebivalstva tudi nujne notranje vzroke. Prirastek je stalno manjši, ker nazaduje prebitek števila rojstev nad številom smrtnih slučajev. Leta 1880 je znašal 29,4%, leta 1900 — 21,1%, leta 1920 — 15,9% in leta 1930 — 15,7%. Torej se je skrčil ta količnik v teku 50 let skoraj na polovico.

Starikava dežela

Podatki o rojstnih letih ameriškega ljudstva obujajo še bolj resne pomisleke. Dokazujejo, da je zalagala emigracija Zedinjene države s pretežno večino mladine in odraslih oseb v najboljši zreli dobi. Odkar je zaprla Amerika vrata in ustavila ta dotok, je pričela počasi, a stalno naraščati povprečna starost ameriškega državljana. Desetletje 1920—1930 izkazuje pri starcih, ki so prekoračili 65. leto, za 34% večji stalež od leta 1910—1920. To pomeni, da bo kmalu znašal prirastek že 50%. **Amerika ni več »mladostna dežela«. Prepuščena lastnim močem postaja vedno bolj starikava.**

Dokazi

Tudi ta kruta trditev temelji na točnih številkah. Še leta 1880 je štela povprečna ameriška družina po 5 oseb. Zdaj je nazadovalo to število na 3,8. Število umobolnih, nepoboljšljivih zločincev, gluhonemih, pokvek in grbcev je naraslo leta 1928 na 10 milijonov. Na slehernih 160 prebivalcev Zedinjenih držav pride po en norec. Samo državne norišnice skrivajo 500 tisoč umobolnih, a število zasebnih zavodov je še večje. Na slehernega otroka, ki obiskuje normalno ljudsko šolo, prideta po dva zaostala otroka, ki hodita v posebne zavode. Zdi se, da »prednjači« Amerika v tem oziru vsem drugim državam.

General Weygand, glavni nadzornik francoske armade, se je te dni odpeljal v Maroko, da bi pregledal tamkajšnje čete. V političnih krogih domnevajo, da namerava francoska vojska izvršiti hud sunek proti vstašem v Maroku, ki se neprestano upirajo.

Kdo je kriv prometnih nesreč?

Francosko prometno ministrstvo je po dolgem zamudnem štetju pregledalo in razvrstilo v skupine vse avtomobilske nesreče, ki so se dogodile na Francoskem v teku zadnjih treh let. Avtomobilisti, ki zakrivijo nesrečo, se navadno izgovarjajo z nepričakovanim srečanjem, strmim ovinkom, spolzko cesto itd. V takih okoliščinah — pravijo — ne morejo obvladati stroja. A statistika ugotavlja, da znašajo »zaleti« samo 4 odstotke vzrokov vseh nesreč. Samo v dveh odstotkih vseh slučajev so krive zavore ali volan, ki so odpovedali v odločilnem trenotku. Pri 7 odstotkih so krivi neprevidni pešci in pri 13 odstotkih kolesarji ali konjske vprege, ki so prišli avtomobilu naproti. Nasprotno je zakrivila nezmožnost ali zločinska lahkomiselnost šoferjev samih v pretežno večino nesreč — v 67 odstotkih. Policija misli, da so zajezile strožje kazni število avtomobilskih nesreč, ki se počasi, a stalno manjša: leta 1930 je znašalo 6985, leta 1931 6579 in leta 1932 6574. To nazadovanje bo še bolj pomembno, če bomo vpoštevali vedno večje število avtomobilov in živahnejši promet. Nesreče se dogajajo pretežno ob 1—2 podnevi in ob 8—9 zvečer. To je tudi dokaz, da so krivi pred vsem šoferji, ki so ob tem času zaspani ali celo okajeni po izdatnem obedu oz. večerji. — Tako na Francoskem.

Krilato človeštvo

Letala obvladajo svetovni promet. Tudi jadralna letala brez motorja delajo prave čudeže. Zaprti zrakoplovi so prišli v stratosfero. Zato pa še vedno niso uresničene sanje očaka Ikara. Človek še vedno ne more letati kakor ptica s pomočjo lastnih mišic. Ali bodo kdaj zadostovala v ta namen krila, ki jih bo nataknil na roke, ali pa bo izumil preprosto »zračno kolo«, ki ga bo poganjal z nogami? Javnost pač ne sluti, da pomeni to vprašanje teoretično popolnoma dosegljivo tehnično nalogo.

Nemški strokovni list »Flugpost« veliko stori v tem oziru za propagando. »Politehnično društvo« v Frankfurtu a. M. je pred kratkim razpisalo 5000 mark nagrade za letalca, ki se bo prvi dvignil v zrak s pomočjo lastnih mišic. Gradba brezmotornih letal in v zvezi z njo raziskovanje vetra in zračnih struj sta napredovala toliko, da zadostuje že zdaj prav neznaten motor z eno in pol do tri konjskih sil za dokaj dolga potovanja. Vodilni berlinski sportni zdravnik dr. Brustmann je izračunal, da razvijajo dobro trenirani sportniki na pr. pri veslanju v teku zadnjih odločilnih 10 minut pred ciljem od 2 do 2 in pol KS. Neki odlični tekač na kratke proge se je povzpel celo do 7 KS v teku istih 10 minut. Seveda so to zgolj izjemni slučaji. Povprečno razvija človek samo do 0.25 KS. Torej mora tehnika zgraditi aparat, ki ga bodo sprožile samo zdrave človeške roke ali noge. Posebne priprave bi lahko še zvišale moč »človeškega motorja« v zraku. Nedvomno bodo sportniki prvi letalci na tem področju. Imeli bomo strokovnjake za 300 m ali 1000 m dolge zračne proge, kakor imamo zdaj tekače na 100 ozir. 200 ali 500 itd. metrov

Brez teh dveh ni pranja!

Henko za namakanje perila in za omehčanje trde vode, Persil za izkuhavanje, to je pravilen način pranja. Ravnajte se točno po navodilu in dosegli boste brez truda perilo belo kot sneg.

Persil in Henko sta domača izdelka ter se dobivata v vsaki trgovini.

Katoliška univerza na Kitajskem

Četudi se je zaradi vedno hujše gospodarske krize v nekaterih pokrajinah znižalo število dijakov, vendar kažejo katoliške visoke šole na Kitajskem v splošnem razveseljivo stanje.

Univerza Fu-yen v Pekingu, katere vodstvo so prevzeli steylski misijonarji, lahko brez dvoma upa na lepo bodočnost, ker so dosedaj benediktinci na organizatornem polju storili mnogo uspešnega. Tako se lahko oddelek za kemijo meri z vsemi univerzami na Kitajskem.

Trgovska in industrijska visoka šola v Tientsinu je v najlepšem razcvetu. Preiskovalni odbor Društva narodov je prvi konstatiral važno dejstvo: »Brez prave srednješolske izobrazbe je nemogoče uspešno delo univerz. Najboljša univerza na Kitajskem bo ona, ki ima najboljše pripravljalne šole. »Te resnice se oklepajo jezuiti v Tientsinu. Njihovi napori za dvig njihove srednje šole so dovedli — kakor nam kaže število učencev — do najlepšega uspeha. Zato ni čudno, da je ta institut stopil v par letih na čelo vsem sličnim ustanovam v severni Kitajski.

Na jugu je v Šanghaju »Aurora« v stalnem razvoju. Sloves njene medicinske fakultete se je že razširil celo preko mej Kitajske. Prebivalci Filipinov, Korejci, Rusi in celo Japonci so prosili za sprejem. Da ne bi zapostavljali Kitajcev, je moralo vodstvo zavrniti mnogo takih prošenj. Z veseljem moramo poudariti, da oskrbujejo nekdanji študenti Aurore že sedaj 30 katoliških bolnišnic.

Tudi za izpopolnitev tehnične fakultete, posebno za oddelek za elektrotehniko, ki je dobro obiskan, se je že mnogo storilo.

Tako stojijo med 59 kitajskimi univerzami 3 katoliške na častnem mestu. Želeli bi samo, da bi vsako deželno stolno mesto imelo svojo katoliško univerzo. — (Fides.)

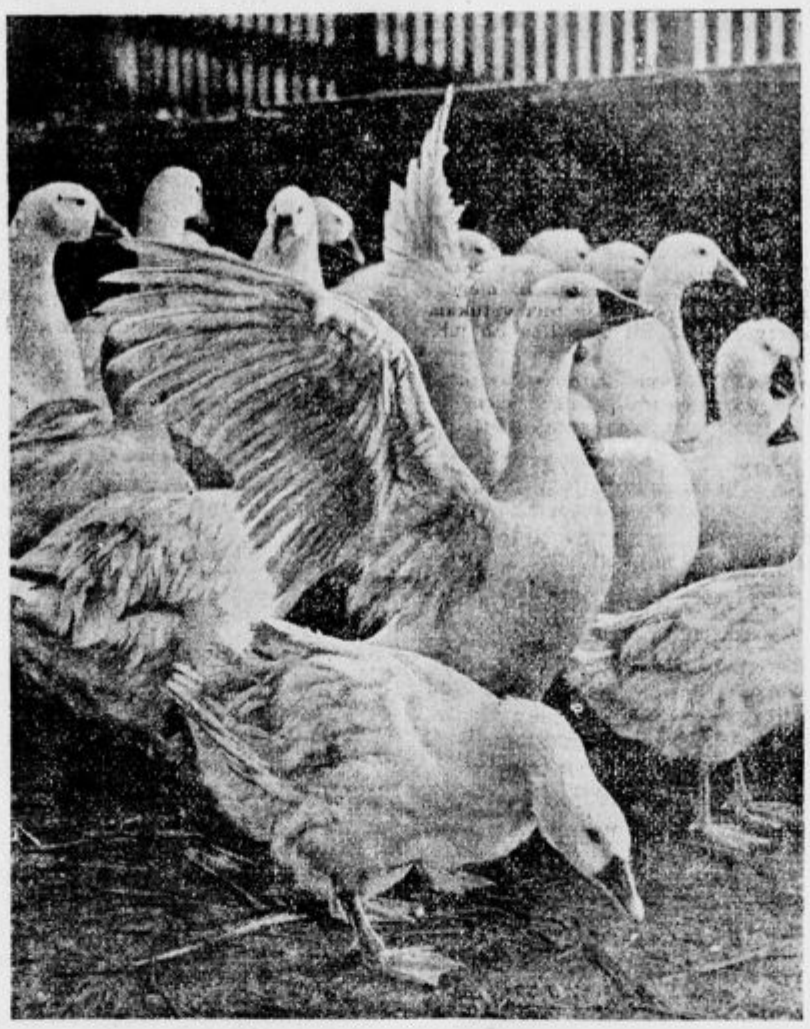

Martinova gos

Za Martinovo nedeljo bi privoščili vsaki družini vsaj eno teh le gosk. Pa bodo le redki deležni kaj takega. Mnogi pa še kruha nimajo.

Hčerka Marlene Dietrich na platnu. Glasovita filmska zvezda Marlena Dietrich ima hčerko, katera že v zgodnji mladosti obeta ubirati stopinje za svojo materjo. Sedaj bo prvič nastopila in bo igrala carico Katarino II. v otroških letih. Njena mati pa bo igrala Katarino kot carico.

Preveč in premalo zdravnikov

Turški dnevniki ugotavljajo po uradnem štetju izredno življenjsko moč Carigrada. Mesto ima edinstveno zemljepisno lego, ki kljubuje tudi sedanjemu za nekdanjo prestolnico neugodnemu razvoju. Med drugim šteje Carigrad sam še vedno več zdravnikov kakor vsa druga Turčija, čeprav so se preselili v Ankaro vsi najvišji uradi s tisoči uradnikov in nastavljencev.

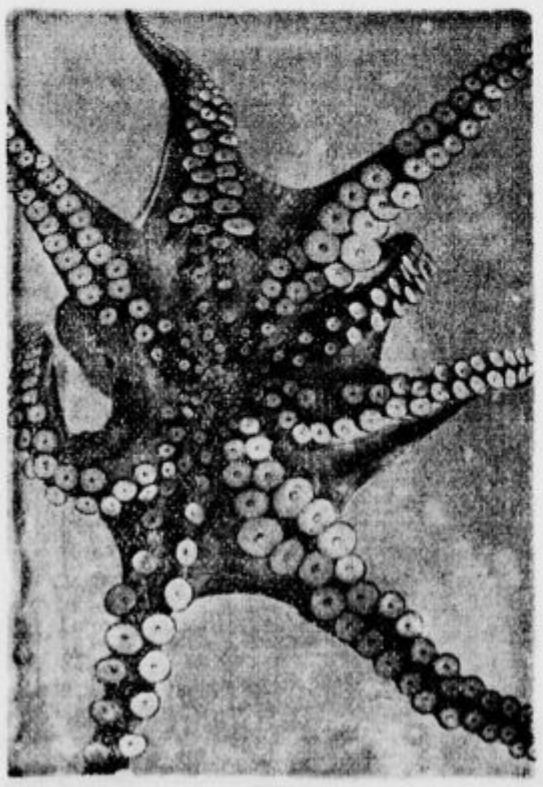

Takšna je morska riba — sipa, ki v nevarnosti brizga iz sebe črno tekočino, da v kalnem lahko uide. Na sliki vidimo velike lovke in na njih sesalke, s katerimi se žival prisesa na svoj plen in — ga umori.

V bedi prodaja otroka

O obupnem položaju prebivalstva v Mongoliji nam sporoča pismo frančiškanskih misijonark iz mesta Nan-Koa-Tsien:

V petek ponoči je prišel k nam neki mož z lepim, zdravim dečkom v naročju. Povedal nam je, da bo fantka prodal. Vprašali smo ga, zakaj ga hoče prodati. »Ker je moja žena bolna in oba umirava od gladu,« je bil pretresljiv odgovor. — Dali smo mu zanj, kar je zahteval: poldrugi dolar. Če se kdaj vrne, bo seveda lahko imel svojega otroka, ki je pri nas bolje spravljen kakor bi bil — kdo ve kje. — (Fides.)

Kato ičani v misijonskih deželah

Na podlagi statistike iz leta 1930. je bilo v pravih misijonskih deželah 13,665.141 katoličanov latinskega obreda, ki se porazdele kakor sledi:

Indija: 2,535.958, jugovzhodna Azija: 1,411.443, Nizozemska Indija 306.071, Kitajska: 2,520.687, Japonska: 197.476 (s kolonijami), Afrika: 3,934.678, severna Amerika 77.851, srednja Amerika: 950.158, južna Amerika: 1,273.135 in Oceanija 285.217 katoličanov. Pri tem pregledu manjkajo podatki za Avstralijo.

Gornje številke so na prvi pogled razveseljive, toda če pomislimo, da znaša prebivalstvo zemlje skoro dve milijardi, se nam pokažejo ogromne naloge, pred katerimi stoje katoliški misijoni. V temi poganstva tava še nad eno milijardo ljudi! In vendar ti ljudje prav tako zaslužijo kakor vsak drugi, **da spoznajo Kristusa, ki je »pot, resnica in življenje«.**

»Skrivnostni jetnik iz Towera«. Angleški poročnik Baillie Steward je bil svoj čas obsojen zaradi špijonaže ter zaprt v angleški ječi Tower. Obsojen je bil na 4 letno ječo. Nekemu angleškemu poslancu se je po zasebnih detektivih posrečilo zbrati dokaze, da je poročnik nedolžen. Sedaj bo nova obravnava. Na sliki vidimo poročnika v družbi straže in svojega zagovornika.

MLADI SLOVENEC

Drago Šega:

Snežec padel je ...

Snežec padel je
z nebá;
toda v zraku še
zaigra
si ponočni
ples poskočni,
ko poljubi bela tla.
Zjutraj svetla zarja sine
in obsije
bele hribe in doline,
ki jih snežec krije.
V zlati lučci ti trepeče
biserov na sto in sto,
da v odsevu še leskeče
širno, modro se nebo.

Pazi, hudobni pes

Oče Martin ženejo tolstega pujska v mesto, da ga prodajo na živinskem sejmu. Psu Paziju pa pujsek očitno ni nič kaj všeč. Izzivalno ga motri od strani.

Ko si ga nagleda do sitega, se nenadoma zapraši vanj. Pujsek se prestraši. Iztrga se očetu Martinu iz rok in jo ubere na trg. Pazi za njim. Košare z jajci padajo po tleh, ženske vriščijo — vse je narobe... Kaj bo?

Debela prodajalka Mina mirno stoji ob svojih košarah s sadjem in opazuje ta prečudni lov. Ubogi pujsek dirja glasno kruleč naravnost proti njej, kajti prepričan je, da najde pri dobrodušni ženi varstvo in zaščito pred hudo zverino.

4. s'

Halo, otroci!

Izmislite si kakšen vesel in zabaven konec za četrto sliko, ki jo objavimo prihodnjo nedeljo.

Dve najboljši rešitvi bosta nagrajeni, vse druge posrečene rešitve pa natisnemo.

Upoštevali bomo samo rešitve, ki bodo poslane do četrtka, 16. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev zlogovnice

Zrno do zrna pogača,
kamen do kamna palača.

Pravilnih rešitev je bilo 87. Za nagrado je bil izžreban Drago Ferenc, učenec V. razr. na Mestnem trgu 3, Ljubljana. Dobi knjigo »Najdenček Jokec«.

Rešitev izpolnjevalke

Na mestu, kjer so ležale črtice, bi morale stati te-le besede (rime):

Strun — vzdih — domov — prisluškujejo.

Poslanih rešitev je bilo 56, pravilne rešitve ni bilo nobene. Nagrada zato odpade.

»Ali vas vandrovci in berači zelo nadlegujejo«, je vprašal mestni človek kmeta.«

»Seveda so me, a zdaj imam mir.«

»Kako pa ste se jih iznebili?«

»Na plot pred hišo sem obesil tablo z napisom — — —«

»Aha, že vem, napis se je glasil: »Pozor, hud pes!«

»Kaj še, nač pa: Pridni delavci se iščejo.«

Zamorske bajke in pripovedke

(Poslovenil M. K.)

Krava, slon in človek

Krava in slon sta zadovoljno živela na planini, kjer je bilo sočne trave in zelenja zmerom dovolj. Nekega dne sta oba dobila mladiča: krava telička, slon slončka.

Pa je prišel mimo človek, ki je brez cilja romal križem sveta. Krava in slon sta se prestrašila in se spustila v beg.

Človek je zaklical za njima:

»Stojta, stojta, nikar se me ne bojta! Napravimo pogodbo za skupno življenje.«

Krava in slon sta obstala, se spogledala in resno odkimala z glavo:

»Nak, nak, tega pa ne! Ne zaupava ti. Sin človeka je poln zvijač in zahrbtnosti — nak, nak, pri Bogu, res ti ne zaupava.«

»Poskusimo!« je prigovarjal človek.

»Dobro, pa poskusimo,« sta se udala.

»Pogodba torej velja?« je vprašal človek.

»Velja,« sta potrdila in oprezno pristavila: »A kam naju povedeš?«

»Ne bojta se! Nič hudega vaju ne čaka v moji družbi,« ju je miril človek. — — —

Ko sta bila krava in slon sama, sta se začela posvetovati, kako bi si uredili skupno življenje. In sta sklenila: dajala bosta človeku hrano, eden zajtrk, drugi večerjo in tudi za njegovo kosilo bosta poskrbela; v zameno za vse to bo moral človek paziti na njuna mladiča.

»Dobro,« je pokimal slon, »večerjo mu bom dajal jaz.«

»In jaz zajtrk,« je krava zaključila posvetovanje. — — —

Ko se je zvečerilo, je človek napravil v skupnem taborišču ogenj in se udobno zleknil k njemu. Potem se mu je zahotelo večerje. Slon mu je postregel z mlekom; imel ga je pa tako malo, da je moral človek iti lačen spat.

Zjutraj sta krava in slon na vse zgodaj odrinila na bližnji pašnik, človek pa je kot pastir zvesto varoval njuna mladiča.

Ko je bilo solnce že visoko, se je krava mukajoč vrnila k teličku, da bi ga podojila. Teliček je hotel planiti k njej, človek pa ga je zgrabil in pridržal.

»Pusti ga,« je dejala krava; »za oba imam mleka dovolj.«

In človek se je pomiril in izpustil telička.

Ko se je teliček do sitega nasrebal mleka, se je krava obrnila k človeku:

»Zdaj si ti na vrsti. Vzemi posodo za mleko in si jo napolni do roba.«

Človek je stopil h kravi, jo pomolzel — in je imel mleka za ves dan dovolj. Zvečer pa, zvečer, ko je moral skrbeti za njegovo hrano slon, mu je trda predla: slon mu ni mogel nikoli dati toliko mleka, da bi se ga do sitega napil. Zato je zmerom težko čakal jutra, ko mu je krava postregla s svojim mlekom.

Tako so nekaj časa složno živeli skupaj.

Nekoč pa se je prikradel v njihovo taborišče lev. Človek, krava in slon so v smrtnem strahu pobegnili. Mladega slončka je lev med begom ujel ter ga raztrgal, teliček pa, ki je urno drobnel za svojo mamo, mu je utekel. Stari slon je med begom izgubil sled za človekom in zdirjal v nasprotno smer, krava, teliček in človek pa so ostali skupaj. In krava je hranila oba: telička in človeka.

Ko je teliček dorastel, je tudi on dobil mladiča. Tako se je čreda pomnožila in ko se je zdela človeku dovolj številna, jo je odgnal s seboj v človeška bivališča. Tam je del svoje črede zamenjal za razne dragocenosti in postal bogat. Zgradil si je hišo, napravil svatbo, se oženil — in živel prav tako kakor vsi drugi ljudje.

Sova je kupila kozo

Nekoč je živela revna žena. Imela je sina in kozo. Sinko je bil nekoliko slaboumen. Vsak dan je gnal kozo na pašo.

Ko nekega dne nista imela nič za jesti, je mati dejala:

»Pokoncu, sinko! Pojdi in prodaj kozo, da si kupiva hrane.«

»Dobro, mati,« je odgovoril dečko in odgnal kozo s seboj v puščavo. Tam je našel sovo.

Sova je zaskovikala:

»Uhu!«

Dečko jo je vprašal:

»Ali hočeš kupiti kozo?«

»Uhu!« je sova pomigala z glavo, kakor da pritrjuje.

»Koliko daš zanjo?«

»Deset mitkalov?«[1]

»Uhu!«

»Bog ti daj srečo v tej kupčiji!«

»Uhu!«

»Daj mi denar!«

»Uhu!«

»Do jutri naj počakam, bi rada, kajne?«

»Uhu!«

»Dobro! Kupčija je sklenjena.« — — —

Dečko se je zadovoljno vrnil domov. Mati je dejala:

»Daj mi denar, sinko!«

»Zmenila sva se s kupcem, da plača kupnino šele jutri,« ji je povedal dečko.

»Komu pa si prodal kozo?« je bila mati radovedna.

»Nekemu ptiču, ki na vsako vprašanje »uhu« odgovori.« — — —

Drugo jutro se je dečko spet vrnil v samotni kraj in našel tam sovo. Zaklical je:

»Zdaj mi pa le daj denar!«

»Uhu!« je zaskovikala sova — denarja mu pa le ni dala.

Dečko se je razjezil, pobral kamen in ga vrgel v sovo. Sova je odletela in zlezla v neko skalnato odprtino. Dečko je zlezel za njo in našel v odprtini zvrhan lonec denarja. Vzel je iz njega deset mitkalov in dejal:

»Samo toliko vzamem, kolikor znaša kupnina; več ne maram.« — — —

Napotil se je proti domu in izročil denar materi. Ta ga je vprašala:

»Kje si našel denar, sinko moj?«

»Sledil sem ptiču, ki je kozo kupil, v neko luknjo. Tam sem našel lonec, poln mitkalov, in vzel iz njega toliko, kolikor mi je ptič obljubil za kozo.«

Mati se je zavzela in vprašala:

»Ali se še spomniš, sinko moj, kje je bilo to?«

»Spomnim, spomnim!« je pritrdil.

Mati se je razveselila. Skuhala je mnogo fižola in leče ter ga vsula v vrečo. Potem sta šla spat. — — —

Ko se je zdanilo, je mati zaklicala:

»Pokoncu, sinko moj!«

Dečkov je vstal in se napotil z materjo k skalnati odprtini. Zlezla sta vanjo.

»Kje je lonec?« je nestrpno vprašala mati.

»Tukaj, tukaj!« je zaklical dečko in pokazal v kot.

Mati je vzela denar in oba sta spet zlezla iz jame. Mati je spotoma venomer metala fižol in lečo v zrak, dečko pa je oboje pobiral po tleh. Tako sta počasi priromala nazaj domov. Mati je zakopala denar v kot svoje koče, dečko pa jo je mahnil v vas in ponosno povedal vsakomur, ki ga je srečal:

»Moja mama je pa našla denar.«

»Kdaj pa in kje?« so ga izpraševali vsevprek.

»Danes in tam, kjer sta deževala fižol in leča z neba,« jim je pojasnjeval dečko.

»Ljudje so se smejali in bili prepričani, da je dečko popolnoma znorel. —

Če dečkova mati ne bi tako modro ravnala s fižolom in lečo, bi ljudje vse iz njega izvlekli.

Kako se je grlica rešila

Poslušajte zgodbo o grlici iz Koke[1]!

Neki mož je ujel v gozdu grlico. Ljudje njegovega plemena, ki do tistega dne grlice še niso poznali, so se začeli posvetovati:

»Kaj bi z njo?«

»Usmrtimo jo s sulicami!« je nekdo predlagal.

Grlica se je prestrašila pa se je potajila in zagrulila:

»Grlica iz Koke,
sulica iz Koke;
sulica me ne more usmrtiti.«

Ljudje so se znova posvetovali:

»S čim naj jo potem usmrtimo?«

»Ajmo, s kamni jo dajmo!« je predlagal drugi.

Grlico je obšel še hujši strah. Bila je prepričana, da se ji bliža smrt. Pa ni pokazala strahu in je spet zagrulila:

»Grlica iz Koke,
kamen iz Koke;
kamen me ne more usmrtiti.«

Ljudje so se razjezili in zavpili:

»Potem jo vrzimo v ogenj!«

»Grlica pa, kakor da se ne boji nič:

»Grlica iz Koke,
ogenj iz Koke;
ogenj me ne more usmrtiti.
Hrbet moj je
kakor kamen,
ne užge ga
niti plamen.«

Ljudje so sklenili:

»Potem jo usmrtimo z nožiⁱ«

Grlica jih je spet zavrnila:

»Grlica iz Koke,
nož iz Koke;
nož me ne more usmrtiti.«

Ljudje so bili v veliki zadregi:

»Kaj naj potem storimo, kako naj jo usmrtimo?«

Pa so se nekateri modri domislili in zakričali:

»V globoko vodo z njo!«

Tedaj je grlica presunljivo zajavkala in zajokala:

»Joj, prejoj, v vodo pa nikar! Vode se bojim, v vodi bom utonila...«

Ljudje so se razveselili in zmagoslavno zatulili:

»Pravo smo iztuhtali! Zdaj vemo, kako jo spravimo na oni svet.«

In so jo med krikom in vikom odnesli k reki ter jo z visokega obrežja strmoglavili v globočino. Grlica se je potopila — in se takoj spet pokazala na površju. Visoko je dvignila glavo, radostno začofotala s perotmi in zapela:

»La, la, la —
v vodi sem pa jaz doma,
v vodi sem pa jaz doma!«

Ljudje so spoznali, da jih je premetena grlica ukanila. Poparjeni so se vrnili domov in tam pretepli nespametnike, ki so jim svetovali, naj grlico vržejo v vodo.

Lažniva zgodba

Neki mož je odšel na potovanje. Hodil je in hodil in hodil — in prišel do orehovega drevesa. Začel je metati nanj kamenje, da bi si sklatil nekaj orehov; orehi pa niso padali na tla. Vzel je puško, pomeril med vejevje in sprožil; orehov ni bilo. Vrgel je palico; spet nič. Zalučal je z vso silo puško navzgor; zastonj. Slednjič je pobral nogo drobne muhe, ki je trohnela na tleh, ter jo vrgel kvišku — in glej: polno pergišče orehov se je vsulo z drevesa.

Pobral je orehe, jih spravil in odrinil dalje. Spotoma je orehe trl in hrustal. In je spet hodil, hodil tako dolgo, da so mu noge postale trudne. Izdrl si jih je iz telesa, jih zavihtel čez ramo in čvrsto korakal dalje. Čez nekaj časa mu je postala trudna glava. Snel si jo je z vratu, jo prav tako vrgel čez rame — in utrujenost ga je minila.

Po dolgem, dolgem potovanju je dospel do vrta, v katerem so rastle melone (užitne buče). Utrgal si je najlepšo melono. Ko pa jo je hotel prerezati na dvoje, mu je padel nož vanjo. Zlezel je v notranjščino melone in tako dolgo kobacal in plaval po njej, da je našel nož. Potem je spet zlezel iz melone — in jo pojedel.

[1] Mitkali: kovan denar.

[1] Koka: neki kraj v Afriki.

Zamorske uganke

Kdo ima rep, pa ne maha z njim?
(Žlica.)

Kdo ne počiva ne podnevi ne ponoči?
(Deroča reka.)

Kdo gori in ne ugasne nikdar?
(Luna.)

Kdo uči, ne da bi govoril?«
(Knjiga.)

»Mama, zbudimo vendar očeta.«

»Zakaj pa?«

»Zaspal je ter pozabil vzeti uspavalni prašek.«

STRIČKOV KOTIČEK

564. Dragi Kotičkov striček! Dolgo se že pripravljam, da bi Ti pisala, pa do danes nisem imela časa. Veš, moj pravi striček ima fantka, Vinkec mu je ime, katerega moram zabavati. Zastopiva se zelo dobro. Zdaj mi pomaga »pisati« in pravi, da piševa »tičkovemu ticu« in da se bo podpisal.

Vsako nedeljo prebiram Tvoj kotiček, ker sta moja mamica in striček že dolgo naročena na »Slovenca«. Zato Te prosim, da tudi mene deneš v svoj kotiček, drugače pride k Tebi moj sedemletni bratec Francelj in Te pošteno ozmerja.

Te pozdravlja Tvoja Simeona Ramoveš, učenka IV. razreda v Radovljici.

Draga Simeona! Torej tako strašno si zaposlena, da si mi komaj utegnila enkrat pisati? Toliko dela celo Požgančev oča niso imeli, ki so se morali ves ljubi božji dan s preljubo pipico jim v ustih potepati po ljubljanskih ulicah ter strokovnjaško opazovati razstavljene dobrote v izložbah. Včasih so bo dve, celo tri debele ure stali pred Javornikovo trgovino in z ljuto hrepenečimi pogledi motrili tolstega pujska v njej. In so se potem vračali grozno utrujeni domov in se bridko pritoževali čez nemilo jim usodo, ki jim je naprtila toliko dela na stare rame. Ko sem jim ob taki priliki nekoč molče pomolil pekoče žulje svojih rok pod nos, so se ogorčeno razkoračili pred menoj in užaljeno zagrmeli:

»Kaaaj? To naj bodo žulji? To še mačkine solze niso! Žulje na rokah ima lahko vsak — kaj bi tisto! Moje žulje poglej, moje!«

»Vaše žulje?« sem ponižno zazijal. »I, kje jih pa imate?«

»Na očeh in na nogah!« so se ponosno odrezali in napravili takšen mučeniški obraz, da se je železna peč v kotu od sočutja zjokala...

Bo ta ali oni kotičkar zdaj škodoželjno pričakoval, da se bom na vse to brž ponorčeval iz Tebe, češ: tudi Tvoje delo je močno podobno »delu« Požgančevega očeta, ki so se jim od same stoje in gledanja tistega pujska v Javornikovi izložbi napravili žulji na nogah in na očeh... Kaj še! Pohajkovanje in gledanje res ni, da bi se človek zaradi njiju pretegnil. Kaj pretegnil — to sploh nobeno delo ni, bi dejal (zdaj lahko to rečem, ko so Požgančev oča na luni!). Ampak zabavati koga dan za dnem, to so pa čisto druge reči. Zabavati drugega je po mojem najtežje in tudi najnehvaležnejše delo na svetu. Zato se vsekakor spodobi, da Ti prijateljsko stisnem desnico in Ti izrečem svoje najiskrenejše sožalje. Jaz imam žulje na rokah in na peresniku, Požgančev oča na nogah in na očeh, Ti pa na jezičku — Tvoji žulji so na vsak način najhujši.

Prelepi podpis Tvojega varovanca Vinkca na koncu pisma sicer nisem mogel prebrati — tako grozno učen in kljukast je, da se mi je kar zavrtelo pred očmi — pa sem ga vseeno vesel in ga bom najbrž dal v zlat okvir. Ali pa ga bom poslal v proučevanje kakšnemu znamenitemu grafologu (grafolog je človek, ki se okvarja samo s čitanjem vsakojakih čačk in po njih kar koj spozna, koliko človek ve in zna, kakšno srce in dušo ima, kaj mu bo bodočnost dobrega ali slabega dala, kdaj ga bo ljuta botra smrt pobrala in še toliko tegá, da človek nad vso to modrostjo zija). In vem že vnaprej, kaj bo nezmotljivi gospod grafolog iz Vinkcevega podpisa dognal. Bo dejal: »Tale malič je velik talent«, ali pa: »Tale malič ni velik talent«... O, jaz modrost gospodov grafologov močno obrajtam in jo.

Pa lepo pozdravljena oba, Ti in Tvojega strička vrli sinko Vinko! — Kotičkov striček.

565. Ljubi Kotičkov striček! No, striček, kako se kaj imaš? Veš, danes se prvič oglašam v Tvojem kotičku. Sem zelo pridna, samo eno grdo napako imam: zelo jezična in nagajiva punčka sem in nič kaj rada ne ubogam.

Striček, Ti se zmerom hvališ, da si fant od fare. Ho, ho, jaz Ti pa prav nič ne verjamem. Mogoče si že tako star in grd, kakor strašilo za vrabce, ki ga imamo pri nas na vrtu.

Zdaj, ko je še zunaj lepo, se samo igram, učim pa nič. Zato nič ne znam in sem vsak dan zaprta.

Lepe pozdravčke od Tvoje Hanice Grobos, učenke IV. razreda v Ljubljani.

Draga Hanica! Takale pridna punčka vsekakor zasluži, da jo dam v kotiček — drugim za zgled. Naj gre torej glas o Tebi in Tvoji pridnosti čez drn in strn v deveto vas in naj Ti prinese slave in ugleda zvrhan naprstnik!

Ampak šalo stran! Oglejmo si Tvojo pridnost nekoliko od blizu, drugače Te bodo hoteli res vsi posnemati in bodo prepričani, da je vse čisto v redu in prav. — Samo eno grdo napako imaš, praviš — in mi jih našteješ tri. Ali si se z računico skregala, ka-li? 1 še nikoli ni bila 3 in 3 še nikoli 1, kar svet stoji. Če vzamemo te Tvoje tri slabe lastnosti v pretres in zraven še ono, kjer praviš, da v šoli nič ne znaš — kaj nam od vse Tvoje pridnosti ostane? Prazen nič... Se lepo zahvalimo za takšno »pridnost«, hoho! Eno vrlino sem pa v Tvojem pismu le izsledil: odkritosrčnost. Odkritosrčno priznaš, da si nagajiva, jezična, neubogljiva in v šoli zanikrna. Vsaj za to lepo lastnost — odkritosrčnost — bi Ti zdajle majhno hvalo zapel, pa je ne bom. Zakaj ne? Zato, ker sem jaz, Kotičkov striček, še vedno fant od fare in kar koj uganem, kdo hoče z menoj burke uganjati in kdo ne. Da šele v četrti razred ljudske šole hodiš, že mogoče. V čast Ti pa to nikakor in na noben ħačin ni, »punčka« moja, kajti po moji sodbi si stara že najmanj — 20 let... Ali sem Te, kaj? O, Kotičkov striček ne ostane nikomur nič dolžan!

Pa kljub temu lepo pozdravljena in nikar nič ne zameri, saj Ti tudi jaz ne. — Kotičkov striček.

DELAVSKI VESTNIK

Naša slabost — neopredeljenost in brezbrižnost

Najlažje človek živi, ako se ne zanima za nobeno stvar. Ne iti na desno, ne potegniti z levo. Stati lepo v sredi, biti neopredeljen, to je življenje današnjih dni. Pa se nikomur ne zameriš. In še radi te imajo kot pametnega človeka.

Lepa in komodna je pač neopredeljenost, a je smrt vsake ideje, vsakega pokreta, vsakega življenja. Le poglejmo po Sloveniji, pa tudi drugod. Kje je opredeljenost, močna in odločna, pa naj bo to verska, socialna, narodna ali kaka druga. Saj dobiš tuintam koga, a redki so. In zato ni pravega življenja v ljudeh. Odtod notranja kriza, ki je vedno večja.

Brezbrižnost je največja slabost katoličanov. Vse važnejše probleme prepuščamo drugim v rešitev, kakor bi nam manjkalo gotovega čuta odgovornosti ali najpriprostejšega smisla za razvoj dogodkov. Saj nas ni malo, **a aktivnosti je v nas premalo, korajže manjka.** In ravno ta neopredeljenost, ta brezbrižnost so nas spravili povsod v položaj gole in slabotne defenzive, ko bi vendar morali biti in bi lahko bili v močni ofenzivi. Krščanstvo prvih let je zmagalo ravno po svoji aktivnosti, brezkompromisarski ofenzivi. Danes pa za vsako stvar tako lepo počasi capljamo za drugimi. Smo stoječa voda in sicer za vse plati našega življenja. Taka voda se pa usmradi.

Najbolj se to čuti v gospodarstvu. Tam ni prav nobene krščanske linije. Celotni gospodarski sistem je naravnost protikrščanski. Tisti, ki radi tega trpe, pa odpadejo od vere. Ne ločijo sistema in vere, ne verskih načel od dejanj krščanskih mogotcev. Na obzorju je glasna in močna nevarnost fašizma in komunizma. Pa ne, da bi se zganili. Pač, resolucije sprejemamo, ki oboje obsojajo, toda samo to, več ne. Dejanj in to pravih dejanj proti, teh ni. Nasprotno, še bolj se oklepajo kapitalizma — ki dela prav čedne kupčije s sovjeti — in tako protestirajo proti komunizmu, delajo pa za komunizem. Kdor zagovarja kapitalistični družabni red, pripravlja tla komunizmu. Ni tukaj nobenega izgovora, nobenih ovinkov. Ko bi se ne razpasel kapitalizem, se ne bi pojavil komunizem. Zato je vsako tarnanje: oh, ta brezbožni komunizem, odveč, dokler in kolikor časa se bodo kristjani oklepali kapitalizma. In vsaka resolucija proti komunizmu in fašizmu je udarec v vodo, ako ne enem **ni poudarka in dela za nov socialni red** celote, ne poedinca.

Neaktivnost in neopredeljenost nam je že mnogo škodovala. Pa nam bo še. Tukaj ne pomaga prav nič tožba nad radikalnimi levičarskimi elementi. Pomoč je samo v delu za zmago pravice. Ko bi nauki Leona XIII. in Pija XI. preželi duše vseh katoličanov, bi danes med delavstvom in tudi v gospodarstvu igrali drugačno vlogo, kakor to igrajo.

Neopredeljenost, brezbrižnost in neaktivnost za in v smeri krščanstva je podpora kapitalizma in netivo komunizma in fašizma. **Samo simpatiziranje za nas je premalo,** kajti kapitalizem, komunizem in fašizem **delajo,** prvi, da se vzdrži, druga dva, da se uveljavita. Ali si to ali ono; ali delaš, ali ne delaš, v tem je problem vsake in tudi naše zmage.

ŽENA IN DOM

Srečni zakoni — temelj življenja

... V cerkvi je čakal župnik. Stopila sva pred oltar. Poroka je bila končana.

Na povratku iz cerkve sva sedela z Natalijo sama v enem vozu. Tiho je bilo med nama. Belo velo je ostalo odprto, in solza za solzo je pritekala iz njenih oči.

Ko smo se zopet zbrali v marmorni dvorani, sta na dolgi mizi, ki so jo za ta dan pripravili tu in jo obdali s številnimi stoli, Natalijin in moj oče razgrnila na njej listine, ki so se nanašale na najino poroko in najino premoženje. Jaz pa sem prijel Natalijo za roko in jo odvedel skozi sobe v knjižnico, kjer sva bila sama. Tam sem stopil predenjo in razprl roke. Zgrudila se mi je na prsi. Tesno sva se objela in oba tiho jokala.

»Moja draga, moja edina Natalija!« sem rekel.

»O moj ljubljeni, moj dragi druže,« je odgovorila, »to srce je zdaj večno tvoje, imej potrpljenje z njegovimi napakami in slabostmi.«

»O moja draga žena,« sem odvrnil, »spoštoval te bom brez meja in ljubil, kakor te spoštujem in ljubim danes. Potrpi tudi ti z menoj.«

»O Henrik, saj si tako dober!« je odgovorila.

»Natalija, tebi na ljubo bom skušal opustiti vse svoje napake,« sem odgovoril, »dotlej jih bom pa prikrival, da te ne ranijo.«

»In jaz si bom prizadevala, da te nikdar ne žalim,« je odgovorila.

»Vse bo dobro,« sem rekel.

»Vse bo dobro, kakor pravi naš drugi oče,« je odgovorila. Vedel sem jo bliže k oknu, in tu sva stala in se držala za roko. Pomladno sonce je sijalo v sobo in v njem so se mimo draguljev blestele solzne kapljice, ki so bile kanile na njeno lepo obleko.

»Natalija, ali si srečna?« sem rekel čez časek.

»Sem, kolikor človek biti more,« je odgovorila, »da bi bil tudi ti tako.«

»Ti si moja svetinja in moje najvišje dobro na zemlji,« sem odvrnil; »zdi se mi še kakor sanja, da sem je pridobil in ohraniti je hočem do smrti.«

Poljubil sem jo na usta, ki mi jih je prijazno ponudila. V njena lica se je zopet vrnila rdečica.

V tem trenotku sva slišala stopinje v sosednji sobi, in Natalijina mati, moja mati, Natalijin oče, moj oče, Klotilda, ki so naju bili iskali, so vstopili.

»Mati, draga mati,« sem rekel Natalijini materi, idoč jim vsem skupaj nasproti, jo prijel za roko in ji jo hotel poljubiti. Toda ona ni bila nikdar nikomur dopuščala, da bi ji bil poljubil roko. Topot je dovolila, rahlo meneč: »Samo tokrat.«

Potem me je poljubila na čelo in rekla: »Bodi tako srečen, moj sin, kakor zaslužiš in kakor ti to želi ona, ki ti je dala danes pol svojega življenja.«

Natalijin oče pa mi je rekel: »Moj sin, poslej te bom tako imenoval in tudi ti me moraš klicati tako kakor svojega prvega očeta — moj sin, po tem, kar se je danes zgodilo, je tvoja prva dolžnost, da ustanoviš plemenito, čisto, do dna urejeno družinsko življenje. Zgled imaš na svojih starših, bodi, kakor so oni. Družina je tisto, kar je našemu času najbolj potrebno, bolj kakor vsa umetnost in znanost, kakor promet, trgovina, procvit, napredek in kakor se še imenuje vse tisto, kar se nam zdi vredno poželjenja. Na družini sloni umetnost, znanost, človeški napredek, država. Če zakoni ne ustvarjajo srečnega družinskega življenja, potem sam zastonj ustvarjaš najvišje v znanosti in umetnosti, ker vse podajaš rodu, ki nravno propada, kateremu tvoj dar nič več ne koristi in ki slednjič neha ustvarjati take dobrine. Če tedaj že stojiš na družinskih tleh — veliko jih je, ki ne sklenejo zakona, pa vendar store velike reči — če pa torej že stojiš na družinskih tleh, potem si človek le tedaj, če stojiš na njih docela čist. Delaj potem tudi za umetnost in za znanost, in če dosežeš tu kaj nenavadnega in odličnega, te bodo po pravici slavili; potem koristi tudi svojim sosedom v skupnih zadevah in odzovi se klicu države, če bo potreba. Potem si živel samemu sebi in vsem časom.«

Podal sem mu roko, on pa me je objel in poljubil na usta.

Natalijo so bili med tem objeli moja mati, moj oče in Klotilda.

»Prav gotovo ostane tak, kakor je danes,« je rekla, najbrže glasno odgovarjajoč na tiho željo za bodočnost.

»Ne, moje ljubo dete,« je rekla moja mati, »ne bo ostal tak, tega sedaj še ne veš: postal bo več, in tudi ti postaneš več. Ljubezen bo drugačna, v veliko letih postane povsem druga; toda vsako leto je večja, in če praviš, zdaj se najbolj ljubiva, potem to v kratkem ne bo več res. In, če boš imela nekoč namesto cvetočega mladeniča pred seboj velega starca, ga boš ljubila drugače, kakor si ljubila mladeniča; a ljubila ga boš neizrekljivo bolj, ljubila ga boš zvesteje, resneje, neraztrgljivo.«

(Iz knjige A. Stifterja: »Nachsommer«.)

Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača! ... To je geslo **I. Delavskega konzumnega društva v Ljubljani, Kongresni trg 2** ki razdeli letno svojim članom okrog pol milijona dinarjev na 3% popustu (dividendi) — — — — —

Odpovedna doba pri delavcih

Po novem obrtnem zakonu velja za delavce **štirinajstdnevna odpovedna doba.** Ta doba se more z medsebojno pogodbo podaljšati, pod nobenim pogojem in z nobeno pogodbo pa ne sme biti krajša. Delovni red ali pogodba, s katero bi se določala krajša odpovedna doba, sta neveljavna.

Ta odpovedni rok tudi ni vezan na nobeno dobo službovanja. Četudi bi bil delavec šele en dan v službi, ima že pravico do 14 dnevne odpovedne dobe. Prav tako pa mora službodajalec delavcu poprej 14 dnevno odpovedati, ali pa mu plačati za 14 dni, če je delavca sprejel v službo, pa ga potem ni hotel prevzeti.

Ako je plača odmerjena od kosa ali po poedinih storitvah, ne nastopi učinek odpovedi v nobenem primeru pred dovršitvijo storitev, ki so bile v času odpovedi že začete.

Odpovedni rok mora biti vedno za obe stranki enak. Ako se pogodijo neenaki roki, velja za obe stranki daljši odpovedni rok. S pogodbo se ne da dogovoriti odpovedni rok, daljši od šest mesecev.

Ti odpovedni roki pa seveda ne veljajo, kadar gre za odpoved iz važnega razloga. Če obstoja tak važen razlog na eni ali drugi strani, tedaj smeta stranki drug drugemu odpovedati tako, da ima odpoved takojšen učinek. Te važne razloge pa si bomo drugič ogledali.

Koliko je pogoltnila svetovna kriza

Na podlagi zanesljivih podatkov so statističarji ugotovili, da je svetovna gospodarska kriza veljala človeštvo prav toliko kolikor svetovna vojna. Tako je na pr. statistik V. Bojtinski objavil v nekem pariškem listu zanimive in hkrati strašne podatke, ki se nanašajo na gospodarsko krizo. Pravi, da je brez ozira na človeške žrtve in uničenje materijala bilo za svetovno vojno potrošenih okrog 200 milijard dolarjev in da bo prav toliko znašala do konca leta 1933 tudi izguba radi svetovne gospodarske krize.

Da se ugotovi ta škoda, je treba izračunati padec proizvodnje in dela, ki ga je povzročila kriza. Po posebnem indeksu je izračunal Bojtinski absolutni padec produkcije, in sicer, če je znašala po tem indeksu produkcija v letu 1929 100, potem je znašala v letu 1930 87, v letu 1931 76, lansko leto 62 in letos se bo gibala med 65 in 70. Od leta 1930 do 1933 je padla produkcija od 188 do 200 milijard dolarjev.

V štiriletni dobi svetovne krize je bilo brezposelnih 25 milijonov delovnih moči. To pomeni izgubo 100 milijonov delovnih let. V Združenih državah Severne Amerike odgovarja eno delovno leto vrednosti 3000 dolarjev, v drugih kapitalističnih državah pa vrednosti od 1000 do 2000 dolarjev. Vsa izguba 100 milijonov delovnih let je enaka 200 milijardam dolarjev.

Da bi se mogla prav doumeti vsa ta izguba, navaja imenovani statističar nekaj primerov. Vse zlato, ki se ga je pridobilo na vsem svetu od odkritja Amerike pa do danes, je vredno 25 milijard dolarjev. Svetovna gospodarska kriza je veljala človeštvo torej osemkrat več. Vsa produkcija premoga, nafte, železa, vseh kovin, tudi srebra in zlata, vseh kemičnih surovin je predstavljala pred vojno letno vrednost petih milijard dolarjev. Svetovna gospodarska kriza je torej požrla v štirih letih štiridesetkrat tako veliko vrednost. Vse železnice na svetu z vsem inventarjem in postajami so vredne okoli 60 milijard dolarjev. Vrednost vseh pristanišč in pristaniških objektov, vseh kanalov na vsem svetu znaša okoli 25 milijard dolarjev. Če bi neka svetovna katastrofa uničila vse železnice, vsa pristanišča in vse kanale z vsemi ladjami in vsemi vagoni ter lokomotivami, bi bila nastala škoda le polovico tako visoka, kakor je škoda gospodarske krize. Vrednost vsega blaga, ki je bilo predmet svetovne trgovine, je znašala leta 1929 okoli 30 milijard dolarjev; če bi požar uničil vse to blago, bi znašala škoda le eno sedmino od škode, ki jo je povzročila svetovna gospodarska kriza.

In če se vprašamo sedaj: Kdo je kriv temu, da je človeška družba utrpela in trpi tako ogromno izgubo, ne moremo reči prav nič drugega, kot to, da je gospodarstvo **teklo po napačnih tračnicah in po potrebah egoističnih mogočnjakov. Zato je nastal ta kaos in te ogromne izgube na škodo človeštva in družbe.**

Podpore v pok. zavarovanju nameščencev

Zadnjič smo si ogledali odpravnine in invalidske rente. Danes si hočemo ogledati še ostale vrste podpor, ki jih svojim članom podeljuje Pokojninski zavod za nameščence.

Starostna renta je prava renta, ki si jo je zavarovanec zaslužil z dolgoletnim zavarovanjem ali z visoko starostjo, tako da ima do nje pravico, tudi če še nadalje ostane v svoji službi ali če s kakšnim drugim opravilom še kaj zasluži. Starostna renta je vselej za 10 odstotkov višja kot bi bila invalidska renta za isto dobo zavarovanja.

Pravico do starostne rente, in sicer vselej brez zdravniškega spričevala, imajo:

a) moški zavarovanci po 40 letih zavarovanja;

b) zavarovanke po 35 letih zavarovanja, toda ne pod doseženim 55. letom starosti;

c) zavarovanci, ki so dovršili 70, in zavarovanke, ki so dovršile 65 let starosti, in so bili najmanj pet let zavarovani.

Vdovska renta. Vdova ima pravico do rente, če je bil zavarovanec vsaj pet let zavarovan ali če se je ponesrečil v službi. Vdovska renta znaša 50 odstotkov rente, ki jo je ali ki bi jo prejemal umrli mož. Pravico do vdovske rente ima vdova neglede na lastno premoženje, zaslužek, državno ali drugo pokojnino, na pr. invalidsko ali starostno rento iz lastnega pokojninskega zavarovanja nameščencev.

Otroške rente. Pravico do otroške rente ima po zavarovanem očetu ali zavarovani materi vsak zakonski otrok do 18. leta starosti, nezakonski otroci pa le po zavarovani materi, če je bil roditelj vsaj pet let zavarovan, ali če se je ponesrečil v službi. Otroška renta znaša za enega otroka 25 odstotkov zavarovančeve rente, za dva skupaj 35 odstotkov, za tri skupaj 40 odstotkov in za štiri ali več skupaj 45 odstotkov; rente sirot brez očeta in matere pa za eno siroto 50 odstotkov, za dve skupaj 75 odstotkov, za tri skupaj 85 odstotkov, za štiri skupaj 90 odstotkov in za pet ali več skupaj 95 odstotkov. Tudi pri otroških rentah se ne sme ozirati na otrokovo premoženje, zaslužek ali pokojnino, ki jo prejema morda od države ali koga drugega radi smrti drugega roditelja.

Izredne podpore vdovam z otroki in dvojnim sirotam. Po posebnem pravilniku o draginjskih dokladah sme dovoljevati Pokojninski zavod za nameščence vdovam z otroki in dvojnim sirotam ob potrebi izredne podpore do 50 odstotka rent.

Delno povračilo premij. Prispevek za balo. Zavarovanci, ki so izstopili iz zavarovanju zavezane službe in ostanejo pol leta brez take službe, prejmejo na zahtevo povrnjen tisti del premij, ki od celokupnih premij odpade na nameščenca. Zavarovanke, ki se poroče in v dveh letih po poroki izstopijo iz službe ali ki se poroče v dveh letih po izstopu iz službe, prejmejo k temu povračilu doplačilo na 80 odstotkov vseh vplačanih premij.

Podpore za temeljito zdravljenje. Če je pričakovati, da bo rentnik s pomočjo temeljitega zdravljenja postal zopet za svoj poklic sposoben, ga sme poslati Pokojninski zavod na svoje stroške v primerno zdravilišče itd., ali pa mu izplačevati v ta namen posebno podporo.

O podporah za nezaposlene nameščence pa smo že govorili na tem mestu (glej »Slovenec« z dne 29. oktobra 1933).

Kaj bi nas zanimalo

Volitve v Delavsko zbornico v Novem Sadu se niso vršile, ker je bila vložena tam samo ena lista koaliranih delavskih organizacij.

Zagrebška mestna občina je vpeljala Fordov tedenski urnik, da ji ne bo treba odpustiti 340 delavcev. Delavci bodo delali sedaj samo štiri dni v tednu in prejemali enako plačo kot prej.

Ravnatelj neke inozemske tekstilne tvornice v Somboru je poneveril, kakor poročajo listi, 641.000 Din. Brez dvoma je bil tudi ta »nenadomestljivi« tujec.

V Franciji

Francoska vlada je izdelala več zakonskih načrtov o reformi socialnega skrbstva. Spremembe se bodo nanašale na kolektivne pogodbe, določila o minimalnih plačah in znižanju delovnega časa. — Splošno se predvideva vpeljava 40 urnika.

Od inozemskih rokodelcev bodo francoske finančne oblasti pobirale 10 odstotno takso, ki se bo uporabljala za strokovno vzgojo domačih delavcev.

Kruhove drobtinice — vedna pomoč v kuhinji

V vsakem gospodinjstvu ostane tod in tam žemlja ali kos starega kruha, ki ga za kavo ali prigrizek ne moremo več porabiti. Ves tak kruh skrbno spravljajmo v snažno papirnato vrečo in hranimo na suhem, dokler se popolnoma ne posuši. Če sušimo kruh v pečici, se nam rad zažge in postane bridek. Popolnoma trd kruh semlimo na stroju, in sicer posebej temnorjavo skorjo in bolj črn kruh, žemlje in sredico belega kruha pa posebej. Tako dobimo čisto bele in pa temnejše drobtince, ki jih vsake posebej spravimo na suhem. Oboje nam bodo izvrstno služile in kajkratov pomagale iz trenotne zadrege.

Če je kaka juha preredka, ji primešajmo belih drobtinic, ki jo zgoste, ne da bi izpremenila okus ali barvo. Drobtinice se, če le malo povro, popolnoma razpuste.

Če je testo za cmoke premehko, zadostuje par žlic belih drobtinic, da dobi pravo gostoto.

Včasih se izkaže, da je premalo sesekljanega mesa — dodajmo primerno količino drobtinic: k belemu mesu belih, k temnemu rjavih.

Raznim sadnim kolačem in gibanicam se zmehča spodnja plast; to preprečimo, če jih pred nadevom potresemo s par pestmi drobtinic, ki posrkajo sadni sok, ne da bi najmanj kvarile okus.

Kadar pripravljamo meso ali ribo, ki jo nameravamo ocvreti, postopajmo naslednje: Meso ali riba morata biti suha; če sta od vode ali soli mokra, ju rahlo osušimo s prtom; še bolje je, da solimo tik pred uporabo, da sol ne izvleče soka. Ribo odrgnimo s soljo, poprom, drobno sesekljanim zelenim peteršiljem in limonovim sokom, brž povaljajmo v moki, nato v stepenem beljaku in nazadnje v drobtinah. Za ribo popolnoma zadostuje sam beljak. Meso povaljamo v moki in stepenem celem jajcu (beljak in rumenjak) in slednjič v drobtinah. (Zdaj je dobiti trodelne emajlirane plošče z vdolbinami za moko, jajca in drobtine, kar je zelo praktično.)

Tako pripravljena riba ali meso ne sme dolgo ležati, marveč moramo začeti takoj cvreti. Mast mora biti dobro razbeljena, ker inače skorja rada odpade in tudi ne postane lepo rumena. Ogenj pa ne sme biti prehud, ker drugače skorja prehitro zarumeni in ostane meso znotraj krvavo. A tudi preslab ne sme biti ogenj, ker se potem prepočasi cvre in meso izgublja sok. Če imamo veliko ocvreti, poberimo večkrat drobtine iz masti, da se ne sežgo in mast ne diši po sežganem. Cvrimo v obilni masti.

Potrpežljivost — velika čednost

Potrpežljivost spada med junaške čednosti in je v bistvu samopremagovanje. Vsekakor utegne biti kdaj tudi gola navada trpnih nravi in tedaj je manj zaslužna kakor škodljiva, ker daje potuho tujemu samopaštvu in tuji sebičnosti. A na splošno je take potrpežljivosti na svetu vedno manj in naletimo nanjo le redkokdaj. Nasprotno pa vsak hip zadevamo na nepotrpežljivost, in na samem sebi največkrat. Če nam kjerkoli ne postrežejo takoj, če moramo doma malo počakati na kosilo, če ne najdemo takoj tega ali onega, če se nam ne izpolni takoj ta ali druga želja, če imamo opraviti z nesimpatičnimi osebami, če kdo v poklicu ali zasebnem življenju zahteva od nas kako uslugo, če nam kako delo ne gre prav izpod rok — vselej se dvigne v nas nestrpnost, nepotrpežljivost, nepočakanost. Če nimamo sami sebe v oblasti, nas premaga in damo ji duška na bolj ali manj robat, neplemenit način. Kdor odgovarja le sam zase, naj pač dela kakor ve in zna in nosi za to tudi posledice — **nepotrpežljivost je slab tovariš in slab svetovalec.** Drugače pa je, kdor živi vpričo otrok, mladine, lastne ali tuje.

Tudi otrok je že po naravi sebičen, samoljuben, častihlepen, občutljiv za vsak nemil dotikljaj svoje duševnosti in telesnosti. Naloga vzgojitelja pa je, da ga iz vsega početka vadi v odporu, v premagovanju vseh teh »človeških« slabosti in nagonov. To pa predvsem z lastnim zgledom.

Potem moramo pa vzgojo opreti tudi na močan svetoven nazor, da moremo zahtevo po samopremagovanju in žrtvi trdno vtemeljiti. Katoliški svetovni nazor z zapovedjo o ljubezni in nadzemskimi cilji nam daje najzanesljivejšo oporo pri vzgoji mladine k potrpežljivosti. Ta svetovni nazor je po svojem bistvu najgloblje in najiskreneje socialen. Po tem nazoru je ob sebi umevno, da bomo otroka že v zgodnji mladosti opozorili na to, da ni sam na svetu, da se svet ne suče ravno okrog njega, da morajo trpeti in čakati tudi drugi, da je nepotrpežljivost nekaj nelepega, neplemenitega, nekrščanskega. Samo v najnežnejši dobi smemo otroku pomagati s kako igro ali povestjo, da laže potrpi, to je, da za čas pozabi na lakoto ali sploh na tisto, kar ga trenotno muči.

Vpričo otrok — najbolje seve nikoli — ne pomilujmo sami sebe in ne tožimo prekomerno nad svojimi resničnimi križi in nadlogami, prav posebno pa ne nad majhnimi neprilikami. Ne dopuščajmo, da bi otroci kje, kjer treba čakati, da pridemo na vrsto, s svojo gibkostjo in urnostjo prekanili spredaj stoječe, morda celo stare ljudi. V vseh slučajih znajmo mirno potrpeti, da se nauče potrpeti tudi otroci. Izkoristimo vsako priliko, da se otroci vadijo v potrpljenju. Katoličan potrpi predvsem iz ljubezni do Boga in bližnjega, pa tudi iz možatosti, iz plemstva, iz trdne značajnosti. Mile jere pa občutljivci in nebrzdani nepočakanci in samopašniki niso ne kristjani ne pravi možje prave žene.

MODNE NOVOSTI

Sportna obleka iz temnosive volnenine, ovratnik in manšete iz belega pikeeja, pas iz laka

Naš domači zdravnik

M. N. - S. **Vnetje mehurja,** ki vas po treh mesecih še vedno peče in sili na vodo, ni »lahkega« značaja, tem manj, ker so bile prizadete tudi že obisti. Mehurnih vnetij je več vrst, nekaj jih je »nedolžnega« izvora, nastajajo namreč samostojno ali kot zapletki splošnih bolezni iz vzrokov, ki se niso dali izogniti v rednem in pravšnem življenju, nekaj jih je kužnega izvora. Iz vašega dopisa ni razvidno, kam naj se uvršča vaš mehurni »katar«. Svetujem vam, da se lotite zdravljenja resno in takoj; ako ni v vašem kraju zdravnika, ki obvladuje razpoznavo in zdravljenje takšnih bolezni, pojdite čimpreje v bolnišnico, ki ima tak oddelek. Morda je še čas, da ozdravite.

J. G. - Lj **Boleča točka** nad želodcem, ki vas boli samo, če se je dotaknete? Čudna zadeva! Čemu se dotikate točke, ki vas ne boli, a veste, da vas bo bolela? Pojdite vendar k zdravniku, ki razpozna, ali je tista boleča točka nad želodcem ali v želodcu ali v vaših možganih.

Isti. **Zdrava — nezdrava polt?** Hrano imate dobro in obilno, prostosti in počitka dovolj, »zmeren« sportnik ste, zdravnik vam pravi, da ste zdrav. Kaj naj vam glede polti svetujem? Očividno se vam godi predobro. Prav močno se mi zdi, da vas že hudo razdeva bolezen, ki je posebno nevarna v vaši dobi, lenoba, ki je vseh grdob grdoba!

M. S.- Lj. **Potenje pod pazduho** se da omiliti oz. omejiti že z milnico milnega cveta ali salicilovega ali sanoformovega mila, še bolje je otiranje z razredčenim salicilovim ali formolovim cvetom, po osušenju si posipajte pazduho s smukcem (lojevcem). Morda nosite v obleki všite vložke iz nepremočljivega blaga? Opazil sem, da taki vložki nar nost pospešujejo potenje. Potenja ne smete popolnoma zatreti, ker vam sicer oboli koža, kar bi bila huša sitnost.

M. D. H. **Piščajcev** (vaš izraz za m o z o l j e) n a o b r a z u se ne morete znebiti? Opustite za tri mesece vso živalsko hrano (in zabelo) razven mleka, vživajte obilo sadja in zelenjav. Dvakrat na teden si umijte napadeno kožo s toplo vodo in milnim cvetom, nato si jo oplahnite z mrzlo vodo, posušite in oterite z razredčenim salicilovim cvetom. Čez noč si posujte kožo na lahno s smukcem. Kot notranje zdravilo vam priporočam za šest tednov »dunajski fiakrski prašek« po eno žličko na dan na prazen želodec, drugih šest tednov pa pekovski kvas (ali drožje), kepico, veliko ko sreden oreh, si zmešajte z mlekom in pijte na prazen želodec. Poročajte mi čez tri mesece o svojih piščajcih.

M. B. - T. **Neuspevanje** petmesečnega d o j e n c a, ki ga imate n a p r s i h, je vsekakor resna zadeva. Zdravnik vas je hotel potolažiti z znano nemško rečenico (o bruhajočem in uspevajočem otroku), ki pa v vašem primeru ne drži. Otrok bruha in ne uspeva! Kolikor morem presoditi zadevo tako iz daljave, ko ne poznam ne vas ne vašega otroka, prihajata v poštev dve zadevi: ali otrok strada ali je bolan. Ali otrok s t r a d a ali dobiva dovolj hrane določi samo ponovno t e h t a n j e otroka pred sesanjem in po njem in sicer zjutraj in zvečer nekaj dni. Tehtnica pove, ali dobiva otrok dovolj hrane na prsih ali ne, bruhanje ne dokazuje samo po sebi ne obilja niti zadostne množine, ker dojenci časih bruhajo tudi ob nezadostni množini in morda prav zaradi nezadostnosti. Otroku treba v petih ali v šestih obrokih, kakor je pač vajen, okoli 1 l ali 1 kg mleka na dan; če ni naravne hrane dovolj, treba dodati umetne. Druga možnost, zakaj otrok ne uspeva, je njegova b o l e z e n. So dojenci, ki dobivajo v želodcu, prav za prav v izhodišču želodca k r č, ki ovira prehod prebavljene hrane iz želodca v črevo, namesto naprej spravlja želodec vsebino nazaj — otrok bruha. Ta bolezen ni tako redka, navadno se da ozdraviti z zdravili in drugimi pripomočki, časih je potrebna operacija. Menda sem vam dovolj razložil, kako spravite svojega miljenčka do boljšega uspevanja! Poročajte mi kaj o njem čez 2—3 mesece!

R. Ž. - R. **Vnetje osrčnika** (zunanje srčne mrene) ali notranje s r č n e p r e v l e k e z z a k l o p n i c a m i ne zna z gotovostjo preprečiti noben zdravnik! Sklepni revmatizem se rad ponavlja, zlasti če prvič ni bil popolnoma ozdravljen, tudi pri majhnih napadih sklepnega revmatizma se rado pritakne kakšno vnetje v srcu ali okoli njega. Glavno je, da ostane bolnik dovolj časa v miru, zakaj samo mirujoče telo more zatreti bolezen, ki se rada potuhne. Zakaj ne dajete bolniku salicilovega zdravila, ki vam ga je menda zdravnik priporočil, ne umem prav, saj te vrste zdravila niso strupena, če že ne delajo vsakikrat čudežev, škode ne napravljajo po navadi nikakšne, izvzemši morda časih dražijo komu želodec, če jih ne jemlje v primerni obliki. Če ne marate salicila v obliki notranjega zdravila, pa rabite salicil v obliki maže, nekatere izmed njih so tudi precej učinkovite. — Razpoznavanje srčnih bolezni prepustite zdravniku, ki se je moral dolga leta uriti v gledanju, tipanju, poslušanju in drugih »ročnostih« svoje »umetnosti«, ki se ne da naučiti zgolj iz knjig in predavanj, tem manj iz zdravniške pomenkovalnice.

T. K. - K. **Ozebline** so bile na vrsti pred 4 tedni. V naši šoli je treba nekaj več pazljivosti!

Ista. Glede **golše** je dobro, da se posvetujete z zdravnikom, ker je golš več vrst in se zdravijo različno. Vaša je bržkone tiste vrste, ki jo imajo mladostniki in se v odraslih letih zgublja sama. Mnogokdaj izgine »golša« — prav za prav poneha samo zabreklost žleze predsapnice —, ako vživate manj soli in pijete čim manj vode. Na oteklo mesto si devajte vsak drugi večer obkladke z močno soljenim presnim mlekom vsaj za dve uri. Poročajte o uspehu čez 6 tednov. (Merite si obseg vratu čez največjo oteklino zdaj in tedaj!)

P. P. - D. **Vsiljive misli,** ki so, kakor pravite, brez pomena, vas motijo podnevi in ponoči, tudi slabo spanje imate časih. Ta vaš opis je vendar nezadosten, da bi si mogel jaz napraviti vsaj približno sliko o vašem stanju, duševnem in telesnem. Posvetujte se z bližnjim zdravnikom, izbire imate dovolj!

I. S. - Lj. Vaše **nevšečne motnje** ne kaže javno razpravljati. S pametnim življenjem in negovanjem kateregakoli sporta se take malenkosti porazgubijo in sicer tem prej, čim manj jih namerno odpravljate.

Kmetijski nasveti

Kaj je krivo, da doječe svinje po štirih ali petih tednih nimajo več mleka za svoje mladiče? Kaj naj jim krmim, da bodo imele mleko vsaj osem tednov, to je do ostave mladičev? Za krmljenje imam na razpolago ječmen, pšenične otrobi, krompir, krmsko peso, mlado suho deteljo in posneto mleko. J. Š. V.

Da pridejo vaše doječe svinje prezgodaj ob mleko, je najbrže krivo nepravilno krmljenje. V krmilih nudite svinjam premalo beljakovin, ki so pred vsem merodajne za tvorbo mleka. Ako so svinje v dobi dojenja shujšale, vam to potrjuje, da je pravkar navedeno tudi resnično, ker pravilno krmljene doječe svinje ne smejo, vsaj ne vidno, shujšati. Zato morate krmljenje doječih svinj tako urediti, da bodo dobivale v pokladani krmi pred vsem dovolj beljakovin. V pravih krmilih za prasiče, v krompirju, pesi itd., je le malo beljakovin, več jih je v žitu, največ jih je in še najceneje so v močnih krmilih — v oljnatih tropinah, ribji moki itd. Koliko prebavljive beljakovine mora dobiti doječa svinja v krmi, je odvisno od števila pujskov; čim več jih je, tem več prebavljive beljakovine je potrebno svinji. To je zlasti potrebno v prvih tednih dojenja, ko je ves razvoj in prirastek pujskov na živi teži odvisen izključno le od svinjinega mleka. Doječa svinja mora dobivati vsak dan s pokladano krmo najmanj pol kilograma prebavljive beljakovine in tri in pol kg skrobne vrednosti. To dosežete, če krmite svinji poleg drugih krmil, ki jih je dobivala že v dobi brejosti, še 3 do 5 kg močnih krmil. Presuhe ali še mlade svinje pa morajo dobivati še nekaj več. Mnogokrat je treba računati na vsakega pujska pol kilograma močnih krmil. Tudi doječim svinjam pokladamo v začetku manj in od dne do dne več močnih krmil, dokler polagoma ne dosežemo potrebno množino močnih krmil. Po odstavi pujskov prav tako polagoma znižujemo in odvzamemo precejšen del močnih krmil. Omenjate, da razpolagate razen s krompirjem, peso in suho mlado deteljo tudi z ječmenom, pšeničnimi otrobi in posnetim mlekom. Od teh krmil naj dobiva doječa svinja na dan 10 kg krmske pese, 3 kg ječmenovega zdroba, 1 kg pšeničnih otrobov in 6 l posnetega mleka. Krmsko peso krmite sirovo. Deloma lahko nadomestite krmsko peso s kuhanim (parjenim) krompirjem (en kg pese = pol kg krompirja), vendar pa storite to le tedaj, če nimate dovolj pese na razpolago. Vsekakor pa dodajte med močna krmila tudi klajno apno, računaje na dan in glavo 5 dkg (eno žlico). Če svinja rada žre tudi zrezano suho mlado deteljo ji to lahko krmite sirovo in poljubno.

Zatiranje gladeža na travniku. — K. P. R.

Vaš travnik je močno obraščen z gladežem, ki dela seno bodeče in ga živina nerada žre. Radi bi se ga znebili, pa ne veste kako. — Gladež ali rabuš je bud travniški plevel. Je to večletna rastlina, ki svoje zelo trpežne korenine požene globoko v zemljo. Mlad gladež živina rada žre, saj je ta celo prav mlečna krma, dočim starega živina ne mara. Zlasti se ga pa brani v senu in navadno zmeče tako klajo podse. Na travnikih je zato tako nadležen, ker izpodriva druge koristne rastline in kvari seno. Uspeva le na suhih, slabo obdelanih in premalo zagnojenih zemljiščih. Če hočete torej gladež zatreti, boste to najprej dosegli, če travnik temeljito obdelate z brano in ga dobro zagnojite. Če morete tani napeljati vodo, bo to tudi dobro učinkovalo, kajti gladež na vlažnih tleh ne uspeva.

Varovanje krompirja pred gnilobo. — I. A. B.

Z ozirom na vlažno jesensko vreme se bojite, da vam bo krompir v shrambi čez zimo gnil. Želite vedeti, kako ga je pred tem varovati, ne da bi izgubil na kalivosti. — Najprej morate shrambo temeljito očistiti, dobro prezračiti in ob suhem vremenu prebeliti. Tako uničite gnilobne kali v shrambi. Nato je krompir spraviti vanjo, vendar ne na goli kamen, ampak na deske ali vsaj na slamo. Gomolje mora biti prebrano in samo popolnoma zdravo pride v shrambo. Deske ali slamo je potrositi z apnenim prahom — živim apnom —, ki uniči vse bolezenske in gnilobne kali. Nato je nasuti 20—30 cm debelo plast krompirja in zopet potrositi z živim apnom, in tako dalje, dokler je kup vrhan. Namesto živega apna vzamejo nekateri žvepleno moko, kakor jo rabijo za žveplanje trt, ter požveplajo krompir z njo namesto z živim apnom. Žveplena moka razvija žvepleno sokislino, ki zatre gnilobne glivice, ne da bi škodovala kalivosti.

Katera slama je najboljša za krmljenje konj? Če se jim krmi ovseno rezanico, se menda zelo potijo. F. J. K.

Najbolje je, da uporabljate za krmljenje konj le slamo ozimin in sicer pred vsem rženo slamo. Rezanico iz ržene slame ali slame drugih ozimin je konj prisiljen dobro žvečiti. Zato konj prežveči prav dobro tudi oves, ako ga mešate med takšno rezanico, ki je dovolj trda. Ovsena slama pa ni priporočljiva za konje, toda ne zato, ker bi morda povzročala potenje, pač pa ne zategadelj, ker je premehka. Mehko ovseno rezanico in med njo pomešani oves bi konj le malo prežvečil in ga vsled tega tudi slabše izkoristil. Ker pa želite, da konji dobro izrabijo oves, mešajte ga vedno le med rženo rezanico ali med rezanico iz slame kakšne druge ozimine.

Koliko naj bo plemenski bik star, da ga lahko začnem rabiti za pleme? Ali prepogosto spuščanje mladega bika škoduje pozneje prenašanju njegovih podedljivih dobrih lastnosti? J. Ž. S.

Plemenski bik mora biti star vsaj poldrugo leto, prej ko ga začnete rabiti za plemenitev. Pa tudi po dosegi te starosti ga smete spuščati vsaj do polnega drugega leta le bolj poredkoma. Ko je bik dve leti star, ga lahko začnete redno rabiti za pleme. Pri tem se ravnajte po tozadevnih predpisih zakona ozir. pravilnika o pospeševanju živinoreje. Prezgodnja in prepogosta uporaba bika za plemenitev povzroči njegovo predčasno obrabo. Na podedovanje bikovih lastnosti pa ne more vplivati ne eno ne drugo kakor tudi ne ves razvoj bika samega. Bik podeduje ali prenaša na svoje potomstvo vedno isto, pa naj je mlad ali star in neglede na to, ali mnogo ali malo skače. Bik namreč more zopet podedovati ali prenesti na svoje potomstvo vedno le to, kar je podedoval po svojih starših in prednikih.

Radi poplave mi zdaj manjkajo krmila. Ali je primerno krmiti jabolčne tropine goveji živini? A. S. R.

Jabolčne pa tudi druge sadne tropine lahko krmite goveji živini. Najboljše je, da jih krmite še sveže takoj po stiskanju. Krave se prav hitro privadijo na nje in jih kaj rade žrejo. Ne smejo pa jabolčne tropine ostati predolgo neporabljene, ker se sicer ugrejejo, nato pa postanejo kisle in po vrhu plesnive. Sveže pa so prav dobre in niso škodljive. Ko se živali na nje privadijo, jih lahko krmite na dan in glavo odraslega goveda 10 do 20 kg. S krmljenjem jabolčnih tropin boste nadomestili zeleno krmo, ki jo po poplavi nimate več. Prebavljive beljakovine sicer ni v jabolčnih tropinah, je pa v njih 10 do 12% skrobne vrednosti, kar morate pri sestavi dnevnih krmskih odmerkov vpoštevati.

Kako globoko je podkopavati hlevski gnoj v vinogradu. A. R. S.

Pri gnojenju vinogradov vam svetujejo nekateri, da podkopajte hlevski gnoj okrog trsa čim globlje. Želite vedeti, če je to pravilno. — Ne, to ni pravilno. Hlevski gnoj mora nuditi koreninam trte hrano. To pa srkajo samo koreninice-lasnice, torej najtanjše korenine, ki so ob koncu najdrobnejših korenin, nikakor pa ne blizu trsa. Te koreninice so razpredene daleč po vinogradu, zato je čisto pogrešeno zagrebsti gnoj okrog trsa. Tudi so te korenine bolj proti vrhu zemlje in, če je gnoj nad njimi, izpira dež hranilne snovi iz njega do njih. Če je pa gnoj globoko v zemlji, izpere voda hranilne snovi v spodnje plasti, kjer ni več tankih koreninic, zato tedaj gnoj nič ne zaleže. Kako globoko je gnoj podkopavati, je odvisno od kakovosti zemlje. V lahki zemlji se gnoji bolj globoko, v težki bolj plitvo, navadno 15—20 cm globoko. Gnoj je raztrositi po vsem vinogradu, najmanj pa okrog trsa, in ga povsod enakomerno spraviti pod zemljo. Najprikladnejši čas za to delo je jesen ali zima, v kolikor to vreme dopušča.

Pišete, da ostanejo kokoši bolj zdrave in začnejo prej nesti, če dobivajo tudi pozimi zeleno krmo. Ali lahko krmim v ta namen krmsko peso? V. F. Č.

Sirova krmska pesa je pozimi zelo dobro nadomestilo za zeleno krmo tudi za kokoši. Pese pa ne smete rezati. Položite kar celo v kot v kurniku, na brskališču ali kokošjem dvorišču. Celo peso lahko tudi privežete na žico ali vrv in jo primerno visoko (četrt do pol metra od tal) obesite. Pri pomanjkanju druge zelenjave kokoši zelo rade in vztrajno kljuvajo peso, tako da ostane slednjič le lub ali lubje pese. Ker je kljuvanje pese, zlasti še, če je obešena, precej naporno delo, se pri tem delu kokoši tudi dobro zgibljejo, kar je pozimi pri pomanjkanju gibanja na prostem zelo v prid kokošjemu zdravju.

Kaj pravimo glede zdravilnosti medu? L. P. — J.

To pravimo, da je med tako imenitno zdravilo, da bi moral biti v sleherni tudi kmečki hiši. Res, da je trda za denar, ali dokler je za sladkor, bi moral prej biti tudi za med. Koliko težkih posledic raznih prehladov bi bilo manj, če bi ljudje v različnih čajih ali pa tudi brez njih po malem uživali med. Naši ljudje veliko dado na zdravilnost rož. Med je napravljen iz najžlahtnejšega soka različnih zdravilnih cvetic, pa se žal njegova zdravilna moč premalo upošteva. — Neverjetna je tudi krepilna

moč medu za mišice pri težkem delu. Kosci, mlatiči, oratarji — ne krepčajte se s pijačami, ki jih takoj izpotite in ste potem trudnejši kakor poprej. Poskusite z medom, boste videli, kako se bo kosilo, oralo, mlatilo! O tem vprašanju bi bilo treba veliko pisati, pa nam žal zaradi pičlega prostora ni mogoče. Izšla je itak že drobna knjižica. Pobarajte kakega čebelarja, ali pa jo naročite pri Čebelarskem društvu v Ljubljani.

Obrezovanje vrb. — A. K. N. G.

Imate vrbov nasad za pletenje košar, ki pa vam daje le kratke in tenke šibe. Radi bi vedeli, kako jih je obrezovati in s čim gnojiti, do dobite dolge in močne šibe. — Da dobite dolge vrbove šibe, morate vrbe spomladi prav kratko prirezati. Za gnojenje vrbovega nasada je najboljši hlevski gnoj ali kompost, kajti z njima se da vrbi vse hranilne snovi, ki so ji potrebne za bujno raščo. Gnojiti pa morate že jeseni, če se ne bojite poplave. Če pa nimate dovolj hlevskega gnoja, si pomagajte z umetnimi gnojili: apneni dušik, superfosfat in kalijeva sol.

Pravni nasveti

Obračanje živine na tujem svetu. L. L. Č. — Ob vaši parceli ima lastnik sosednje zidanice 1 m širok svet za dohod v zidanico. Na vaši parceli pa obrača vozove in pase živino, posebno takrat, kadar vas ni doma. Opomini ne zaležejo nič. Odločili ste se parcelo ograditi z bodečo žico, kar vam pa mejaš brani, češ da ga bo žica pri vhodu v zidanico ovirala. Ali se sme postaviti žična ograja. — Ako lastnik že nad 30 let obrača vozove na vaši parceli, mu tega ne morete več zabraniti, ker je pravico obračanja itd. priposestvoval. Zato žice ne bi smeli postaviti. Tudi drugače je verjetno, da bo žica na poti, ki je samo 1 meter široka, soseda pri vožnji ovirala. Zato mu ob potu ne smete postaviti ograje tako, da bi ga to oviralo pri vožnji, ako je že nad 30 let tako vozil.

Živa meja ob banovinski cesti. V. L. — Ob banovinski cesti imate parcelo, ki je ob cesti obdana z živo mejo, katera stoji 2 metra oddaljena od ceste. Meja se je deloma posušila in vprašate, če jo smete znova zasaditi ali pa postaviti leseno ograjo. Po naredbi o zaščiti javnih cest se previloma ne smejo postavljati nikakršne ograje bliže nego 1 meter od zunanje meje cestnega zemljišča. Iz tega sledi, da ni ovire, ako stoji ograja ali živa meja 2 metra od ceste. Paziti morate na višino žive meje, nasadi in grmovje, ki stoje bliže ko 2 metra od zunanje meje cestnega zemljišča, ne smejo segati više nego 1.50 m nad cestni nivo in se morajo obsekati ali obstriči, kadar presežejo to višino.

Onesnaženje vodnjaka. F. P. — Sosed vam je tik vodnjaka navozil razne odpadke in fekalije tako, da vam je onesnažil vodnjak in je voda v njem ostala neuživna. Na vašo zahtevo je odpadke od vodnjaka odstranil, ni pa očistil vodnjaka. Vprašate, kaj storiti. — Dajte vodnjak sami očistiti in zahtevajte od onega, ki ga vam je onesnažil, povračilo stroškov. Če ne bo plačal, je edino sredstvo tožba.

Taksa od pogodbe za postavitev zgradbe. J. P. — Prevzeli ste zgradbo gospodarskega poslopja in o tem napisali pogodbo. Sedaj pa ste dobili poziv, da plačate takso in kazen, ker napisana pogodba ni kolkovana ter ker pobotnice o prejetem plačilu niso kolkovane. Vprašate, če se more ta taksa zahtevati od vas. — Po taksnem zakonu se mora vsaka pogodba o zidanju zgradb ali dobavna pogodba, s katero se podjetnik zavezuje, da komu kaj dobavi za pogojeno ceno ali da izvrši gotov posel, kolkovati in to s takso 2 odstotkov od pogojenega plačila. Kolkovati se morajo tudi priznanice, s katerimi se potrjuje prejem plačila in to s pol odstotka od potrjenega zneska. Če se take pogodbe ne kolkujejo, se obsodijo pogodniki solidarno na plačilo redne in še trikratne takse, to se pravi, da se izterja cela taksa od enega ali od drugega pogodnika. Zato se pozivu na plačilo ne boste mogli uspešno upirati.

Povrnitev takse. G. L. — Sklenili ste z zaročenko ženitno pogodbo, ki bi postala veljavna po poroki. Zaroka pa se je razdrla. Ali je mogoče zahtevati povrnitev odstotkov? — Prošnja za povrnitev odstotkov bi bila brezuspešna. Samo tedaj, če je veljavnost pogodbe odvisna od predhodne odobritve državnega ali samoupravnega oblastva, a se ta odobritev ne dobi, ali če se pogodba razveljavi na podstavi prednostne pravice do odkupa, se na prošnjo prizadete osebe vrne taksa, plačana od take pogodbe.

Cenovnik za dimnikarska dela. S. M. — Pritožujete se, da vam dimnikar računa za tako delo 25 dinarjev, za kakršno ste prej plačali le 10 Din. Kam bi se pritožili? — Dimnikarske pristojbine so meriene v cenovniku za dimnikarska dela, ki ga je predpisal ban. Plačila za večja dela so po tem venovniku prepuščena dogovoru. Zahtevajte, da vam pokaže cenovnik. Če preveč računa, se pritožite na okrajno načelstvo, ki je pristojno reševati spore o višini pristojbin. Dimnikarja ne morete menjati, ker smejo v vsakem ometalnem okolišu izvrševati obrt samo tisti dimnikarji, ki imajo tam določen sedež obrta.

Skladanje materijala ob poti. — R. Občni cestni red predpisuje, da se bliže ko 1 meter od zunanje meje cestnega zemljišča brez dovoljenja cestne uprave ne sme skladati noben materijal.

Pravice žene. M. T. L. Z možem sta v zakonu pridobila znatno premoženje. Večkrat ste možu prigovarjali, naj kaj na Vas prepiše. On pa Vas je potolažil, da se ni treba bati itd. Sedaj je mož dal nekaj posestva hčeri, ne da bi Vam kaj izgovoril. Drugi del še ni oddan. Vprašate, kakšno pravico ima v tem primeru žena in ali more mož sam razpolagati s premoženjem. — Ker je mož lastnik, kakor posnemamo iz gornjega, more sam razpolagati s premoženjem. Kar se tiče premoženja, ki ga je imel vsak zakonec pred poroko, obdrži vsak svojo prejšnjo lastninsko pravico, ako nista o tem sklenila posebnega dogovora. Kar pa pridobi en zakonec za časa zakona ali kar dobi kakorkoli, ostane njegovo in na to drugi zakonec nima nobene pravice. V dvomu se domneva, da je pridobil mož. Dokler žena ni ugovarjala, se domneva, da je poverila možu kot svojemu zakonitemu zastopniku upravo svoje proste imovine. Žena ima pravico zahtevati od dedičev, da jo spodobno vzdržujejo. Sicer pa je v vsakem primeru dolžnost otrok, da dostojno vzdržujejo svoje starše, ako so ti obubožali.

Vožnja po pešpoti. R. B. — Sosed ima čez travnik pešpot. Vedno pa vozi v tej poti kakšen voz, čeprav ste že postavili tablo z napisom, da je voziti prepovedano. Tablo je nekdo odstranil. Izkopali ste ob poti jamice, pa ste jih na zahtevo županstva zasuli. Kako preprečiti to početje soseda? Sosedove kokoši delajo škodo po vaši njivi. Kako bi se jih uspešno ubranili? — Da preprečite sosedu priposestvovanje vožnje po pešpoti, ga morate tožiti. Če bo 30 let vozil, mu tega ne boste mogli več ubraniti. Sami opomini in table s prepovedjo ne zadostujejo, če se jim sosed ne pokorava. Isto velja glede škode po kokoših. Škodo dajte vsakikrat oceniti in zahtevajte povračilo. Če ne bo plačal zlepa, je edina pot tožba.

Nogomet. J. V. Igrali so nogomet, ne da bi bili organizirani v kakšnem društvu. Prišli pa so orožniki, ki so Vas zapisali in Vam vzeli žogo. Vprašate, če se sme igrati nogomet in kako bi dobili žogo nazaj. — Ne poznamo zakonitega predpisa, ki bi zabranjeval igranje nogometa, zato ni jasno, zakaj Vam orožniki to branijo. Morda so mislili, da ste osnovali kakšno društvo, ki ga niste prijavili okrajnemu načelstvu. Obrnite se v tej stvari na okrajnega načelnika, ki Vam bo menda stvar pojasnil in žogo vrnil.

Sporna pot. F. Č. Čez Vaše posestvo vodi sporna pot, ki jo samo en sosed malo rabi in trdi, da je to občinska pot. Kar je zrastlo na tej poti, je užival gospodar posestva, čez katero vodi pot. Vprašate, če se lahko občina postavi na stališče, da je to občinska pot? — Če je pot občinska, se lahko prepričate pri občini. Vsaka občina mora imeti poseben seznam, v katerem so vpisane vse občinske poti. Poleg tega morajo biti ceste, ki so občinska last, vpisane kot lastnina občine v zemljiški knjigi. Če tega ni, tedaj pot ni občinska last, ampak je najbrž Vaša last ter ima sosed le služnostno pravico hoje in vožnje po tej poti, ako jo je že 30 let nemoteno vporabljal.

Cvetličnjak. J. K. G. Vprašate, če si lahko napravite cvetličnjak in če v njem pridelane cvetice itd. lahko prodajate brez obrtnega dovoljenja. — Samo kmetijska proizvodnja (poljedelstvo, živinoreja, c v e t l i č a r s t v o, sadjarstvo itd. in gozdna proizvodnja — vzgoja in prodaja lesk iz lastnih gozdov) kakor tudi njih postranska dela in njih postranska podjetja, če se v njih predelujejo lastni proizvodi v manjšem obsegu, ne spadajo pod obrtni zakon. Zato na domačem vrtu pridelane cvetice po našem mnenju lahko prodaste brez obrtnega dovoljenja. V koliki meri pa smete iste pridelovati in prodajati brez obrtnega dovoljenja, bi pa odločilo obrtno oblastvo.

Dediščina. S. Mati Vam odreka pravico do dediščine, čeprav ste do 30. leta delali na njenem posestvu. Vprašate, če bi si pravico do dediščine lahko zavarovali z vknjižbo na posestvo ali če bi lahko zahtevali nagrado za svoje delo. — Pravice do dediščine si ne morete zavarovati v naprej, ker pravica nastane s smrtjo zapustnika. Ko ste se možila, ste imela pravico zahtevati doto. Z zahtevo po nagradi za delo na materinem posestvu bi težko uspela, ker bi v eventuelni pravdi mati najbrž skušala z raznimi, v poštev prihajajočimi okolnostmi, dokazati, da je bilo upravičeno pričakovati, da ji bo njen lastni otrok delal brez posebne nagrade in bi sodišče verjetno tudi zavzelo te stališče.

Neplačana najemnina. J. P. L. Imeli ste na stanovanju stranko, ki se je z Vami pogodila, da plača najemnino vsakega 7. v mesecu za mesec v naprej in da je odpovedni rok za obe stranki trimesečen. Dne 1. septembra je stranka odpovedala stanovanje za 1. oktober. Vi ste vzeli to odpoved na znanje le pod pogojem, da najemnik sam poišče novo stranko, ki bo prevzela stanovanje takoj po izselitvi. Stara stranka se je izselila 1. oktobra in ker je bila v zastanku s plačilom najemnine, plačala le dolžno najemnino do 1. oktobra. Nova stranka se je vselila šele 8. oktobra. Vprašate, kdo Vam je dolžan plačati najemino od 1. do 8. oktobra, ali stara ali nova stranka? — Vprašanje je, če ste se in kako ste se pogodili z novo stranko. Če se z novo stranko sploh niste nič pogodili, od kdaj ima plačati najemnino, potem lahko zahtevate od nje najemnino samo za čas, v katerem je res bila v stanovanju. Pravico imate tedaj od stare stranke zahtevati odškodnino za izpadlo najemnino radi prekratke odpovedi.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Za višnjevim kamenom

I.

Višnjev, blesteče višnjev, višnjev kakor nič drugega na svetu — to je lapislazuli, kamen ladjuar.

To je bil najpriljubljenejši in najdražji kamen Kitaja, iz njega so izdelovali amulete. Teofrast, Plinij govorita o ladjuarskih verižicah Skitov. Stari svet je iz višnjevca rezal reliefe in dragulje.

V Indiji, Perziji so kamen žgali in ga mleli v prah. Ta prah so zmešali s smolo, voskom in oljem, izprali in na dnu je ostal prah za barvo najizbranejše sinjine. Najboljši slikarji so kupovali ta dragoceni ultramarin. Vsi stari pisatelji Vzhoda pripovedujejo o njem.

Mongolske karavane, ki so prepotovale puščavo Gobi in Urgo, so ga prinesle od nekod iz najnotranjejše Azije, zamenjale funt ladjuarja za funt srebra. Buharo, Turkestan, Afganistan, Perzijo, Tibet, južno Indijo navajajo kot njegovo pradomovino. Pod temi raznovrstnimi in nejasnimi označbami se je skrivalo neznano nahajališče srednjeazijskega kamena.

Šele raziskovalna potovanja v začetku 19. stoletja so pojasnila njegov izvor. Wood je mogel natančno označiti lego rudnikov: pri Firgamu južno od Djerma v Badahšanu. Do današnjega dne je Wood edini raziskovalec, ki je te kraje (1838.) obiskal. Vsak, ki se rudnikom približa, zapade smrtni kazni.

Dozdaj so bila znana samo tri nahajališča na vsem svetu. Eno v Ameriki, v čilskih Andah, in dve v Aziji: afgansko v Badahšanu in rusko v Transbajkalu, ki so je odkrili v 18. stoletju. Ampak ladjuar iz Transbajkala je svetal, zelenkast, kakor oni v čilskih Andah, a v resnici lep in dragocen je kamen samo tedaj, če je temno višnjev kakor indigo.

Nekako pred letom dni pa je prišlo poročilo neke pamirske ekspedicije, da je našla novo nahajališče v najnotranjejši Aziji v pamirskih gorah, na ruskem ozemlju, blizu afganske meje.

II.

V Šugnanu, v Pamirju, pripovedujejo pravljico.

Pred davnimi leti so bili iz Indije prišli kafirji, »siahpuši« — črne suknje. Prišli so po ladjuar. Toda gore, v katerih se nahaja, so svete. Od davna jih straži nepremagljiva skala. Pečina z ladjuarjem je navpična. Vrvi in lestev ni bilo in bi bile tudi prekratke. Tedaj so siahpuši zahtevali, da jim Šugnanci iz Šah-Dare privedejo neomadeževano deklico in dečka. Šugnanci — miroljubno pleme — so zahtevo izpolnili. Nato so jih siahpuši še prisilili, da naneso pod pečino trnjeve hoste, potem so molili k svojemu bogu in sežgali otroka na daritveni grmadi. Potem so pobili živino in položili njeno meso ob pečino. Mesto je tako visoko, da je tamkaj večen mraz: meso je primrznilo ob steno. Pa živina ni zadostovala, in tedaj so začeli siahpuši ubijati ljudi, Šugnance. In ljudi je bilo dovoli, nitkovo meso je primrznilo, in po tej lestvi so siahpuši slednjič prišli do ladjuarja. Potem pa so se zbrali gorski prebivalci, poklali vse siahpuše, in poslej se ni nihče več polakomil, da bi šel iskat ladjuar. To je svet kraj in nihče ga ne pozna, in kdor zve zanj, mora umreti. Nihče ga ne sme iskati, ne iti tjekaj. — Samo blaznik išče svojo smrt.

III.

Pravijo, da je dobiti ladjuar tudi ob reki Šah-Dari. Ustno izročilo med domačini govori o gori iz ladjuarja — zelo visoka, zelo strma je, nihče ne more nanjo. Videl? Ne, videl je ni še nihče.

Šah-Dara je najbujnejše ozemlje Pamirja, najbogatejši okraj Šugnana. V spodnjem delu šteje 198 koč in 1738 ljudi, v zgornjem najbrže 263 koč in 2300 ljudi. Najbrže, kajti Huvak-bek, najvišja uradna oseba ob Šah-Dari, pravi, da so po gorah tako izgubljene vasi, da nihče ne ve zanje.

IV.

»Višinomer kaže 3420 metrov. Taborimo v zapuščeni poletni koči na dobri pedi ravnih tal,« piše P. Lukniczki, vodja lanske ekspedicije v pamirske gore, ki je iskala nahajališča lapislazulija — višnjevca. »Za nami leži kišlak, Badom, v katerem stanujejo samo tri družine. Prvič v vseh časih so prišli semkaj Evropejci, in prebivalci so prestrašeni. Zdaj nihče na svetu ne ve, kje se nahajamo. Desetkilometrski zemljevid kaže belo liso. Ne beleži niti poletne koče niti vasi, skozi katero smo šli, celo ne reke Badom-Dare.

Tla v koči so nastlana s starim živalskim gnojem in pohojenim senom. Kana — smrt — se imenuje klop, katerega ugriz je smrtonosen.

Judinja sedi na kamenu in vpraša: »Ali tu ni kanov?«

Sikrak pokaže na seno, v katerega se pogrezamo do členkov, in pravi s tolažečim glasom: »Je tu... Veliko...«

Vsi vemo, tisti, v katerega se zagrize ena teh »smrti«, ne pojde odtod, pa to nam je vseeno. Utrujeni smo in jesti hočemo.

V

Karašir se nam je pridružil z dvema nosačema. Karašir je star lovec, ki se je vse življenje s svojo staroversko puško potikal po skalah in streljal kozoroge, divje koze in pantre. Pred šestnajstimi leti je bil v krajih, kamor nas hoče zdaj voditi. Njegov oče je bil našel ladjuar in mu pred smrtjo to zaupal. Potem se je Karašir v letu vojne — tega je že zelo dolgo — odpravil s tremi prijatelji iskat ladjuar. Vsi so dobili gorsko bolezen, vendar so dospeli do navpične stene, kjer leži veliko ladjuarjevih škinder. Na skalo niso splezali. »Noben smrtnik je ne zmore!« Posihdob ni nihče več poizkušal priti do ladjuarja.

Zapustili smo Badum-Daro in se vzpeli po soteski njenega pritoka. Ta soteska je bila kaos brezoličnih, robatih, ostrih granitnih skal, ki so bile velike tudi kakor dvonadstropna hiša. Plezali smo po tem razdejanju, zdrsavali, se spodtikali, padali, vedno si v svesti, da nobena teh skal ne bi pustila sledi za nami, če bi izgubila ravnotežje.

VI.

Naslednji dan smo se plazili dvanajst ur, plezali, izpodrkavali. Krenili smo z ledniške groblje in plezali po hudi strmini navzgor. Prišli smo na še strmejši podor. Plazili smo se po trebuhu, kamenje se je vsipalo pod našimi rokami in nogami in se stekalo v globine — poti ni hotelo biti kraja. Na vsakih deset korakov smo se morali ustaviti, da si napolnimo pljuča z zrakom, srce je tolklo kakor blazno.

Skoraj navpična skala — približno 150 metrov navzgor in ravno toliko navzdol, na sredi pa za stopal širok, z gruščem posut napušč. Potem krenemo okrog vogala, po novem skalnem podoru. Plazeč se mestoma po trebuhu, se v ridah vzpenjamo vedno više. Še dobro, da je danes jasen, krasen dan in brez vetra. Veter bi bil odzgoraj metal kamenje na nas, ubilo bi nas bilo ali pa bi bili zmrznili.

Ko smo v ridah premagali steno in se za njenim hrbtom vzpeli na vrh, je ležala pred nami vodoravna ploskev, kaos kamenitih klad in skal in v tem kaosu — kos neba! Neba? Kako neba, če se pa dviga pred nami marmorna stena? Navpična, gladka, temna, v katere hladni senci stojimo. Pa vzlic temu nebo. Ali pa kamenje tako gori? V višnjevem, čudnem ognju?... Ladjuar! Našli smo ladjuar! — Stečem, skačem od kamenja do kamenja! Ladjuar! Pod menoj teče višnjeva žila. Sedem na kamen, dotaknem se žile z rokami. Debelejša je, ko moja laket.

Nobene utrujenosti ne čutim več. Poberem škindro ladjuarja, veliko kakor človeška glava, in jo vržem zopet proč: tamle je druga, še večja in lepša. Plezamo čez klade, težke stot, dva! Ne moremo se odtrgati od prizorišča, prevzema nas zmagoslavje. Vse te skale so padle od tam gori, s te marmorne stene. Stena sama je nepremagljiva. Legenda ne laže.

Gori se neprestano proži kamenje in treska krog nas kakor krogle. Stojimo na velikih razklanih skalah, ki so morda šele včeraj treščile doli. Ni varno stati tukaj.

Naš višinomer kaže 4570 m.«

VI.

Domačini razločujejo tri vrste ladjuarja: sufsi, najnižjo vrsto, ki je zelenkasta, asmani — svetlomodro, in nebli, najdragocenejšo in najlepšo — indigasto. Če se kamen v ognju razbeli, postane lepši, temnejši, približa se barvi neblija.

Do začetka 19. stoletja v Evropi skoroda sploh ni bilo lazurovca in so ga zelo drago cenili. Posamezne krasne predmete iz lapislazulija so občudovali kot velike redkosti, čašo Franca I., mizo Marije Medici (1600), 14 predmetov Ludovika XIV. in tabletta — 9 col v premeru — ki je bila leta 1791 razstavljena pri Lebrunu. V 19. stoletju pa se uporaba višnjevca kot dragulja znatno razširi. Ruske carske brusilnice okrašujejo skrinjice, ure s tenkimi ploščicami ladjuarja, ki sestoje iz majhnih, zteplenih koscev. Vsekakor pa so celi predmeti iz lapislazulija, kakor jih je ljubil Ludovik II., še vedno velika redkost.

Največje delo iz ladjuarja je pet metrov visoka gora stebrov v Izakovi katedrali v Petrogradu. To delo so dvakrat izvršili, ker je Montferant, stavbenik katedrale, odklonil iz baikalskega višnjevca brušene stebre in naročil ladjuar iz »Buharske dežele« — afganski ladjuar. 26 stotov ladjuarja...

Arkadij Averčenko:

Prepir zaradi čaja

Iz moje delovne sobe se preko tesnega dvorišča povsem dobro vidi v izbo mojih novih sosedov, mladih zakoncev. Vsako gorje in vsako veselje morem sodoživljati, razumeti vsako besedo. Ampak naizanimiveje je bilo pa vendarle vsakdanje življenje...

Nekega večera sta sedla mlada zakonca čisto spokojno za čajno mizo. Žena je vzela čašo, jo obrisala z brisačo, postavila na podstavek in vprašala: »Ali hočeš bolj temen čaj?« — »Gotovo, saj to vendar že veš!« je zagodrnjal mož. Ne da bi umaknil pogled s časnika, ki ga je bral, je prijel za čašo, napravil pošten požirek in skočil besen pokonci: »Kaj je pa to?« Zvijal se je na stolu kakor ptič, ki ga je zadela krogla, potem pa stekel okrog mize, zaničljivo pogledal svojo ženo in srdito dejal: »To si storila nalašč!« — »Kaj pa?« je začudeno vprašala žena. — »Dala si mi vrelo vodo!«

»Če že daš komu vrel krop, ga moraš vsaj opozoriti na to...« — »Čudno, našemu prijatelju Nikolaju vedno dam tak čaj, pa se ni še nikoli pritožil...« — »Ker Nikolaj nima grla, ampak strešni žleb... Ta Don Juan!« — »Kaj pa nameravaš s tem reči?« — »Pusti me z Nikolajem v miru! Neprestano me ješiš. Danes mi daš vrel krop, jutri vrel krop in to se nadaljuje tako dolgo, dokler me ne bo konec. Potem s svojim Nikolajem lahko zadovoljno in srečno živiš in se ti ni treba bati, da bi te tvoj mož presenetil...« — »Kaj hočeš s tem reči?« — »Pravim, da če mi še enkrat daš vrel krop...«

Žena je planila pokonci, prevrnila stol in zavpila: »To ni vrela voda! To je čaj! Navaden čaj! Vsi pijemo ta čaj, barbar ti... vsi pijemo ta čaj...« Videl sem, kako so se odprla stranska vrata in je vstopila suha ženska, po vsej priliki sorodnica. Žena je prijela suho damo za roko in zavpila: »Lili naj sodi! Na stvari je neprizadeta. Lili, pokusi čaj, ali je vroč?« Lili je vzela čašo, pokusila in dejala: »Fej te bodi... čaj je mlačen.« Mož se je prijel za glavo, tekal po sobi ko blazen in histerično vpil: »Mlačen? Ha, ha... mlačen... Vsi držite skupaj... Vsi ste proti meni... Če je to mlačna voda, ste vsi skupaj lopovi, sleparji...« — »Vladimir Ivanovič,« je ponosno rekla Lili, »mene lahko žalite, ker sem ubogo dekle, ki stanuje pri svoji sestri, vendar morate premisliti, kaj govorite.« — »Meni ni treba nič premišljati...« je besno vpil mož. »Prosim... Toda reči moram, da je vaše ravnanje prostaško... Če vam moja sestra ne ugaja, čemu ste jo potem poročili? Moški, ki se norčuje iz brezbrambnih žensk, je v mojih očeh prostaški...«

V tem trenotku so se odprla vrata in v sobo je stopila stara varuška. »Kaj pa tako hrumite?« je dejala ogorčeno. »Otrok je pravkar zaspal...« Mož je zgrabil varuško za ramo, jo vlekel k mizi in zaklical: »Vi ste edina pametna ženska v tej hiši... Povejte, ali je mogoče ta čaj piti?« Varuška je pokusila čaj, potem je rekla z glasom najgloblje prepričanja: »Ne, tega čaja ni mogoče piti...« — »Nu, ali nisem vedno dejal, da je varuška pametna ženska?« je rekel mož. — »S teboj drži, ker bi rada večjo plačo. Le dela se tako, kakor da bi si bila jezik oparila.« — »Kako, jezik oparila?« je zaklicala varuška. »Čaj je vendar popolnoma mrzel...« — »Kaaaj?« je zdaj zarjul mož. »Spravite staro ven, inače jo zadavim...« — »Milostljivi gospod!« je zaklicala starka in začela jokati.

Nisem mogel več ostati brezbrižen gledalec. Segel sem po klobuku in stekel k sosedovim. »Oprostite,« sem rekel, »da vdiram k vam kot neznanec. Skozi svoje okno sem videl vse, kar se je bilo v tej sobi odigralo. Vsak izmed vas, gospoda moja, ima svojega stališča prav. Vi, milostljiva gospa, ste svojemu možu res podali zelo vroč čaj. Vaš mož si je opekel ustnice in se začel z vami pričkati. Čez deset minut je prišla v sobo vaša sestra in je po pravici rekla, da je bil čaj mlačen, saj se je bil v tem že ohladil. Čez nadalnih deset minut je prišla še varuška in tedaj je bil čaj, kajpada, že mrzel. Kakor znano se topla tekočina, če pride v dotiko z zrakom...«

»Oprostite, gospod,« je vprašal mož, »kaj pa hočete prav za prav?« — »Jaz? Prav nič... Hotel sem vam samo odpreti oči... Videl sem iz svojega okna, kaj se je bilo odigralo v tej sobi.« — »Čudno opravilo to,« je pripomnila sorodnica, »če se kdo vtihotapi v tujo hišo in potem še neznanim ljudem pridiguje moralo... Fej te bodi!« In varuška je rekla: »Pri moji prejšnji gospodi, tam je tudi včasih prihajal takle imeniten gospod, a kasneje je bil pa iz predsobe izginil plašč...«

In zdaj so stali vsi štirje tu, pozabili na svoj prepir in me besno gledali... Smehljaje sem odšel...

Priporočamo Vam
najboljše šivalne stroje
in kolesa
Adler -
GRITZNER
Švicarski
pletilni
stroji
DUBIED

Zaloga v Kranju:
Trgovina Levičnik
edino le pri tvrdki
Jos. Petelinc, Ljubljana
za vodo.
Telef. št. 2913
Telef. št. 2913
Brezplačen pouk v vezenju. Večletno jamstvo.

H. Frank:

Pravljica o kukavici

Pred davnimi, davnimi leti je živel v samotni hiši ob širnem gozdu drvar. Njegova žena mu je bila ob poroki prinesla v hišo poldrugoletno dete. Kajti njenega prvega moža, ki je bil tudi drvar, je že v drugem letu zakona ubilo drevo. Ko je vdovo zasnubil možev tovariš, mu je dejala:

»To ni mogoče zaradi mojega malega. Dvoji otroci v enem gnezdu, iz tega ni nikoli nič prida.«

Snubač pa je menil:

»Saj še niti ni gotovo, če bova midva imela otroke. In najsi bi jih imela — imel bom Janezka — tako je bilo dečku ime — prav tako rad, kakor če bi bil moj lastni sin.«

»Ne,« je rekla žena, »ne gre in ne gre. Vem, da ne gre.«

Drvar pa ni nehal siliti za vdovo ponesrečenega tovariša in jo pregovarjati, da bi postala njegova žena.

»Ne gre,« je odgovarjala drvarica. Nekega večera pa je snubečemu priznala: če bi se bil takrat pred dvema letoma oglasil on namesto pokojnega moža, bi ga bila vzela. Imela ga je mogoče še raje nego pokojnika.

Od te ure je drvar vedel, da bo igro dobil. Ko je bil Janezek poldrugo leto star, se je v drugo poročena žena z njim vred preselila v drvarjevo hišo.

Izprva je bil očim nasproti sinku svojega mrtvega tovariša dober. A po dveh letih ni hotel o njem nič več vedeti. Povsodi mu je bil mali Janezek na poti. Pehal ga je od sebe, ga zmerjal in pretepal, neusmiljeno pretepal.

»Ali zdaj vidiš, da ne gre z otrokom v tujem gnezdu!« je rekla žena.

»Eh kaj,« je odvrnil mož, »ni zaradi tega.«

»Zaradi česa pa?«

»Lastne otroke hočem imeti!« je zakričal mož. »Šest fantov. V gozdu potrebujem pomoči. A iz zanikrnega mehkuža, ki si mi ga prinesla v gnezdo, ne bo nikoli drvar, pa naj živi tisoč let.«

»Saj sem bila vedela, da ne pojde!« je jokala žena.

Drvarjevo sovraštvo proti otroku je bilo od meseca do meseca, od tedna do tedna huje. Slednjič se je obrnilo proti materi malega Janezka. Ona da je kriva, da nimata otrok, ker jih noče imeti. Zaradi trapastega Janezka. On pa hoče otrok! Šest fantov najmanj! Ali pa...

Nekega večera — Janezek je bil v tem postal pet let star — je rekel drvar svoji ženi: Sreča se mora slednjič zopet vrniti v hišo, zato bo Janezka umoril. Žena je vzkriknila. Da to ni nič tako hudega, kakor si predstavlja ona, je trdil. Udarec s topim koncem sekire — pa bo po njem! Če bodo ljudje zadaj v vasi slednjič kaj opazili, jim bo že natvezel kaj takega, da bodo verjeli. Na primer, da se je bil paglavec upal predaleč v gozd, kjer ga je raztrgal medved. Tako je bil zdelan, da se ga nista upala nikomur pokazati. Leži ondukaj pod cvetno gomilo ob robu gozda.

»Ne!« je pretreslo drvarico. »Ne! Ne!« Z vsemi močmi svoje duše in telesa se je borila proti moževi nakani. Ta pa je vztrajal: »Samo potem pride sreča zopet v hišo, če bo vedel: Janezka ni več!«

Slednjič se je žena v neprestanem boju utrudila, njen odpor je popustil. In nekoč, ko jo je drvar zopet mučil s svojo zahtevo, je rekla: »Če že mora biti — in v naprej sem bila povedala, da z otrokom v tujem gnezdu ne pojde in ne more iti! — potem storim sama.«

»Prav!« je izjavil drvar. »A kdaj?«

»Jutri!« je dihnila drvarica. Ko pa je mož

W. Lichtenberg:

Tatvina v Loure-u

Scardin, sluga v Louvreu, ki nadzoruje dvorane XII. do XIV. — stari italijanski mojstri — plane ves prepaden v ravnateljevo sobo: »Gospod ravnatelj, za božjo voljo! V dvorani XIV. je mali Tintoretto, Madona z Jezuščkom...« Bil je tako iz sebe, da se ga je lotevala nezavest in se je moral nasloniti ob steno.

Ravnatelj, prof. Henricourt, je, sluteč zlo, skočil na noge in pohitel k Scardinu. Stresel ga je iz njegove omame: »Scardin, človek božji, govorite vendar že! Kaj je z malim Tintorettom?«

»Izginil je...« je zahropel sluga in brezpomočno bolščal v ravnatelja.

Prof. Henricourt se je prijel za glavo. »Kaj? Kaj pravite, izginil? Cela slika, z okvirjem?«

Scardin je zmajal z glavo: »Ne, okvir še visi. Toda Madona z detetom je izginila. Nekdo jo je enostavno iz okvira izrezal. To je moral storiti kateri izmed obiskovalcev v času, ko sem bil na obhodu v drugi dvorani.«

Ravnatelj je obstal, strt. Hipno pa se je zopet zbral, se strumno vzravnal in vprašal na svoj odločni način: »Kdaj ste videli Tintoretta zadnjič na njegovem mestu?«

»Pred desetimi minutami je bila slika še tam. Na to morem priseči, gospod ravnatelj. Pred desetimi minutami sem bil na svojem obhodu v dvorani XIV. in tedaj je visela slika še nedotaknjena v svojem okviru.«

»Tatvina se je mogla torej po vašem mnenju zgoditi šele v zadnjih desetih minutah?«

»Da. Preje gotovo ne.«

»Prav.« Prof. Henricourt je planil k telefonu in se zvezal z vratarjem. »Vratar! Zaprite takoj vsa vrata! Ne pustite oditi nobenega obiskovalca. Nadaljna navodila slede. Še nekaj, vratar! Ali bi mi morda mogli povedati, kdaj je odšel zadnji obiskovalec iz Louvrea?«

Vratar je malo pomislil in odgovoril: »Tega je že najmanj dvajset minut, gospod ravnatelj.«

»Ali veste čisto natančno, da v zadnjih desetih minutah noben človek ni šel skozi vrata?«

»Na to morem priseči, gospod profesor.«

»Hvala. Vse v redu.« Obrnil se je zopet k Scardinu: »Tat mora biti potemtakem še v hiši. Vratar odločno trdi, da v zadnjih 20 minutah ni nihče zapustil Louvrea. Pojdite nazaj na svoje mesto, Scardin! Vse nadaljnje uredim sam.« Profesor Henricourt je zbobnal skupaj vse uradnike Louvrea, razen tega se je v hiši vedno nahajala straža, tako da se je moglo službeno postopanje na mestu izvesti.

Vse trenotne obiskovalce Louvrea — bilo jih je šest in dvajset v galeriji — so pozvali, naj gredo v ravnateljevo sobo. Službujoči policijski nadzornik bo izvršil natančno preiskavo in nihče naj ne dvomi, da se bo Madona z detetom zopet našla.

Nenadni alarm so obiskovalci zelo različno sprejeli. Nekaterim — prav za prav večini — se je zdel mali prigetljaj zelo zabaven in so se pri preiskavi obnašali šegavo; drugi pa so bili zelo ogorčeni in so z visokodonečimi besedami ugovarjali.

Izkušeni kriminalni nadzornik je dal seve prav te najprej preiskati. In bil je gotov, da bo imel s to malo skupino uspeh.

Obiskovalec za obiskovalcem je moral v ravnateljevo sobo. Št. 1 je bila majhna slikarska gospodična z objokanimi očmi, ki je izjavila, da te sramote ne bo preživela. Ena izmed strežnic jo je temeljito preiskala, nakar so jo brez nadaljnjega izpustili. Št. 2 je bil Američan, ki je zatrjeval, da ga je nesrečen veter prvič v življenju zanesel v slikarsko galerijo. Tudi pri njem niso našli nobene sledi tatvine. Št. 3 — mlad mož, ki si je bil v Louvreu izbral stol, da bi si odpočil in sanjaril — so po najtemeljitejši preiskavi prav tako izpustili.

In št. 4, angleška učiteljica za jezike, bi bila kmalu prav tako smuknila skozi. Odvedli so jo v ravnateljevo sobo, kjer jo je strežnica natančno preiskala. Prav tako brezuspešno. Sreča pa je hotela, da je postal nadzornik pozoren na plašč, ki ga je nosila na laketi. Prav v trenotku, ko je hotela Angležinja glasno psujoč iz pisarne, jo je ustavil: »Trenotek še! Ali smem pogledati vaš plašč?«

Angležinja je hrumela: »Pustite me slednjič v miru, gospod!«

Nadzornik se je smehljal: »Nismo zato tu, da bi se odlikovali po lepem obnašanju. Vaš plašč, prosim!« In s hitro, spretno kretnjo ji je vzel plašč z roke.

V žepih ni našel ničesar. Nadzornik pa je pretipal tudi podlogo. Zdajci se mu je zlasnil obraz. Čutil je znotraj nekaj togega. Počasi je otipaval podlogo in kmalu našel zarezo, skozi katero je bil tudi predmet potisnjen pod podlogo. To ni bil navaden žep. Zareza je bila napravljena enostavno s škarjami — očividno zato, da bi bila manj opazna. In sam poseg — in Madona z detetom je prišla izpod podloge na dan.

»No, miss, kaj pravite sedaj?« je zmagoslavno vprašal nadzornik. »To vam moram pa že reči, da skrivališča niste izbrali posebno premeteno!«

Angležinja se je ogorčevala: »Prepovedujem si vaše opazke! Jaz nisem tatica! Ne vem, kako je prišel Tintoretto v podlogo mojega plašča.«

Nadzornik se je smehljal: »O tem se bova lahko še obširno pomenila. Glavna stvar je, da sliko zopet imamo.« Pomolil je prof. Henricourtu Madono z otrokom: »Ali je ta slika?«

Profesor jo je ošinil z bežnim pogledom in potrdil: »Da, ta je!«

»In zdaj moremo ostale obiskovalce pač izpustiti, gospod profesor?«

»Seveda! Brez nadaljnega.«

Nadzornik je dal nalog, naj vrata zopet odpro. Angležinjo, ki se je izkazala kot miss Gloria Thompson, so odvedli v policijske zapore. Pri zaslišanju je potem vsekakor tako strastno zagotavljala, da je nedolžna, da so začeli policijski uradniki vendarle omahovati v svojem prepričanju. Saj so poznali zločince in so vedeli, kako malo je dati tudi na najnedolžnejša zatrjevanja; miss Thompson jih je pa skoraj znala prepričati o svoji nedolžnosti. Poizvedbe so dognale, da že veliko let vodi majhno šolo za angleški jezik, da še nikdar ni mela nobenega nesporazuma z oblastmi in da uživa v vsej okolici najboljše ime. Nihče ni mogel verjeti, da bi bila sposobna take drzne tatvine.

Miss Thompson je sama opozorila policijo na možnost, da je pravi tat, ko je prišla tatvina na dan, izkoristil njeno zatopljenost v slike in ji ukradeno sliko podtaknil. Ta misel se je zdela po vsem okoliščinah zelo verjetna. Na vsak način so sklenili Angležinjo zaenkrat izpustiti na svobodo, preiskavo pa nadaljevati. Službujoči komisar je povsem pravilno menil: »Tintoretta vsekakor zopet imamo, in to je več, kakor če bi imeli tatu.«

V tem trenotku se je po telefonu javil prof. Henricourt in ves obupan naznanil: »Gospod komisar! Pravkar vidim, da je slika, ki smo jo našli v plašču miss Thompson, čisto navadna, ničvredna potvorba, ki jo je bil tat očividno že v nap ej pripravil, da bi jo v primeru predčasnega odkritja komu podtaknil. Tat s pristnim Tintorettom se nam je premeteno izmuznil!«

zvečer prišel domov in vprašal: »Torej?« mu je odgovorila:

»Še nisem mogla.«

»Razumem,« je rekel drvar; »ženska si in treba ti je zaleta. Prav. Tudi jaz nisem zver. Ampak jutri držiš besedo, da bo kraj teh muk?«

»Da,« je odgovorila drvarica.

Teden dni je ostalo tako. Vsak večer je mož vprašal še pred pozdravom: »Kaj je torej?« — Vsak večer mu je odgovorila žena: »Nisem mogla. Ampak jutri! Verjemi mi, jutri prav gotovo!«

Čakal je zopet teden dni in potem ob odhodu na delo rekel ženi: »To je zadnji dan. Ko se drevi vrnem in še ne bo storjeno, potem storim sam. Še pred počitkom. S sekiro.«

»Ne, ne, sama storim,« vzkrikne drvarica, »zanesi se na to. Danes doprinesem prav gotovo!«

Mož na to: »Saj bomo videli, če znaš biti mož-beseda.«

Ko je bil drvar zdoma, je mati poklicala svojega že skoraj šestletnega sina. »Pojdi, greva v gozd!« mu je rekla. Tedaj se je Janezek nasmejal. Nikjer se ni tako rad igral kakor po gozdnih soteskah. Drvarica je svojega sinčka toplo oblekla. Kajti bil je mrzel decemberski dan. Kako bo storila — ni vedela. Le to je vedela zdaj zagotovo, da mora sama — sama storiti. Ko je zavezovala otroku volneno ruto okrog vratu, ji je iznenada prišlo na misel »Tako napravim! Ko bova daleč od doma, tako daleč v gozdu, da naju noben človek na svetu ne bo mogel več slišati, bom ruto tesno zadrgnila, tako tesno — tako tesno — — —«

Trikrat — štirikrat je vprašala drvarica na potu v gozdne goščave:

»Ali te dobro greje ruta, Janezek?« in dasi ji je fant vsakokrat odgovori: »Da, mati!« je vendar vedno nekaj bezala okrog njegovega vratu. Tako da se je Janezek nazadnje začudil:

»I kaj pa imaš danes z mojo ruto, mati?«

»Nič!« je odgovorila drvarica in dala poslej malemu mir.

Čez nekaj časa je hotel Janezek vedeti:

»Zakaj se pa ne igrava, mati?«

»Da, igrajva se!« je odleglo drvarici, in mati in sin sta tekala drug za drugim, počivala, lazila po grmovju in se igrala, igrala ves božji dan.

Slednjič je Janezek predlagal: »Skrivalnice! Mrači se že.«

»Da, skrivalnice, skrivalnice!« je plosknila mati z rokami, stekla in izginila za deblom. Šestletni ji je ukazal:

»Pa se moraš oglasiti, da te bom našel. Tukaj je toliko dreves!«

»Ku-ku!« se je oglasila mati na desni izza drevesa in v naslednjem trenotku zopet izginila za debelim deblom.

»Še enkrat!« je poveljeval Janezek.

»Ku-ku!« se je oglasilo na levi izza nekega debla. A najsi se je mati še tako hitro zopet skrila — mali jo je bil videl in jo našel. Tako sta počela lep čas.

Zdajci se mati domisli:

»Tako napravim!«

»Oglasi se!« je ukazal deček.

Za deblom je ostalo tiho.

»Oglasi se!« je zaklical Janezek, začel jokati, vpiti: »Mati! — Mati!«

Niti enkrat več ni drvarica odgovorila: »Ku-ku!«

V somraku je švigala od debla do debla. Ko ni več slišala krikov svojega otroka, je začela teči in je tekla, kolikor so jo noge nesle. Brez sape je pritekla do svoje hiše. Tam je stal — pravkar se je bil vrnil z dela — mož s sekiro na rami in vprašal: »Torej?«

Drvarica je pokimala.

»Si pa vendar ženska, da nič takih,« je dejal drvar in jo zadovoljen odvedel v hišo.

Drugo jutro mož ni šel na delo. Odpravil se je v gozd po truplo malega Janezka, da bi ga pokopal in mu lepo uredil gomilo s smrečjem in cvetjem; tako bo ljudem, če začno spraševati, imel kaj pokazati. A najsi mu je drvarica še tako natančno opisala mesto, kjer je bila Janezka zadavila z ruto, drvar vendarle ni našel trupla svojega pastorka. Ko se je vrnil domov, je zgrabil ženo za zapestje, jo potegnil predse in zarjul: »Resnico!« — Tedaj je mati priznala, da svojega otroka ni umorila, marveč mu je ušla.

»Ti si kriva,« je zagrozil drvar, »če nama obema polože konopljeno ruto okrog vratu, tako tesno, da nama poide sapa.«

Logar je bil našel malega Janezka mrtvega za neko smreko. Napravil je ovadbo in drvar, ki je skušal vse utajiti, in drvarica, ki je takoj vse priznala, sta bila obsojena na vešala.

Ko je prvi jetničar vprašal drvarja, kaj je njegova zadnja želja, je ta odgovoril:

»Medvedja gnjat!«

Tedaj so morali usmrtitev za teden dni odgoditi, kajti zadnja želja na zemlji se zločincem mora izpolniti.

Medveda so na lovu ustrelili, pripravili gnjat in naslednji dan sta imela biti istočasno obešena drvar in drvarica — če ne bi imela ta kake poslednje želje, zaradi katere bi bilo treba usmrčenje zopet odgoditi.

Ko je ječar drvarico vprašal, kaj je njena zadnja želja, je odgovorila:

»Živeti!«

O kajpak, to ji že rad verjame. Ampak to je edina želja, katere ji ne morejo izpolniti.

»Morebiti pa morem jaz izpolniti ženino zadnjo željo,« je rekel star možiček, katerega prej nihče ni bil opazil.

»Kdo — kdo — — —?« se je razvnel jetničar.

»Tiho!« je ukazal tujec, in ječar je takoj umolknil.

»Zakaj bi rada živela?« je vprašal stari mož.

»Da bi popravila, kar sem izgubila,« je odvrnila žena.

»Želja se ti izpolni. Toda — kajti za vsak zločin je treba zadostiti — vse svoje življenje boš izgovarjala eno samo besedo. Besedo, s katero si svojega dečka zvabila v smrt. In vsi tvoji otroci bodo poslej odraščali v tujem gnezdu, da spoznaš: Gre! Kajti ljubezni je vse mogoče. Ali si zadovoljna?«

»Sem,« je rekla žena.

Že je stal stari mož pod jetniškim oknom. Segel je gori v zamreženo lino — in debelega železja ni bilo več nikjer. V lini pa je sedel siv ptič. Zapel je: »Ku-ku! Ku-ku! Ku-ku!« Trikrat. Potem se je zasmejal »Kkk...« in zletel.

In glej — že je zopet tu zamreženo okno. Jetničar pa je v celici sam. Neznanega starega moža ni več. Drvarice ni več. Iz dalje je le klicalo: »Ku-ku!«

Šah

V Grazu je umrl 20. oktobra znani problemski in šahovski mojster Johannes Berger v visoki starosti. Rodil se je l. 1845. in si je že kot osemnajstletni mladenič pridobil sloves izvrstnega komponista šahovskih problemov. Pozneje se je udejstvoval tudi kot igralec na turnirjih, na katerih je igral izredno žilavo in bil nevaren tudi največjim tedanjim mojstrom. Posebno plodovito pa je bilo njegovo udejstvovanje na področju študijskih končnic, o katerih je napisal znano in obsežno delo: »Theorie und Praxis der Endspiele«, iz katerega so se učili in se še uče tudi največji mojstri. Avstrijski šah je z Bergerjem izgubil enega izmed svojih najznamenitejših predstavnikov.

V Parizu je na turnirju, o katerem smo poročali, sigurno zmagal Aljehin z osmimi točkami od devetih dosegljivih. Drugi je bil Tartakower 6, 3.—4. Baratz in Lilienthal 5 in pol, 0. Snosko-Borovský 5, 6. Cukiermann 4, sedmi Raizman 3 in pol, nato Frentz in francoska mojstra Gromer in Lazard. Šahovsko življenje v Parizu je zelo živahno, ker tam biva mnogo prvovrstnih inozemskih šahovskih mojstrov.

V Pragi sta odigrala koncem oktobra Praga in Brno, najjačja češka šahovska centra, match na dvaindvajsetih deskah. Zmagala je Praga v razmerju 28 in pol : 15 in pol, prvi dan v razmerju 13:9 in drugi dan 15 in pol : 6 in pol. Praga je postavila v svoje moštvo deset mojstrov, med njimi Flohra, Brno pa sedem. Tako visoka zmaga praškega moštva ni bila pričakovana. —

Iz prvega matcha dr. Tartakower:Lilienthal prinašamo danes naslednjo partijo, s katero je Tartakower odločil ta match v svoj prid.

Francoska igra.
Dr. Tatarkower:Lilienthal.

1. e2—e4, e7—e6, 2. d2—d4, d7—d5, 3. Sb1—c3, Sg8—f6, 4. Lc1—g5, Lf8—e7 (Tukaj mnogo igrajo varijanto d×e4 in na S×e4 Lf8—e7, ki daje črnemu zadovoljivo igro). 5. Lg5×f6 (Ta varijanta ni na posebno dobrem glasu. Tartakower pa igra ravno take varijante najraje, ker večina mladih mojstrov pozna najbolje le najmočnejše varijante.), Le7×f6, 6. Sg1—f3 (Običajno je tukaj e4—e5) b7—b6 (Solidnejša varijanta je bila tukaj d×e4 in Sd7), 7. Lf1—d3, Lc8—b7, 8. Dd1—e2, d5×e4, 9. Ld3×e4! (Tartakower igra sedaj zelo precizno) c7—c6, 10. 0—0—0, Dd8—c7, 11. Sf3—e5! (Sijajna poteza, ki je pa črni ne razume popolnoma in se zaleti.), Lf6×e5? (Boljše bi bilo Sd7 in nato 0—0—0), 12. d4×e5, Dc7×e5, 13. De2—d3!, 0—0 (Črni nima dosti izbire. Na Dc7 odloči Sb5!), 14. Ld3×h7+, Kg8—h8, 15. Lh7—e4 (Preti Dh3+), f7—f5, 16. Le4—f3, Sb8—c6, 17. Dd3—c4! (Huda napaka bi bila L×c6 znamero po L×c6 igrati D×a6, ker črni ne vzame takoj, ampak igra preje Sb4!), De5—f6, 18. Td1—d6 (Pešcu e6 gre sedaj za življenje), Tf8—e8, 19. Th1—e1, b6—b5, 20. Dc4—f4 (Preti S×b5), e6—e5, 21. Td6×f6, e5×f4, 22. Te1×e8+, Ta8×e8, 23. Tf6×f5 in črni se je vdal, ker zgubi najmanj še enega pešca in ima tudi sicer pozicijo vso razdrapano. Igra Tartakowerja v tej partiji zasluži priznanje.

Problem št. 42.
B. Schwarz.

Črni: Kg5, Ta7, Lc8, h8, Sb1, c2, P:b7, c4, f4 (9 fig.)

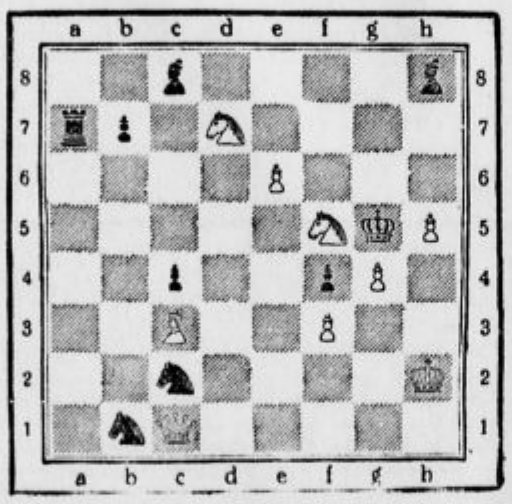

Beli: Kh2, Dc1, Lc3, Sd7, f5, P:e6, f3, g4, h5 (9 fig.).

Beli matira v treh potezah.

Cenjene rešilce tega problema prosimo, da nam pošljejo svoje rešitve vsaj do 20. nov. Problem je sicer precej težak, obupati pa vseeno ni treba. Imena rešilcev bomo objavili.

Problem št. 40 od dr. Kraemerja smo objavili samo zato, ker je duhovit. Žalibog pa ima ta problem tudi tzv. stransko rešitev, ker manjka še en črn pešec na g4. Glavna rešitev je sledeča: 1. b5—b6!, L×b6, 2. 0—0—0! ali 1...., T×b6, 0—0! Rešitve, ki so jo našli naši cenj. rešilci, ni vpošteval niti komponist sam, sicer bi dodal pešca na g4. Ker je rešitev naših cenj rešilcev 1. Tk1—f1 pravilna, naj slede njihova imena: Bernot H., Buda St., Frelih Jerica, Govekar L., Jeglič St., g. župnik J. Kepec, Kolman Fr., Kotnik Fr., Kovač Fr., Levstek Fr., Majcenovič A., Perko A., Rihtaršič Fr., Rode M., dr. Schwab, Simončič Št. in Zupančič J. Vsem: Na svidenje pri problemu št. 42!

Rešitev problema št. 41. 1. Lg1—h2, f4—f3, 2. Sg4—f2, 1...., Kg5—h4, 2. D×f4, 1...., h×g4+, 1...., K×g4, 2. D×f4+

BANKA BARUCH
15. RUE LAFAYETTE
PARIS
Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.
Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.
Vrši vse bančne posle najkulantneje.
Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:
BELGIJA: No. 3064-64 Bruxeles.
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSENBURG: No. 5967 Luxembourg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

»Gespa, a ste že kepil montlček za zima? Puglejte, kuku je moj srčkan. Taka sm, kokr de b me iz škatlce uzeu. A ni res?«

Kar ud vesela je gespa Mara skakala u noumu montlne ukul mene.

»Ki ste ga pa kepil, gespa?« sm ja prašala. »Pa ste res fletkan u nem. Pa kuku fajn pelc ma ukul vrata. Ja, pa na kumouceh tud. A ste dal velik zajnga? Takla pelc more bt drah. Pa s žida je futran Jejdeta, kuku ga pihnete!«

»Dva jurja in pu ga je šacu, pa sm za tri metule zglihala, ke se puznava.«

»Sej še ni tku drah, kokr je fajn. Tu se bo vaš gespud puštreku z vam, kedr u pršou sm na urlaub. A ste mu kej pisal, de mate nou montl?«

»Sevede sm mu pisala. Še puvabila sm ga, de nej ga pride pugledat.«

»A bo pršou? Jest b ga tku rada puznala.«

»Glih dons m je telegrafiru, de na utegne in de tud men ni treba ke hodet, de ga na bom mutila, ke ma tulk dela, de na ve, ki se ga glava drži.«

»Kašn del pa maja še zdej? Sej sa vnder že use naredl, kar je blu mugoče nardit. vulitve sa u kraj. Murostari sa mende tud že usi na suhem. Saj moja mlekarca, ke m z murosta mlek nos, m je praula, de sa že tku na suhem, de še za su nima več gnarja. Astn, kua čja pa še več nardit?«

»Kaj jest vem. Sej pride usak dan kej nouga.«

»Tist je že res. Ampak učas b vas že žiher pršou mal pugledat. Saj zdej, ke mate tku lep montl,« sm ja jest mejhn špiklna. »Ja, ud kašne žvali pa je prouzaprou tala vaš pelc? A vam so kej puvedal, ke ste ga kepil?«

»Ud prou ta praveh turškeh pudgan, sa m rekl. Zatu je pa tud tku drah. Gespa, še vi s en tak montl prvošte, de se uva skp puštrekale na prumenad in pa na kufekrenchen.«

»Ud turškeh pudgan, praute. Sej se m je zdel, de u kej tacga. Ki čm pa jest gnar dubit za tku drah montl? Veste, gespa, uradnke bl na kratkeh cuglneh držeja, de se na splašejo. Pa tud zatu, de se preveč na zredeja, ke debel lde sa punavad bl faulast in nisa za nuben del. Faulast pa uradnki na smeja bt, ke pol b na šou del naprej. Pusebn morja bt gespudi flink, de se kej preveč na zavleče. Moj mož b mogu en ceu mesec garat za takla montl. Take montlne lohka kepujeja sojem ženam sam tak gespudi, ke maja pu eneh deset taužent na mesc, pa dvanajst mescu plačanga urlauba na let. Pol se že gvira.«

»Takeh gespudu je pa mende bl mal, saj u Iblan.«

»Tulk jh glih ni, koker je lačnpergarju. So pa tud. O jest jh puznam precej. Še take puznam, ke maja pu tri in še več takeh služb, pa nimaja druzga dela, kokr de druge sekiraja. Iz drugem besedam puvedan, ke maja ceu let dupust. Tacga gespuda je enkat en nameščenc, ke je mou sam šeststu dinarju mesečnga geholta, prosu, de b mu mal plača puvišu, ke s tem na more žiut ne umrt. Pa veste kua mu je reku? »Kua pa še čte? Sej mate ja brilantna plača. Jest lohka dubim na vaš mest take, ke uja za puskušna pu leta zastojn delal, pol ga pa na cesta pustaum in spet druzga tacga uzamem.«

»Tu je pa grdu, recte kar čte.«

»Grdu gor al dol, u resnic je pa le tku. Žene ud takeh gespudu že lohka kupujejo montlne iz turškeh pudgan. Me reve morma pa putrpežlju čakat, kdaj nam bo u radiu puvedu, kdu daje ta nar bl muderne montlne iz ta nar bulšga štofa za tojn. Du zdej je že našteu use iblanske firme s kunfekcija, kokr prauma tak reč, ke predajajo use ta nar bulš in ta nar čnejš. Zdej pridejo pa še tiste na vrsto, ke dajejo use zastojn. Kar še mal um pučakala.«

»Na vem, če bote kej tacga prčakal, ke ceu dan tud na morja u radio sam ud kumfekcije, presgerma in štajnkolna guvort. Mal časa morja tud za gramofonske plošče in druge dušne in telesne putrebe pršparat.«

Franček s Prlekije ma guč

Gvišno si že mislite: Prleški Franček je venda tüdi že gê na resti, da ga nega nič več na spregled v »Slovenci« ali pa se na kakšen otoki na morji vróči. No, zaednók še je ne eno ne drügo. Jas sen še skos svoboden državlon, ki še ba ne nigdor zaprt. Še cilo v toten nevarnen mesci sen srečno skos priša. Pa ne smete misliti, ka sen ba gê v Londoni. Što pa bi v takšen cajti okoli hoda, dere je duma tak lüštno, ka mamo baklode pa muziko in vragsigavedi kaj še fse.

Sploh se zaj jas ne vüpan več dosti po cugi okoli voziti. Zaj so začeli tisti, ki so čemerni, da morejo peš hoditi, cuge v lüft spüščati s preklenskimi mašini. Zato se bon jas zaj rojši z eroplanom voza. V lüfti deno nemre niše postaviti preklenskega stroja. Pa o ten bon van drgoč dale prava.

Gnes bi van rad poveda, kak se mi je zaj fajn godilo med totin cajton. Vete, gê sen bija? V Stavensken vrhi na brotvi pri Pavloven čêhi. Prafzapraf sen jas že tê tó priša, dere so drügi fse pôbrali. No, pa grozdja sen se le tak názoba, ka sen potli duma šnelcug špila, tak sen leta senotó.

Joj, pa kak je letos fse kisilo. Jas sen se spotja, ka sen negi šteja, da se prê letos lehko fol cuker dobi za cukraje mošta. Zato sen reka Pavlovemi čêhi: »Paj ti, naroči si no malo tistega fol cukra pa malo pocukraj toto kislico, drgači do mogli štirje enega držati, dere dê pija, ka ga nede nazoj vrglo.«

»Paj tega pa jas nen dela. Kakšega nan je Bog da, takšega bomo pili.«

»Ja, ja, letos proviš, da je Bog takšega da. Loni, dere blo dobro vino, tê pa si se hvola pa prava: Vidiš, to je moj prdelek. No, pa zakoj nečeš cukrati tote kislce?«

»Veš ti, jas sen že od negda bija z düšo in telon dober državlon, ki je nigdor ne betriga države najč za pol pare ne.«

»Ja, ti si hempaš! Či pa ti država soma ponüja fol cuker za mošt. Kak boš jo te betriga?«

»Vidiš, ti se ne razmiš na državno virstvo. Pogledni: Država lehko dobi za toti cuker trošarino. In jas prvoščin državi, ka tiste peneze notri dobi, keri joj grejo. Zato jas nečen, ka bi država zavolo mene zgübo mela, či bi mi mogla bole fol cuker dati. No, či pa bi se le rada tistega cukra znebila te pa bi jas zato bija, ka bi ga dali tistin siromakon, keri morejo zaj bridko kofé jesti ali pa še cilo ričet namesto kofêja. Po mojoj pameti je deno bojše pa bole pravično, da bogatini kisilo vino pijejo kak pa da bogi siromaki bridko kofé jejo.«

»Paj, to pa maš resen praf. Veš kaj? Napraviva eno interpelacijo pa jo pošliva tistin gospodon, naj tak naprávijo. To de resen pravično. Naj bogi lidje pridejo do fol cukra.«

In resen sva s Pavlovin čêhon napravila fčasi interpelacijo — za toto besedo še Prleki nemamo svojega ausdrüka, jas pa sen ne ima cajta, ka bi ga poiska — in sva jo poslala furt. Zahtevala sva za jo nujnost. Zaj bova čakala, gda de prišla na vrsto. Bog ve, če nede tüdi ostola samo na papiri

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih tricikljev, motorjev in šivalnih strojev. Velika izbera. — Najnižje cene — Ceniki franko

Tribuna' F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

Za zimsko sezono pliši
že od 30 Din naprej
v Trpinovem bazarju
Maribor, Vetrinjska ulica štev. 15

NEVESTE! GOSPODINJE!
Najlepši okras Vašega doma je perilo, zavese, postelina pregrinjala! Najfinejše in najtrpežnejše ga okrasite z vezenjem od tvrdke
MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA,
poleg hotela Štrukelj.
Izdelujemo gumbnice, prebadamo šablone, predtiskujemo čisto ženska ročna dela, imamo specijelni entel za obleke in volane, ažuriramo in entlamo. Vsakdo že ve, da imamo največjo in najmodernejšo vezilnico. Ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo, zato Vas najbolje postrežemo

Apartne in vendar cenene
KLOBUKE
kupujejo dame v modnem salonu pri
ANI STAUBER
Maribor, Ulica X oktobra št. 4

Blago za zimske suknje, kamgarn, sporni sevjot
za fine obleke
Velika izbira, ugodne cene
R. Miklauc - Pri Škofu
Ljubljana
Lingarjeva ul. - Medarska ul.
Pred šolo

DAMSKE PLAŠČE
OGLEJTE SI ZALOGO!
Zadnje mode, najboljše kakovosti.
I. PREAC, MARIBOR
Glavni trg 13

Gospodarska zveza, Ljubljana
r. z. z o. z.
Prodaja **deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.**
Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet stalno na zalogi.

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

Dne 8. novembra je bilo stanje Narodne banke naslednje (vse v milj. Din; v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 31. okt. 1933):

Aktiva: kov. podlaga 1912.5 (+2.3), devize izven podlage 30.4 (+1.1), kovani denar 187.4 (—2.1), posojila 2176.35 (—11.65), prejšnji predujmi državi 1719.0 (+0.2), razna aktiva 211.2 (+1.0).

Pasiva: bankovci v obtoku 4322.2 (—20.3), obveznosti po vidu 1059.85 (+34.15), obveznosti z rokom 1090.34 (—6.96), razna pasiva 332.5 (—17.15).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 5382.1 (+13.9) milj., odstotek skupnega kritja 35.53 (35.58), od tega samo zlato kritje 33.35 (33.43) odstotkov.

Izkaz ne prinaša nobenih posebnih izprememb. V zvezi s tem je zanimivo pogledati razvoj nekaterih postavk v tekočem letu (v milj. Din):

	31. 12. 1932	30. 6. 1933	8. 11. 1933
podlaga	1968.1	1900.0	1912.5
posojila	2456.8	2243.1	2176.4
bankovci	4722.7	4403.5	4322.2
obv. po vidu	697.9	957.4	1060.0
obv. z rokom	1459.4	1279.2	1090.3

Posojila banke so dosegla svoj maksimum lani 22. oktobra z 2557.7 milj. in so se od tedaj zmanjšala za 381.3 milj., od tega v tekočem letu za 280.4 milj. Din. Zaradi uvedbe kovancev se je obtok bankovcev zmanjšal za 400.5 milj. Din v tekočem letu.

Izpremembe v postavkah obveznosti po vidu in z rokom so pripisovati deloma drugačnemu načinu knjiženja.

Nevarni poskusi

Sobotna »Politika« objavlja pod tem naslovom pomemben članek, v katerem pravi, da je tudi pri nas mnogo ljudi mnenja, da zlata valuta duši narodno gospodarstvo in da je »dopolnitev« denarnega obtoka potrebna v splošnem interesu. Toda to je samo izkoriščanje splošnega interesa za interese one skupine gospodarskih edinic, ki so ali špekulanti ali dolžniki. Pri nas pa ni razlogov, da bi se menjala sedanja državna gospodarska politika glede zlate valute. Denar naj ne izvršuje onih funkcij, za katere ni namenjen.

*

Carinsko premirje. Na londonski svetovni gospodarski konferenci so sklenile države-udeleženke carinsko premirje. Po svetu je šlo to kot uspeh konference. Ni se pa še posušilo črnilo podpisov tega premirja, že je odpovedala premirje Holandija. Za njo so prišli: Švica, Švedska, Irska in Venezuela. Francija je praktično tudi odpovedala premirje. Sedaj pa sta odpovedali premirje še Belgija in Anglija. Pri tem je treba upoštevati, da je ravno Anglija najbolj silila na sklenitev premirja. Tako tudi ta privolitev londoske konference nič ne pomeni. —

17. dražba kožuhovine v Ljubljani bo 22. januarja 1934 v prostorih Ljubljanskega velesejma. Lovci, pridno pripravljajte blago in se za vnovčenje svojega pridelka poslužite edinole svoje prodajne organizacije, kar je »Divja koža« v Ljubljani — velesejem. Komur poslovni red »Divje kože« ni znan, naj ga takoj zahteva.

Novosti v socialnem zavarovanju v Angliji. Zavarovanje proti brezposelnosti bo v Angliji znatno preurejeno. Sedaj so v Angliji 4 milijoni brezposelnih. Podpore se bodo plačevale 52 tednov (eno leto, doslej 26 tednov). Mladina, ki zapusti šolo s 14 letom, mora biti takoj zavarovana proti brezposelnosti. Podporo pa dobi od 16. leta naprej. Brezposelna mladina pod 16 leti mora obiskovati izobraževalne tečaje. Nadalje nameravajo zavarovati za brezposelnost tudi poljedelsko delavstvo.

Odtok zlata iz Francije. Od 27. oktobra do 3. novembra se je zmanjšal zlati zaklad Banque de France za 283.3 milij. fr. fr. na 80.748.7 milij. Poleg tega so se dobroimetja v inozemstvu zmanjšala za 417 na 867.7 milij. fr. fr. Deloma je odtok zlata v zvezi z ameriškimi nakupi zlata. Odtok je pa tudi v zvezi z vrnitvijo dela posojila 30 milij. funtov, ki jih je najela franc. vlada pri angleških bankah pred 6 meseci.

Borza

Dne 16. novembra 1933.

Denar

Ta teden je znašal na ljubljanski borzi promet 2029 milij. Din v primeri s 2354, 3878, 3493 in 7805 milij. v prejšnjih tednih. Kot običajno je največ prometa v šilingih in dinarjih.

Curih. Pariz 20.2075, London 16.415, Newyork 323.50, Bruselj 72, Milan 27.15, Madrid 42.85, Amsterdam 208.25, Berlin 123.15, Dunaj 72.70 (57.45), Stockholm 84.60, Oslo 82.45, Kopenhagen 73.25, Praga 15.3250, Varšava 57.90, Atene 2.97, Carigrad 2.52, Bukarešta 3.05.

London. New York 5.03, Pariz 81.375.

Žitni trg

Čvrsta tendenca na žitnem trgu traja dalje in so se cene deloma učvrstile. To tendenco je pripisovati slabim dovozom in pa znatnejšemu povpraševanju. Cene pšenice so narasle in danes zahtevajo zanjo že bač. blago 107.50, ban. pa 105. Koruza stane stara 77.50—80, umetno sušena 67.50—70. Cene moke se gibljejo med 195 in 205.

Živina

Mariborski sejem 10. nov. 1933. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 148 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 100—115 Din, 7—9 tednov 130—150, 3—4 mesece 200—250, 5—7 mesecev 350—400, 8—10 mesecev 450—520, 1 leto 580—650, 1 kg žive teže 7—8 Din, mrtve 9.50—10.50. Prodanih je bilo 88 svinj.

Les

Razen povpraševanj po III. v smrekovini in jelovini se položaj v mehkem rezanem lesu ni spremenil. Kar se tiče III., je pa dejstvo ravno to, da Slovenija vsled podvoza v Sušak sploh ni konkurenčna, ker nudi Gorski kotar blago te vrste po ugodnejših cenah, dočim nam v izvozu preko Postojne zelo uspešno konkurira baš Avstrija.

V tramih se prodajo trenotno le trami po naročilu, medtem ko gilerji tudi sedaj zaostajajo.

Edino, kar bi se sedaj lahko plasiralo, je **bukovina**, katere pa se vsled občutno zmanjšane produkcije le težko dobi. Posebno v suhem stanju so zaloge bukovine precej izčrpane.

Oddal bi se tudi kak vagon **suhe lipe, češnje** in javorja; zlasti se pa išče vedno blago I. in II. vrste ter osušeno.

Izvoz drv in oglja se je že dokaj izboljšal. — (Trgovski list.)

Sport

Ilirija : SSK Maribor

Danes ob 14.30 prvenstvena tekma na Iliriji.

Današnja prvenstvena tekma med gornjima rivaloma bo prav gotovo zelo zanimiva. Kajti to bo borba za točke in ker sta moštvi precej izenačeni, bo vseskozi napeta igra. Mariborčani so nam preteklo nedeljo pokazali, da so izredno borbeni in tudi zelo nevarni, zlasti, če imajo enakovrednega nasprotnika. Na kratko, to je enajstorica, ki jo v Ljubljani vedno radi vidimo.

Ilirija ima v zadnjem času svojega trenerja, ki jo je zelo dvignil, kar se vidi iz njenih zadnjih uspehov. Na vsak način nam bodo tudi belo-zeleni tako zaigrali, da bo današnja tekma zelo zanimiva ter bo privabila veliko število gledalcev.

V predtekmi ob 13 nastopita dve rezervni moštvi za prehodni pokal SK Ilirije.

SK Grafika : SK Reka

Danes popoldne ob pol 3 se bo odigrala na igrišču Primorja prvenstvena tekma drugega razreda med Grafiko in Reko. Moštvi obeh klubov sta precej enaki in igrata lep nogomet. Za Grafiko je to zadnja prvenstvena tekma v jeseni in se bo gotovo potrudila, da doseže zmago. Reka pa, ki je v prvih dveh tekmah premagala svoja nasprotnika, se pa tudi ne bo pustila kar tako premagati. Zaradi tega se obeta prav zanimiva borba. V predtekmi, ki se prične ob 1, bosta nastopili v prvenstveni borbi Svoboda-Vič in Disk iz Domžal. Tekmi se vršita ob vsakem vremenu. Posetite jih v čim večjem številu. Vstopnina minimalna.

Tek zedinjenja 1. decembra 1933

ASK Primorje priredi tudi letos svoj tradicijonelni tek zedinjenja na dan 1. decembra. Ker proslavimo letos 15. letnico našega zedinjenja, priredi Primorje letos internacijonalno tekmovanje v velikem stilu, ki bo prekašalo vse dosedanje. Podroben razpis objavimo prihodnjič.

★

Dekliški gozdni tek in miting Ilirije. Danes ob 10 se vrši lahkoatletski miting Ilirije na letnem telovadišču Ljublj. Sokola v Tivoliju, ob pol 11 pa bodo startale istotam atletinje za gozdni tek na 2 km, katerega se udeleže članice Atene in Ilirije. Na obe prireditvi, ki se vršita ob vsakem vremenu, ponovno vabimo cenj. občinstvo. Vstopnine ni.

Tekme rezervnih moštev za pokal Ilirije (službeno). Tekmi drugega kola Ilirije I : Korotan ter Reka:Ilirija II se odgodita do prihodnje nedelje, ker je igrišče v slabem stanju.

Gozdni tek smučarskega kluba Ljubljane se vrši danes dopoldne, na kar opozarjamo tekmovalce in občinstvo. Start točno ob 10 na telovadišču Sokola v Tivoliju, cilj je istotam. Seniorji (nad 18 leto) tečejo na 8, juniorji (pod 18 letom) pa na 4 km.

SK Ilirija. Ob 9.30 naj bodo v garderobi na našem igrišču igriča: Škerl, Koch, Srimšek, Cvirn, Glušič II, Franzot II, Pečan, Primožič, Scagnetti, Smerkolj, Smerdu in rez. Perc. — Za predtekmo ob 12.40 B-team: Malič, Franzot I, Lah II, Černač, Gogala, Glušič I, Aljančič, Kos, Grüntal, Zadel, Hovar in rez. Rihter.

Sabljaška sekcija SK Ilirije. Člani lanskoletnega začetniškega in nadaljevalnega tečaja imajo v ponedeljek, 13. t. m. ob 19 v telovadnici ženskega učiteljišča na Resljevi cesti obvezen sestanek. — Odbor.

Belgrad:Zagreb. Medmestna nogometna tekma med Belgradom in Zagrebom se bo končno le vršila. Kajti težkoče so bile radi terminov, ki so bili zasedeni z liginimi tekmami. Sedaj pa je določeno, da se vrši prva medmestna tekma v Belgradu 1. decembra. Revanžna tekma pa bo 17. decembra v Zagrebu.

Službene objave LHP. (Iz seje upravnega odbora, dne 8. nov.) Start za gozdni tek se prenese iz igrišča SK Ilirije na sokolsko telovadišče v Tivoli. Vse prijavljene atletinje morajo biti najkasneje ob 10 dopoldne v zimskem kopališču Ilirije. Start je točno ob 10.30. Za službujočega odbornika pri tem teku se določa prof. Jelenčeva. Čitajo se s pravico nastopa dne 16. nov. na vseh hazenskih tekmah za SK Ilirijo Zajec Amalija, za TKD Ateno pa Brodar Hilda in Dolenc Mary. SK Korotan se poziva, da nemudoma prijavi obe tekmi, ki jih je igral z Ilirijo dne 15. X. in 29. X. ter vplača prijavnino 20 Din. Prihodnja seja u. o. se vrši v sredo, dne 15. t. m., od tega časa dalje pa se bodo seje sklicevale po potrebi. — Tajnik.

Občni zbor Jugosl. nogometne zveze se vrši dne 17. decembra t. l. Letošnji občni zbor je že XVI. in se sklicuje na osnovi §§ 13., 14., 15. in 16. Dnevni red obsega: a) Volitev verifikacijskega odbora; b) volitev zapisnikarjev in dveh overovateljev zapisnika; c) poročilo tajnika, blagajnika in verifikacijskega odbora ter podelitev absolutorija upravnemu in revizijskemu odboru; d) volitve novega upravnega odbora; e) volitve verifikacijskega odbora; f) predlogi vseh zveznih organov in rednih članov; g) sprememba pravil in pravilnikov. Predloge je poslati tajniku pismeno vsaj 6 dni pred občnim zborom, v izrednem slučaju morejo člani z dovoljenjem občnega zbora staviti predloge na samem občnem zboru. V slučaju, da se v določenem času ne bo zbralo na občnem zboru nad polovico članov, se vrši občni zbor pol ure kasneje, ne glede na število navzočih članov z istim dnevnim redom. Kraj občnega zbora se objavi pozneje.

* **Lepo priznanje Zagrebčanov ljubljanskim odn. ilirijanskim lahkoatletom.** Zagrebške »Novosti« št. 310 z dne 10. t. m. omenjajo literarno-sportni natečaj o problemih sporta, ki ga je razpisala lahkoatletska sekcija SK Ilirije za svoje člane. Prizna, da je natečaj zelo dobro uspel in prizna tudi, da so Ljubljančani daleko agilnejši od Zagrebčanov. Priznanju »Novosti« se pridružujemo tudi mi in moramo k temu uspehu agilne lahkoatletske sekcije SK Ilirije samo čestitati. Le po tej poti naprej, kajti edino na ta način bomo pravilno usmerili sport v današnjih težkih časih. (Glej literarno-sportni članek, ki je bil nagrajen od lahkoatletske sekcije in ki ga je včeraj objavil naš list.)

Naznanila

Mokronog. Na Žalostni gori bodo danes popoldne vprizorili igro: »Mlinar in njegova hči«.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki uprizori v nedeljo, 19. t. m. zanimivo igro: »Carski sel«.

Zadobrova-Sneberje. Danes na Martinovo priredi tukajšnje gasilno društvo na novem odru igro »Martin Krpan«, dramska pripovedka v petih dejanjih. Pričetek točno ob treh. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Po stenah in grebenih Durmitorja

Letošnje poletje se je namenilo 5 slovenskih alpinistov-akademikov, da obiščejo in alpinistično obdelajo skupino Durmitorja.

Pot jih je vodila od zadnje železniške postaje Ustipračа-Goražde do Foče, kamor prideš še s avtobusom. Od tu so nadaljevali pot peš, prtljago pa so naprtili na majhne konjiče, ki so jih najeli pri domačinih. Mimo romantičnega sotočja Tare in Pive, preko Crkviške visoke planote skozi primitivne vasi, ki so med najvišjimi v naši državi, skozi klisuro Sušice so prišli v Škrko, t. j. zapuščena krnica sredi divjih sten Durmitorjevih vršacev, kjer ležita dve romantični gorski jezeri, pravi »morski očesi«. V primitivni pastirski kolibi iz desk, vej in listja so se utaborili, to je bilo izhodišče za njihove podvige. Od tod so v desetih dneh ob-

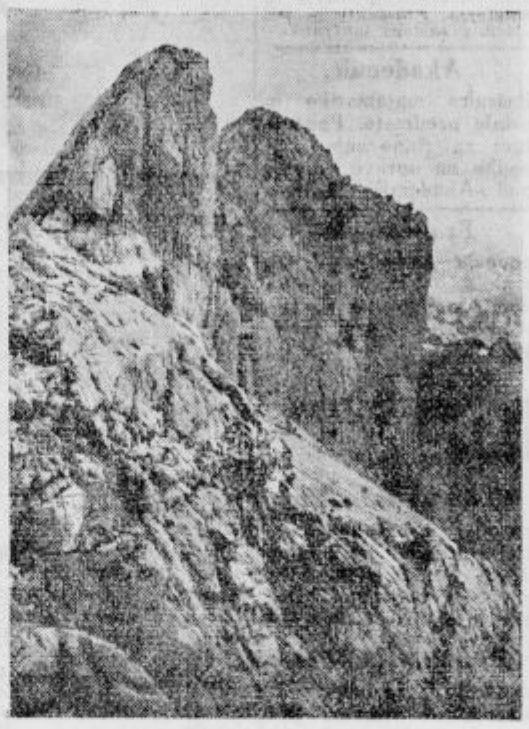

Kamene Djevojke.

lezli vse glavne stene in vrhove obkrožajočih gora. Zjutraj zgodaj so zapuščali svojo kolibo, polni mladostne energije so zmagovali steno za steno, zvečer so se pa utrujeni vračali domov. Eden ali dva sta ostala vedno pri prtljagi ter jo čuvala, lenarila in opazovala svoje prijatelje pri vzponih. Stražo so vedno izmenjali tako, da so vsi prišli na svoj račun. V teh dneh so oblezli Bobotov Kuk (2522 m), ki je najvišji vrh Dinarskega sistema, Bezimeni vrh, Prutaš, Grudo in druge vrhove.

Čez Dobri Do so prišli v alpinistično najzanimivejši del Durmitorja t. j. dolina Komarnice. Imeli so še marsikaj v načrtu, ali presenetilo jih je slabo vreme. Samo s pogledi so se mogli vzpenjati po široki in orjaški steni Boljskih Gred in drugih vrhov. Obljubili so jim pa svidenje.

Od Savnika jih je avto potegnil mimo Nikšiča in Grahovega v Kotor, kjer jim je planinske žulje omehčala morska kopel.

Turistovski klub »Skala« priredi predavanje o teh vzponih v Durmitorju v petek, 17. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Predaval bo g. Leo Pipan, eden te podjetne peterice. Predavanje bodo spremljale lepe in instruktivne skioptične slike.

Radio

Program: Radio-Ljubljana:

Nedelja, 12. novembra: 8.15 Poročila. 8.30 Gimnastika (Vrhovec Lojze). 9.00 Versko predavanje (ravnatelj Jagodic). 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. 10.00 Predavanje za delavce: Kdo mora biti zavarovan (Rudolf Smersu). 10.30 Pevski koncert Julija Betetta s spremljevanjem Radio orkestra. 11.15 Slovenska glasba, izvaja Radio orkester. 12.00 Čas, plošče. 16.00 Kmetijska ura: Iz sadjarstva in vinarstva II. (Ing. Lukman). 16.30 Pevski zbor »Zora« iz Šiške. 17.15 Plošče. 20.00 Prenos operete iz Ljubljane. Vmes čas in poročila.

Ponedeljek, 13. novembra: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče. 18.00 Gospodinjska ura: Naši posli (ga. Govekarjeva). 18.30 Brezobrestna posojila (prof. Štrukelj). 19.00 Plošče. 19.30 Slavonija v šegah in navadah III. (H. Marjanovič). 20.00 Martinov večer: Šramelkvartet, Humor. Slovenske narodne v duetu (gg. Rus in Gostič). Radio orkester in Radiojazz. Vmes čas in poročila.

Torek, 14. novembra: 11.00 Šolska ura: Kako se pripravlja narava za zimsko spanje (V. Petkovšek). 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče. 18.00 Otroški kotiček (Manca Komanova). 18.30 Plošče. 19.00 Francoščina (prof. Prezelj). 19.30 Moja pot po Norveški (Škerl). 20.00 Večer ruske simfonične glasbe, prenos iz Zagreba. 22.00 Čas, poročila. 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

Ponedeljek, 13. novembra:

Belgrad: 19.30 Koncert ge. Pininske, članice poljske opere. 20.00 Mozart: trio za klarinet, violo in klavir. 20.30 Seviljski brivec, opera (na gram. ploščah). — **Dunaj:** 11.30 Rario orkester. 17.25 Vokalni koncert. 19.00 Radio orkester. 20.30 Glasba bolgarskih skladateljev. — **Budimpešta:** 13.30 Koncert ciganske kapele. 17.00 Salonska kapela. 19.45 Plesna glasba. — **London:** 20.00 Koncert kvinteta. 21.00 Vojaška godba. — **Praga:** 20.40 Godalni kvartet. 21.10 Orkestralni koncert. — **Varšava:** 16.15 Koncert za klarinet. 16.35 Jazz orkester. 18.20 Koncert na klavirju. 20.00 Dolarska princeza, operета. Fall.

Dolžniki vseh stanov!

Za Vas posluje „ZAŠČITA" Ljubljana, - „Grafika" Masarykova cesta st. 14

V vsaki kapljici zdravje!

Skrivnost zdravja velja le par dinarjev in se imenuje *Rogaško slatinski vrelci: Tempel, Styria in Donat. V rogaško slatinskih vrelcih* je namreč raztopljenih nebroj zdravilnih soli, ki uničujejo strupene bolezenske kali v človeškem telesu in jih odstranjujo iz njega s pomnoženo diurezo. *Rogaško slatinski vrelci* zdravijo in ščitijo z nedosežnim uspehom človeško telo pred boleznimi želodca, jeter, ledvic, mehurja, žolčnih kamnov, protina, sladkorne bolezni itd. Kdor tedaj redno in dosledno uživa

Rogaško slatinske vrelce, ni nikdar bolan!

Rogaško slatinski vrelci pospešujejo tek, urejajo prebavo, pomlajajo kri in utrjujejo zdrahljano zdravje!

Delovanje celjske Glasbene Matice

Ob pičli udeležbi in majhnem zanimanju članstva za to velevažno kulturno institucijo se je vršil pretekli četrtek občni zbor Glasbene Matice v Celju. G. predsednik dr. Orožen je poročal, da je imel zavod v preteklem letu lepe uspehe, kar je predvsem zasluga g. ravnatelja in učiteljskega zbora. Glasbena Matica stoji finančno zelo slabo, ker prosi veliko učencev za znižanje šolnine. Vzrok slabega finančnega stanja je tudi v tem, ker so denarni zavodi, mesto, banovina in država znižali prispevke. Matica je imela v preteklem letu 324.522 Din prometa, dohodkov je bilo 166.261 Din, nekaj več stroškov, tako da je deficita 2740 Din. Tajniško poročilo je podala gdčna Župančičeva. Število gojencev je ostalo približno na isti višini kakor prejšnje leto. Na zavodu je poučevalo šest učnih moči, in sicer vijolino, klavir in mladinsko petje ter teorijo in glasbeni diktat. Pod vodstvom ravnatelja g. Sancina se je gojila tudi simfonična orkestralna glasba. Matični simfonični orkester je sodeloval pri raznih šolskih, patriotičnih, humanitarnih in drugih kulturnih prireditvah izven šole. Ponudb tujih umetnikov Glasbena Matica pri sedanjih težkih razmerah ni mogla sprejeti, ker bi take prireditve preveč obremenile društveno blagajno, pač pa je priredila koncert svojega gojenca Mirana Viherja in pripravila tudi koncert ljubljanskemu godalnemu kvartetu. Glavno so pa pokazale veliko delo, ki ga vrši Glasbena Matica, javne produkcije gojencev in gojenk ob zaključku šolskega leta v mestnem gledališču. Na mnoge prošnje je odbor znižal gojencem šolnino na 50 Din mesečno, pa le v slučajih, ako imajo starši več otrok na Glasbeni Matici in če gojenci izkažejo odličen, najmanj pa prav dober uspeh. Zaradi slabih finančnih razmer je bil odbor s 1. marcem prisiljen ukiniti učiteljstvu draginjske doklade. Nadzornik šole g. Fink je poročal, da je učiteljstvo vršilo vestno in natančno svoje delo, prav tako v redu je tudi šolska administracija. Ravnatelj Sancin se je poleg šole posvetil tudi orkestralnemu delu. Izražena je bila želja, naj bi postal ta orkester stalna institucija, kakor je to v Ljubljani in Mariboru. Nato je poročal g. ravnatelj Sancin, da je bilo ob koncu šolskega leta 166 gojencev in gojenk, poročal je tudi o uspehih. Nato je bil podeljen celokupnemu odboru absolutorij s pohvalo. Pri dopolnilnih volitvah sta bila na predlog gimnazijskega ravnatelja g. Mravljaka izvoljena dr. Juro Hrašovec in dr. Štefan Rajh, nakar je predsednik zaključil občni zbor.

KARITAS

ZAHVALE

Podpisana Čurič Terezija, Pivola št. 78, se javno zahvaljujem »KARITAS« za hitro izplačilo cele posmrtnine po mojem možu Čurič Antonu. Zato »Karitas« vsakomur priporočam.

Pivola, dne 8. novembra 1933.

Čurič Terezija, l. r.

Ker mi je »Karitas« oddelek Vzajemne zavarovalnice izplačala po moji sestri Jug Ceciliji posmrtnino v polni zavarovani vsoti, smatram za dolžnost, da se ji zahvalim.

Pilštanj, dne 10. novembra 1933.

Jug Francka, l. r.

Podpisana Grašek Jožefa iz Kamnika se zahvaljujem zavarovalnici »KARITAS« za v celoti izplačano posmrtnino po mojem zavarovancu.

Kamnik, dne 10. novembra 1933.

Grašek Pepca, l. r.

Moderne damske plašče

Vam nudi

velekonfekcija Trgovski dom

Maribor, Aleksandrova cesta 25.

Javljam s tem

v odgovor na inserat z dne 29. oktobra 1933, da sem že 20. aprila t. l. opustil zastopstvo tvrdke **Teichert & Sohn, Liegnitz**, ker mi ne izplača težko zaslužene provizije in teče tozadevna tožba pri Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Svojim cenj. strankam vljudno sporočam, da delam odslej z g. Petrom Angelo za svetovno znano in solidno tvrdko

KLEIN & STIEFEL, FULDA

in naj se v slučaju potrebe obrnejo zaupljivo name, ker bodo najsolidnejše postrežene.

Ludvik Ilerič

Ljubljana, Tyrševa cesta 31, dvorišče.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Posetite danes razstavo tvrdke

F. M. Schmitt, Ljubljana

Pred Škofijo 2 Lingarjeva 4

ne bo Vam žal!

Službe iščejo

Absolventka

trg. akademije, perfektna v srbohrvaščini, gre kot začetnica v trgovsko ali industrijsko podjetje. Ponudbe pod »Začetnica« št. 13.235 na upravo »Slovenca«. (a)

Pekovski pomočnik

išče službo za takoj ali za 20. november. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.215. (a)

Kuharica

išče službo kot gospodinja, najraje v župnišče. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.144. (a)

Družinski oče

star 38 let, išče mesto uradnika ali katerokoli službo. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Vesten« št. 13.261. (a)

Maserka

dobro izvežbana, se priporoča. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13332. (a)

Kuharica

dobra, 40 let stara, vajena samostojnega gospodinjstva, išče mesto gospodinje ali k manjši družini. — Naslov v upravi »Slovenca« 13.376. (a)

Boljša šivilja perila

gre šivat na dom po nizki ceni. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13267. (a)

Hlapec

vajen tudi kmetskega dela, išče službo h konjem. Priden in zanesljiv. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13268. (a)

Službo dobe

Žagarja-gaterista

izurjenega in veščega brušenja žag, ter dobrega žagar. forrajserja, popolnoma samostojnega, ki je bil kot tak že zaposlen, sprejmem s 1. decembrom. Ponudbe s plačilnimi zahtevami na naslov: M. Balen, Crikvenica. (b)

Cerkvenik

obenem organist in obrtnik, najbolje krojač, se išče. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Cerkovnik-organist« št. 13143.

Deklo

pridno in pošteno ter vajeno vseh kmečkih del, sprejme takoj J. Frelih, gostilna Brezje na Gorenjskem. Plača dobra. b

Služkinja

v pomoč gospodinji s 5 otroci se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.214. (b)

Poslovodjo

s kavcijo sprejme za Sušak Mlekarska zadruga v Dolenji vasi pri Ribnici. Ponudbe na zadrugo. (b)

Prvovrstno frizerko

sprejme »Salon« Podkrajšek, Ljubljana. (b)

v teh težkih časih se more le najlažje dobiti z ustanovitvijo domače pletarne. Mi damo vsakomur tekoče delo, ker smo odjemalci za pletenine, dobavimo prejo in izplačamo zaslužek za pletenje kar dokazuje mnogo zahvalnic. V slučaju, da boočete delati in zaslužiti, se obrnite po gratis-prospekte na tvrdko Domača Pletarska Industrija Josip Tomažič, Maribor, Krekova ul. 16/II

Služkinjo

za na deželo — iščem. Strnad, Ljubljana, poštni predal 68. (b)

Poslužitelj

hišni in osebni, spreten in zanesljiv, z dobrimi spričevali, se išče za fino hišo v Beogradu ev. v Ljubljani. - Vprašanja s točnimi podatki na upr. »Slov.« pod »A. M.« št. 13293. (b)

Vrvarski pomočnik

dober strokovnjak v izdelovanju motvoza — in mojster za izdelovanje česal — se sprejmeta. Ponudbe z navedbo plače na Ivo Vranešić, Sunja, Hrvatska. (b)

Agilnega zastopnika

za prodajo sadnih sokov in marmelad iščemo. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nebenartikel« 13.372. (b)

Prodajalka

za konfekcijo, spretna, trgovsko naobražena, se sprejme. - Ponudbe pod »Grand magazin Konfektion« - Trgovski dom - Maribor. (b)

Agenti in agentinje

so potrebni v vseh mestih države za prodajo novega predmeta skoro brez konkurence, ki pa je potreben klubom, kavarnam, hotelom in zasebnikom. Pismene ponudbe pod »252« na Jugomosse, Beograd. (b)

Delavke

ki bi jih izvežbali za pletilje — sprejmemo. V poštev pridejo le mlajše delavke iz krajev Kleče, Savlje, Ježica in bližnje okolice. — Tovarna Vidmar, Pred škofijo 19. (b)

Vajenci

Mesarskega vajenca

sprejme Cirman, Št. Vid št. 28 nad Ljubljano. (v)

Slaščič. vajenca

takoj sprejmem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13370. (v)

Vajenca

za mizarsko obrt, z vso oskrbo v hiši, sprejme: Josip Goljar, mizar, Gosposvetska 13. (v)

Vajenka

za trgovino, išče mesta. Naslov: Ferdo Gospodarič, Mokronog. (v)

Trgovski vajenec

poštene hiše, zdrav, priden, z dobrimi spričevali ter vljudnega obnašanja, se sprejme v večji trgovini z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. - Ponudbe na Ant. Slogovič, Ivanjci, Gornja Radgona. (v)

Vajenca

krščanskih staršev, sprejme v trgovino z mešanim blagom Koren Ignac, Metlika. (v)

Ženitbe

Mlad obrtnik

star 27 let, trezen in mirnega značaja, želi resnega znanja, v svrho ženitve, z gospodično 20—24 let, enakega značaja. Ponudbe s sliko pod »Tajnost« 13.256 na upravo »Slovenca«. (ž)

Vdovec s hišo

in vrtom, drž. uradnik, 42 let star, s 3 odraslimi otroci — poroči gospodično ali vdovo z nekaj premoženja. Resne ponudbe s sliko na upravo »Slovenca« pod šifro »Tiha sreča« št. 13365. ž

Pouk

Akademičarka

bi pomagala pri učenju nižješolki za stanovanje z zajtrkom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod ‚Akademičarka' 13.200. u

Šoferska šola E. Čeh

(bivša Čamernikova šoferska šola)

Ljubljana, Dunajska c. 31

Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zastonj in franko.

Akademik

instruira matematiko in ostale predmete. Poučuje tudi za stanovanje. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Akademik« 13255. u

Francoščino

poučuje gospod z daljšo prakso. — Hodi tudi na dom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Uspeh« št. 13356. (u)

Denar

60 do 70 tisoč Din

posojila v hranilni knjižici Ljudske posojilnice iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra garancija« 13.237. (d)

Hranilne knjižice

denarnih zavodov iz Kranja — vzamem kot posojilo proti mesečnemu odplačilu po dogovoru. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Varno« 13329. (d)

Stanovanja

IŠČEJO:

Opremljeno sobo

čisto, solnčno, išče mirna, solidna gospodična, najraje kot sostanovalka. — Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Center«. (s)

Štirisobno stanovanje

iščem za februar. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Solnčno, mirno« št. 13.236. (c)

Dvosobno stanovanje

s kopalnico, delom vrta in pritiklinami — iščem za poznejе. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mirna družinica« štev. 12724. (c)

ODDAJO:

Stanovanje

3 vel. sobe v vili (1931), moderno, solnčno, predsoba, kopalnica, poselska soba, pritikline (6), oddaljeno 7 min. od kolodvora, oddam 1. februarja ali preje. Naslov reflektanta oddati upravi »Slovenca« pod »4 P« 13.199.

Stanovanje

sobo in kuhinjo, v podpritličju — takoj oddam mirni stranki. Kettejeva ulica št. 7. (č)

Dvosobno stanovanje

lepo s kabinetom, predsobo, pralnico in z vsemi pritiklinami — oddam takoj ali pozneje v Tovarniški ulici 25, Moste. Vprašati pri Novaku na Klančku 6. (č)

Stanovanje

solnčno, visokopritlično, dve sobi, kabinet, kopalnica in pritikline, se odda s 1. decembrom. Radvanjska c. 19/I., Maribor. (č)

Stanovanje

lepo, zračno, pritlično, obstoječe iz 1 sobe, kuhinje, kopalnice in shrambe - se takoj odda. — Ljubljana, Strossmayerjeva 5. Poizve se na mestu v ponedeljek, sredo in petek od pol 2 do 3 popoldne. (č)

Enosobno stanovanje

tik tramvajske postaje - oddam. Naslov in cena v upravi »Slovenca« pod št. 13323. (č)

Stanovanje

enosobno, oddam takoj. Povšetova c., Kodeljevo, nasproti št. 102. (č)

Največja zaloga

kožuhovine

zmerne cene pri

L. ROT

krznarstvo

LJUBLJANA

Mestni trg 5

Trisobno stanovanje

z vsem komfortom - oddam takoj ali s 1. februarjem. Strog center. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13347. (č)

Stanovanje

soba, kuhinja, elektrika, vodovod — poceni takoj oddam. Bučar, Zgor. Šiška 241 (pod hribom).

2 mirnim osebam

oddam lepo, enosobno stanovanje na Kodeljevem za 200 Din. Parket. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13368. (č)

Enosobno stanovanje

se takoj odda. Stadijonska 20. (č)

Trisobno stanovanje

v prvem nadstropju - se odda takoj ali pozneje. Kodeljevo, Klunova 12. č

Dvosobno stanovanje

oddam v okolici Ljubljane pri kolodvoru. Vodovod in elektrika v hiši. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.374. (č)

Sobo

z oskrbo išče student za 15. november. Plača največ 550 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Največ 550« 13355. (s)

Prazno sobo

odda. Staretova ul. 31 v Trnovem. (s)

Prazna soba

v podpritličju, suha in solnčna, v bližini sv. Krištofa, se takoj odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.377. (s)

Opremljena soba

se odda mirni gospodični ali gospej v Gledališki ul. 7-I., stanovanje št. 4.

Sostanovalca

sprejmem v prijazno sobico za 120 Din. Sodarska 6-I. (za Florjansko cerkvijo). (s)

Sostanovalka

ki je čez dan odsotna — se sprejme. - Istotam se prodajo škornji št. 40. — Celovška 53-II., Petrič. s

Vnajem

IŠČEJO:

Pekarno

dobro idočo, iščem v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pekarna« 13.257. (m)

Specerijo

v Ljubljani, tudi v okolici — prevzamem. Ponudbe pod »Stanovanje tudi« št. 13352 na upravo »Slovenca«. (m)

ODDAJO

Trgovski lokal

v trgu, s skladiščem, inventarjem in stanovanjem — oddam v najem s 1. januarjem Ponudbe pod »60.000« št. 13251 na upravo »Slovenca«. (n)

Pekarno

z vsem inventarjem dam v najem meseca decembra. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 13.190. n

Poslovni lokal

in stanovanje se odda na Tyrševi cesti št. 29 pri Gospodarski zvezi. (n)

Lokal

z velikim izložbenim oknom s pisarno in skladiščem, ob prometni cesti, se odda takoj v najem. - Pojasnila: Gajeva ulica 5, soba 128/I. (n)

Parno pekarno

dam takoj ali pozneje v najem ali prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj ali pozneje« 13.258. (n)

Pozor brivci!

Odda se v najem lokal za brivnico, predeljen za moške in ženske, še nov, tik cerkve v industrijskem kraju. Prednost imajo samci ali če bi prevzel kakšen brivec kot filijalko. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 13349. (n)

Poslovni prostori

sestoječi iz 2 sob in predsobe, v sredini mesta — se takoj oddajo. Povprašati: Josip Ježek, Šelenburgova 6. (n)

Lokal

poleg pošte - se takoj odda. Povprašati pri hišniku, Šelenburgova 6. (n)

Mlekarno

oddam v najem. Lepa prilika. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13291. (n

Skladišče 15 x 5

suho, svetlo — se odda. Knezova 37, Ljublj. VII.

Pisarniške prostore

poleg sodnije, pritlične, pripravne za advokata, se odda. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Odgovarjajoče« 13.394. n

Mesarija

na prometni točki, v bližini Maribora, se zaradi bolezni takoj odda. Ponudbe na poštni predal I, Maribor. (n)

Novoopremljen lokal

za mešano trgovino, takoj oddam za 600 Din mesečno. Lepa izložba, parket, vodovod, prostorno skladišče. Točka zelo dobra. Verovškova 56. (n

Trgovina

mešanega blaga, na dobri točki v Ljubljani, se radi prezaposlitve odda za daljšo dobo v najem. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Momentana prilika« št. 13342. (n)

Glasba

Harmonije

za pevska društva in cerkve dobite na obroke po 200 Din v tvornici Ivan Kacin, Domžale. — Zahtevajte cenik! (g)

Klavirje,

pianine prvovrstnih inozemskih znamk nudi najceneje tudi na obroke. V plačilo sprejemam tudi hran. knjižice Uglašuje in popravlja Muzika. Ljubljana, Sv Petra cesta 40

Klavir

dobro ohranjen — se proda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13326.

Inserati v Slovencu imajo največji uspeh

Posestva

V najem oddam

novo hišo z eno ali dvema sobama, kletjo, kuhinjo in jedilno shrambo, v Dobravi na obrežju Krke pri mostu. Izve se pri: Ivan Selak, gostilna Dobrava pri Št. Jerneju, Dolenjsko. (p)

Enodružinsko hišo

z vrtom, prodam na knjižice Ljudske ali Kmetske posojilnice. Vprašati v Cerkveni ul. 25. (p)

Nova hiša

tristanovanjska, nasproti Sv. Krištofa, naprodaj. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.253. (p)

Enonadstropno vilo

z zemljiščem in hlevom proda za 150.000 Din ali da v najem Josip Pogačar, Kamnik. (p)

Enonadstropno vilo

z balkonom, teraso, vse sobe parketirane, kopalnica, mrzla in topla voda, 10 let davka prosta, 15 minut od Celja, prodam za 220.000 Din. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (p)

Dvostanovanjska vila

v Ljubljani, nova, lepa, z vrtom — naprodaj brez posredovalcev za 450.000 Din. V gotovini plačati 277.000 Din, amortizacija 173.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11457. (p)

Malo posestvo

oziroma trgovino v prometnem mestu kupim. — Ponudbe pod br. 35.803 na Publicitas, Zagreb. (p)

Novo hišo

zelo poceni prodam v bližini Celja. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (p)

Pet lepih parcel

zraven nove ceste v Gaberju poceni naprodaj. - Vprašati pri Anton Permozer, Celje. (p)

Majhno posestvo

kupim ali vzamem v najem pri Celju-Dobrava. - Naslov v upravi »Slov.« v Celju. (p)

Več stavbnih parcel

v Trbovljah ob glavni cesti, prodam. Plačljivo v hranilnih knjižicah. Istotam naprodaj tudi gozdno posestvo 7 ha 30 let nasajenega smrekovega gozda, 6 ha njiv in travnikov, 14 ha bukovega dozorelega lesa za sečnjo, 2 in pol ure od postaje, za ceno 45.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.367. (p)

Travnik

se proda na vložne knjižice. Poizve se: Strma pot 8, Ljubljana. (p)

Hišo

prodam po nizki ceni. Plačilni pogoji ugodni. Planinšek, Št. Vid nad Ljubljano. (p)

Hišo z vrtom

ugodno prodam. Hipoteka 20.000 Din, ostalo v gotovini event. tudi knjižice. Naslov v upravi »Sl.« pod »Trg Gorenjske« št. 13327. (p)

Prodam

lepo, veliko stavbno parcelo v centru Bleda za 12.000 Din in manjše posestvo v okolici Bleda za 25.000 Din. Informacije dobite pri: Soklič, informacijska, Bled. (p)

Manjšo parcelo

za visokopritlično stavbo kupim. Morda ste zadolžnei na posestvu — odparcelirajte del vrta. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod ‚Parcela' št. 13,375. (p)

Naprodaj

nova dvostanovanjska hiša z vrtom, ob glavni cesti, poleg avtobusne in železniške postaje, pripravno je tudi za kako obrt. Cena ugodna. — Črnuče št. 87. (p)

Javna zahvala.

Podpisani se tem potom javno zahvaljujem g. dr. CIRILU DEREANIJU, zdravniku v Trebnjem, da mi je ozdravil ženo, nad katero je že držala smrt svojo roko.

Jože Urbanč

Ostrež pri Št. Rupertu.

Trgovska hiša

v Ptuju, s 7 sobami, 3 kuhinjami, 1 lokalom, hlevom in remizo naprodaj. Proda se tudi proti hranilnim knjižicam Ljubljanske kreditne banke. — Vprašati: Heller, Maribor, Vrbanova 8. (p)

Pohištvo

Pohištvo!

Več spalnic iz trdega in mehkega lesa, kakor tudi modernih kuhinj, oprav, posameznih kredenc in omar prodamo na hranilne knjižice. — Mizarstvo »Sava«, Kolodvorska 18. š

Spalnice

moderne, orehove korenine, različne, iz trdega in mehkega lesa — in kuhinje dobite najceneje pri: Andlovic, Komenskega ulica 34. (š)

Pohištvo

vsakovrstno, iz trdega in mehkega lesa, v različnih barvah - in tapetniške izdelke dobite najceneje v zalogi pohištva, Vegova ulica št. 6. (š)

Spalnice

od 2000 Din, kuhinjske opreme od 800 Din, nudi mizarstvo: Josip Goljar, Gosposvetska 13. (š)

Mali oglasi v Slovencu zajamčijo najpopolnejši uspeh

Razno

Martinova goska

najvljudneje vabi na svojo prireditev v nedeljo v restavracijo »Frankopanski dvor«. Zabava, domače koline, pristna vina. Priporoča se Ukmar. (r)

Najboliša nogavica!

Trgovci, lovci!

Prodam ali zamenjam za drugo trgovsko blago ali predmete fino novo puško »Hamerlos« belgijski, in zlato uro z verižico v skupni vrednosti 5000 D. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Garantirana roba« 13.230. (r)

Zamenjam

en ali dva stroja znamke »Paks« za izdelavo 9 vrst različne zidne opeke, z več matricami, 800 podlogami in raznimi drugimi deli — za cirkularko na bencinski pogon znamke »Semering« ali slično. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.368. (r)

Gostilna Kramar

Dolenjska cesta — vas vabi na Martinovanje. Dobite pristna vina, pečene goske in razno. — Prosta zabava. (r)

Danes vsi k »Šestici«

na vse vrste klobas, na gosi in purane; sladek vinski mošt 12 Din liter.

Kupimo

Elektromotor

220 V, 4 ks, enakosmernega toka, kupim ali zamenjam za motor 110 V, 6 ks, enakosmernega toka. Ponudbe na: Ing. V. Remec, Ljubljana, Kersnikova ulica 7. (k)

Zlato, srebro, platin kupuje po najvišjih dnevnih cenah

Mariborska Rafinerija zlata, Orožnova ul. 8.

Lepe ovčje kože

za podlogo usnjenih suknjičev kupim večjo množino. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ovca« št. 13 159. (k)

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina

Božična drevesa

od 40 do 60 cm visoka, 2000 kom., kupim. - Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Božična drevesa« 13.201. (k)

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah

ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Kupimo

večjo množino letošnjih orehov, jedrc, obranih jabolk gambovcev in fižola citro. Ponudbe z označbo množine, kvalitete in cene za kg franko nakladalna postaja na naslov: Nabavljalna zadruga uslužbencev drž. žel. v Ljubljani. (k)

Zlato in srebro

kupujem. — Ure, zlatnino popravljam.

IGNAC JAN, urar, Maribor, Glavni trg.

Božične jelke

4000 komadov kupim. Ponudbe poslati na Matej Lap, Beograd. (k)

Kupim peč

Zephirjevo ali Lutzevo malo rabljeno. Ponudbe s ceno poslati na naslov: Anton Bobnar, krojač Godešič, Škofja Loka. (k)

Gepelj

dobro ohranjen - kupim. Seliškar, Lukovica št. 17, p. Brezovica. (k)

Cirkular-žago

manjšo mlatilnico in zapravljivček — že rabljeno, kupim. Opaškar, Sneberje 7, D. M. Polje. (k)

Ježice

vagonske dobave, obvezno vzorcem, ponudite na podružnico »Slovenca« v Novem mestu. (k)

Strugarski stroj

za les (Holzdrehbank), z vsemi pritiklinami, dobro ohranjen — kupimo. Ponudbe z najnižjimi cenami pošljite na: Šteh & Drobnič, Videm-Dobrepolje. (k)

Puško

dvo- ali tricevko, kaliber 16 x 16 ali 16 x 16 x 8 — kupim. Ponudbe z opisom in navedbo cene pod značko »Puška« št. 13339 na upravo »Slovenca«. (k

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajaš al' motorja bi znebil se rad brž kupcev ti mnogo priženi Slovenčev najmanjši inserat

Dolenjski ženof
ima v zalogi K. Račič, Rožna dolina XVII. št. 20, telefon 22-47. (l)

Sadno drevje
za jesensko oddajo imam v zalogi sledeče vrste: Jabolka: Bobovec, Jakob Lebel, Carjevič, Ontarijo, Jonathan, Šampanjska in Boskop kosmači. Hruške: Gelertovka, Avranjška, češki Ananas in nekaj zgodnjih vrst. - Za pristnost jamčim! — Anton Godec, sadjar, Malanoga št. 5, p. Kresnice. (l)

Otroški vozički,
igralni vozički in tricikli, najnovejši modeli, nizke cene. M. Tomšič, Sv. Petra cesta 52. (l)

Elektro-motorji
novi in rabljeni, za vse napetosti vedno naprodaj. Specijalna delavnica za previjanje in popravljanje dynam, autodynam, elektromotorjev ter vseh elektroaparatov. Franjo Perčinlič, elektro-podjetje, Ljubljana, Gosposvetska 16, restavracija pri »Levu«. Tel. št. 2371.

Perje
puh, 15 vrst — od 8 Din naprej — ter
volno in žimo
za modroce prodaja najceneje ŠEGA, Wolfova 12 (dvorišče).

Kislo zeljo, repo
prvovrstne in cele glave za sarmo, v sodčkih dobavlja po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10, telefon 25-91. (l)

VATO
v tablah in za odeje — preden naročite za Vašo potrebo — zahteva te moje vzorce in cenik.
Arbeiter-Maribor

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta štev. 16. Telefon 33-13.

OTROŠKE VOZIČKE
najmodernejše in najcenejše iz ciuje tovarna otroških vozičkov Stanko Kueler, Ljubljana, Celovška 42

Sadna drevesa
visokodebelna in tudi pritlična, od najboljših vrst, v primakvaliteti, nudi najpovoljneje Banovinska trsnica in drevesnica v Kapeli, pošta Slatina Radenci. Zahtevajte ponudbo! (l)

Pozor!
Nudim prima sveže in kislo zelje ter repo iz svoje že nad 30 let obstoječe tovarne po najugodnejših cenah v sodih po 25, 50 in 100 kg. Železničarji poseben popust. Tovarna kislega zelja Oražem, Moste pri Ljubljani. (l)

Lovski suknjiči, Hubertus plašči,
rujavi in črni, damski v drap barvi, dospeli v zalogo. **TIVAR OBLEKE, Ljubljana,** Mestni trg 3, Sv. Petra cesta 23 — in **Šiška,** Celovška cesta 63.

Jabolka
zimska, okusna, po 4 Din kg franko vsaka postaja, povzetno razpošilja: Postržin, Maribor, Gozdna ulica 56. (l)

Manufakturo
po nizki ceni in v veliki izbiri Vam nudi
OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO
Ljubljana, Tyrševa 29,
(v hiši Gospodar zveze).
Prodaja tudi na
hranilne knjižice
članic Zadružne zveze Ljubljana.

Nogavice, rokavice
robce, perilo, torbice,
kravate
nizke cene samo pri
PETELINC-u
Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Otroški voziček
drap, nizek, na peresih, malo rabljen, prodam. — Skerl, Idrijska ul. 20. (l)

Puh za pernice
Ia beli Din 230·—
sivi „ 140·—
Lepo perje po Din 25·-, 35·-, 56·-, 95·-, 180·- kg.
Puhaste odeje po naročilu najcenejše izdeluje
RUDOLF SEVER
MARIJIN TRG ŠT. 2.

VINA
Vam nudi
Centralna vinarna v Ljubljani
v svoji posodi najugodneje.

Sveže najfinejše norveško
ribje olje
iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Pravi ogrski
Golaž-ekstrakt
zopet prodajajo v špecerijah, delikatesah. Komad za 6–8 oseb Din 4 —
EKSTRAKT dr. z o. z.
Ljubljana, Gosposvetska 8/I

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg

Perje!
Gosje, belo, čohano, kg 36 Din; sivo, čohano, kg 26 Din; čisti, beli puh, kg 280 Din; sivi puh, kg 180 Din. — Razpošiljam po poštnem povzetju. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. (l)

Specialno izbiro
modnih hlač in pumparc
dobite najceneje pri
Preskerju, Sv. Petra c.

Prodam takoj
30 m³ paral. bukov. à 290, 8 m³ javorjev. desk à 550, 6 m³ brstovih desk à 440, 16 m³ bukov. lastel à 330, 30 m³ hrastov. friz à 600, 40 m³ hrast. plohov à 800, 1000 m³ jel. smrek. desk, 3 spalnice à 3500 do 3900.
MARTINEC
ŠKOFLJICA — kolodvor

Mizarji
Najcenejše vezane plošče jelševe, bukove, **Okoume, Panel** v velikosti 220/122 in 200/122 dobite po najnižjih cenah v tvorniškem skladišču
LJUBLJANA, Dunajska 31
UKOD

Krompir
lep, odbran, zdrav, vsako količino po Din 60 — za 100 kg oddaja tvdka
A. Volk
Ljubljana, Resljeva c. 24

100 hl vina
izvrstnega, štajerskega – ima naprodaj uprava dvora Prosekdvor, Bresternica, p. Maribor. (l)

Korenje in krompir
za krmo prodam. Glince 15, Št. Vid nad Lj. (l)

2000 kg repe
lepe in zdrave, poceni proda Grum, Bizovik 97.

Avtopodjetje
dobro idoče, s tremi vozili, v živahnem industr. kraju, naprodaj po zelo nizki ceni in pod ugodnimi pogoji. Naslov v upr. »Slovenca« 13.250. (l)

PERJE

sivo čohano kg Din 25 -
Pol puh bel kg Din 95·
Puh siv kg Din 100·-
Po puh sivi l. kg Din 125 -
Puh bel, na finejši kg Din 220·-
Vse kemično očiš.eno
Eksportna hiša ‚Luna', Maribor

Za živinorejce
neobhodno potrebno Težakovo olje za živino — se dobi samo pri tvrdki M. Težak, Zagreb, Gundulićeva 13. — V ročkah od 5 kg za 100 Din, po ročki s plačano poštnino.

Razpošiljam
proti takojšnjemu plačilu od 4 kg naprej surovo maslo, kg po 18 Din; prima sir 16 Din, 14 in 10 kg. — Mara Pungartar, mlekarna, Makole pri Poljčanah. (l)

Kislo zelje, repo, sarmo
prvovrstno, v sodih, po najnižji ceni dobavlja: Homan, Sv. Petra c. 83.

Čebulo
prvovrstno — razpošilja vsako množino po 63 Din za 100 kg: Uršič, Moškanjci. (l)

Damski klobuki
moderni, najceneje pri: Zofi Laurenčič, Mestni trg št. 7. Moderniziranje zelo poceni. (l)

Marupov leksikon
dobro ohranjen, 21 knjig, naprodaj za 900 Din. — Ogleda se pri modistki na Šmartinski cesti 6. (l)

Šivalni stroj
pogreznjen, krojaški šivalni stroj — se poceni proda. Dvorakova ulica št. 3-I., levo. (l)

Začetni trgovci pozor!
Prodam kompletno trgovsko opremo, 2 pulta, 3 stelaže — 1 za moko — stojalo za petrolej in stojalo za olje z vsemi merami. Odda se takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13360. (l)

Mlade pse
dobermane, čiste pasme, odda dentistka Forster, Logatec. (l)

Knjige
»Slovan«, »Dom in Svet«, »Ljublj. Zvon« in razne druge - poceni prodam. Privoz 9, pritličje. (l)

Kašo
lešpreni, ajdovo moko
vedno sveže oddaja na debelo veletrgovina
A. VOLK LJUBLJANA
Resljeva cesta 24

DIREKTNA DOBAVA
železnine, otroških igrač, dobavljamo najceneje. — Zahtevajte cenike.
Sommer i Drug
tvornica železnine in igrač
Bačka Topola.

Foto-aparat
10 x 15 cm, Busch Anastigmat 1:4.5, f = 18 cm, Compur zaklop, zraven še: Busch Teleanastigmat f:7, Compur zaklop, 6 kaset, 1 filmpakkaseta in usnj. torba — se proda za 3000 Din; nabavna cena vsega 6740 Din. — Foto - trgovina Jugoslov. knjigarne, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5. (l)

Na javni dražbi ugodno naprodaj:
Psiha z ogledalom, dne 17. 11. 1933 ob 16. Rožna dolina c. II-3.
Mizarski stroji in drugo, dne 23. 11. 1933 ob 15. uri. Vižmarje 48 pri Ljubljani.
Moško dvokolo, dne 15. 11. 1933 ob 1, Spod. Jarše 17, pri Domžalah.
2 cirkularni žagi, 24 novih žag in drugo, dne 15. 11. 1933 ob 14. Domžale 30.
Razno blago za specerijo in manufakturo ter železnina in drugo, dne 16. 11. 1933 ob 14. Kropa št. 34, Gorenjsko.
16 m³ smrekovih in bukovih desk ter parketne deščice, dne 17. 11. 1933 ob 10. Litija, ozir. Gradcu pri kolodvoru.
2 šivalna stroja in drugo, dne 16. 11. 1933, ob 10. Murska Sobota, Aleksandrova 2 in 18.
Težki voz, dne 20. 11. 1933 ob 10. Genterovci št. 32, Dobrovnik, Prekmurje.
Pisalni stroj, glasovir, pohištvo, dne 18. 11. t. l. ob 8. Dol. Lendava, Glavna ulica 97.
Konj in mesarski voz, dne 15. 11. 1933 ob pol 16. Pobrežje pri Mariboru, Špesovo selo 12.
Voz in krava, dne 17. 11. 1933 ob pol 16. Pobrežje pri Mariboru, Nasipna ulica 35.
2 vrtalna stroja, dne 15. 11. 1933 ob 14. Maribor, Židovska ul. 4.

Berite »Slovenca« in oglašujte v njem!

Obrt

Fran Himmelreich
krojaški mojster, Pred škofijo 9, se vljudno priporoča čč. duhovščini in cenj. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela. Delo solidno, cene zmerno nizke! (t)

Nakup in prodaja vreč
Ljubljana, Dunajska 36, Alojzij Grebenc. (t)

Usnjene suknjiče
plašče, telovnike itd., izdeluje najbolje Ivan Čertanc, Črnuče štev. 71 pri Ljubljani (t)

Modroce
posteljne mreže železne zložljive postelje otomane divane in tapetniške izdelke nudi najceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik Mestni trg 13
Ugodni nakup morske trave žime cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva

ŠTAMPILJE ETIKETE GRAVERSTVO SITAR & SVETEK LJUBLJANA SV. PETRA C. 18 TEL. 25-37

Usnjate suknjiče
po Din 420.— do 580.—

dobite pri
Fr. Zalokar - Mengeš 41.

Posteljne mreže
izdeluje na lesenih in železnih okvirjih najceneje; sprejemajo se tudi v popravilo. **Alojz Andlovic,** Ljubljana — Komenskega št. 34. (t)

Ivan Kravos
MARIBOR

Aleksandrova c. 13
Telefon št. 22-07.

Za preobleko zof
foteljev i. t. d. najlažje kupite blago iz krasne zaloge po konkurenčnih cenah pri
R. SEVER
Marijin trg št. 2
Zavese odeje perje puh

Zopet znižane cene!

Preskrbite si za zimo po nizkih cenah
perje
v Trgovskem domu — Stermecki
Samo
Din **10·50, 17·50** in **28·-** mešano perje
Samo
Din **48·-, 60·-** in **103·-** čiščeno perje
Samo
Din **66·-** sivi puh - Din **152·-** pol puh
Samo — Din **250·-** — beli puh

TRGOVSKI - DOM
Stermecki
TOVARNA - PERILA - IN - OBLEK
Celje št. 18

Zahtevajte takoj, veliki novi ilustrirani cenik z več tisoč slikami, katerega dobite brezplačno! — Zahtevajte vzorce perja, da se prepričate o dobri kvaliteti. — Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar. —

Pfaff šivalni stroji
Večletna garancija!
Mesečna odplačila!
Brezplačen pouk v vezenju!
Kupiš ugodno pri
Ign. Vok, Ljubljana,
Tavčarjeva ulica
Podružnici: Kranj, Glavni trg
Novo mesto, Glavni trg

Preskrbite si za zimo
zimske suknje, obleke in perilo iz lastne tovarne
„TRIGLAV"
Obleke in perilo se izdeluje tudi po meri v najnovejši fazoni in po najnižji ceni.
JOSIP OLUP, Ljubljana
STARI TRG 2 (na vogalu) POD TRANČO 1. in KOLODVORSKA UL. 8

Zahvala.

Ljudski samopomoči v Mariboru *izrekam iz lastnega nagiba prisrčno zahvalo za izplačano podporo po smrti moje matere g. Genovefe Domiter in priporočam to v današnjih težkih časih tako važno ustanovo najiskreneje.*

Pobrežje, dne 8. septembra 1933. ***Anton Domiter.***

Zahvala

za prisrčno izraženo sožalje, za številne poklonjene vence in šopke in vsem, ki so našo predrago soprogo, zlato mamico, sestro, teto in svakinjo spremljali na zadnji poti, se toplo zahvaljujeta

rodbini
MENCINGER in **VIZJAK.**

Bog plačaj!

V Radovljici, dne 11. novembra 1933.

✝

S tužnim srcem javljamo žalostno vest, da je naš ljubljeni soprog, zlati oče, brat in stric, gospod

Franc Koman

posestnik itd.

včeraj 10. novembra boguvdano umrl.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v ponedeljek 13. nov. iz hiše žalosti, Škofja Loka, Spodnji trg 12, na farno pokopališče.

Škofja Loka, dne 11. novembra 1933.

Žalujoči ostali.

MESTNA HRANILNICA V ŠKOFJI LOKI javlja žalostno vest, da je njen član ravnateljstva, gospod

Franc Koman

posestnik in podravnatelj Mestne hranilnice

danes po kratki bolezni umrl.

Blagopokojniku, kot zvestemu sotrudniku, bo ohranil zavod trajen in hvaležen spomin.

V Škofji Loki, dne 11. novembra 1933.

RAVNATELJSTVO.

„ZEPHIR"-PEČI

edino ekonomični sistem čisto higijenskega

kurjenja z drvmi.

Nenadomestljive z ozirom na

štedljivost, udobnost, higijeno, snažnost.

10 kg drv greje sobo **24** ur

Proizvod:

„Zephir" tvornica peči d. d. Subotica.

Zahtevajte brezplačne prospekte!

Edino tovarniško zastopstvo:
V LJUBLJANI: Venceslav Breznik
V CELJU: D. Rakusch
V MARIBORU: Pinter & Lenard

HITLER contra STALJIN

od dra Zubaka

KNJIGA, KI

VSAKEGA INTERESIRA!

je izšla te dni. — Cena Din 66·—, s poštnino Din 70·—

Dobi se v vsaki knjigarni ali pri razpošiljatelju:

Knjižara J. Kratina, Zagreb, Radićeva ulica 10

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači
sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posojilnikov z vsem svojim premoženjem.

Zahvala.

Ljudska samopomoč v Mariboru mi je izplačala po smrti mojega očeta g. sp. Matije Lovec pripadajočo podporo kulantno in točno. Istočasno, ko se ji iz lastnega nagiba prav iskreno zahvaljujem, priporočam to našo ljudsko zavarovalnico najtopleje.

Maribor, dne 11. septembra 1933. *Ciril Lovec.*

PERJE kg po Din 7·—, 10·—, sivo skubljeno Din 16·—, 24·—, belo skubljeno Din 44·—, belo skubljeno gosje s puhom kg Din 64·—, 84·—. Beli puh Din 160·— **Vzglavnica**, polnjena z rožastim ali plavim inletom 40×50 Din 10·—, 60×80 Din 27·—, 35·—. **Pernica** polnjena 120×180 Din 90·—, 135·— Odeje polnjeni z bato ali puhom. Vzorci brezplačno. Pošlje se po povzetju. Naročila nad Din 350·— pošljemo franko. Neprimerno blago zamenjamo ali vrnemo denar

„POSTELJINA" n. Weiss ZAGREB, ULICA 76a

angleškega in češkega sukna!

BOGATA IZBIRA!

Do preklica jemljemo v račun tudi knjižice tukajšnih prvovrstnih denarnih zavodov

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

Odda se s 1. decembrom ali januarjem

ŠPECERIJSKA IN KOLONIJALNA TRGOVINA

stara in dobro vpeljana v centru večjega mesta. Dopise pod „200.000" na upravo „Slovenca" v Ljubljani

KURJE PERJE

nečehljano kg Din 5.- pri najmanjšem odjemu 15 kg pošilja proti povzetju

VILJEM ABT,
izvoz perutnine, Maribor.

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

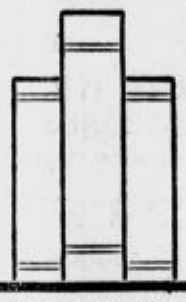

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

500 dinarjev

SI LAHKO MESEČNO PRIHRANITE, AKO OSTANETE ZVEČER DOMA.

Novi **PHILIPS „SUPER INDUKTANCE"**

sprejemniki Vam prinašajo gledališče, koncerte in ostalo zabavo v hišo.

Ne odlašajte, pokličite nas, in se Vam bomo radi odzvali, da jih Vam brezobvezno in brezplačno razkažemo.

Ugodni plačilni pogoji.

PHILIPS ZASTOPSTVO:

H. SUTTNER

Ljubljana 9, Aleksandrova c. 6

„Riviera"

odlikovano terpentinovo milo izdelano na bazi čistega olivnega olja

hrani Vaše perilo!

Poskusite! Prepričajte se!

Zahvala.

*Po smrti g. Janeza Mojhenić sem prejela pripadajočo podporo od **Ljudske samopomoči v Mariboru** točno izplačano, za kar ji izrekam iskreno zahvalo in jo istočasno prav lepo priporočam.*

Pobrežje, dne 27. septembra 1933. *Verona Krajnc.*

Zahvala

Za obilne dokaze iskrenega sočutja povodom težke izgube mojega ljubega soproga, brata in strica, gospoda

Antona Reye pl. Castelletto

izrekam vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebna zahvala prečastiti duhovščini, zastopnikom drž. uradov, društev in kongregacij, vsem plemenitim darovalcem cvetja in končno vsem, ki so dragega pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 11. novembra 1933.

Minka Reya, soproga; **Karla Schitnik**, sestra; **Felix** in **Philipp Reya pl. Castelletto**, brata — in ostalo sorodstvo.

Aleksandra Rahmanova:

Dijaštvo, ljubezen, Čeka in smrt

30

1. aprila 1917

Danes zvečer se je kot po navadi docent oglasil pri meni in je bil kot navadno izredno dobre volje. V roki je držal zvezek in ga vihtel kot zmagoslaven prapor.

»Berite to, berite, Aleksandra Lvovna! To sem dobil danes v dar!«

Položil je zvezek predme, ga odpri na prvi stran in brala sem: »Tvoja sem, Tvoja, Tvoja. Če se še tako zatajuješ, da me ne ljubiš, ne verujem Ti! Ljubim Te in Ti me moraš ljubiti! Tvoja sem od prvega dne, od prvega trenotka, ko sva se srečala na stopnicah pri vseučiliškem uradu. Ne umikaj se, ljubezni ne moreš ubežati! Ljubezen je vsemogočna. Prej ali slej pride čas, ko boš spoznal, da brez mene ne moreš živeti...« In v tem smislu se je nadaljevalo. Prestala sem in rekla:

»Kakšen zvezek je to?«

»Dnevnik Jekaterine Pavlovne Kalinnikove!« je odgovoril zmagoslavno in začel brundati veselo popevko. »Kaj? To je temperamentna žena!« je nadaljeval in si mel roke.

Zaprla sem zvezek in mu ga vrnila.

»Zakaj mi dajete, da berem to, kar je samo za Vas?«

»Deljena bol je polovična bol, deljeno veselje je dvojno veselje! Mar ne veste tega.«

»Lepo pa to ni!« sem rekla resno.

»Pa vedno vendar ne moremo storiti tega, Aleksandra Lvovna, kar je dobro in pravno! Potem bi bilo življenje silno dolgočasno! Zanimiv človek mora biti brezpogojno malo napačen, malo pokvarjen. In celo z Vašega krščanskega stališča: Česa naj se pa kesam, če nič ne grešim?«

Začel je listati v debeli, drobno popisani knjigi in rekel proseče:

»Vsaj tole mesto, prosim, preberite, kjer govori o moji naravi!«

»Ne, ničesar ne maram brati,« sem odgovorila in knjigo krepko zaprla.

»Pa imam le prav, da so poročene ženske zanimivejše ko dekleta! Dekleta imajo vse polno raznih načel in pravil. Življenje si predstavljajo čisto drugače, nego je v resnici. Doslej še nisem videl nobene poročene dame, ki bi mislila, da je možno ljubiti samo enega moža in to prav svojega lastnega! Dekleta pa mislijo splošno, da je ljubezen samo enkratna in samo za moža določena! — — — Vi ste seveda tudi tega naivnega mnenja?« je dejal in se ironično smehljal.

Ko ni dobil odgovora, je po kratkem odmoru nadaljeval:

»No, trd oreh mi daje streti Jekaterina Pavlovna! Ne morete si niti misliti, Aleksandra Lvovna, kak dojem napravlja name vsaka vrstica njenega dnevnika! Brez dvoma je zelo nadarjena. Po mojem mnenju postane vsaka ženska nadarjena, brž ko se zaljubi in kadar piše o svoji ljubezni. Če bi vsaka zaljubljena ženska dala svojemu ljubljencu dnevnik, ki v njem izpričuje svoja čuvstva, svoje muke in nežnosti, bi bile, menim, to najmočnejše vezi, ki bi ga z njimi nase priklenila. Beseda v dnevniku učinkujejo ko hipnoza. Da ne bi bral, ne gre, ker si preradoveden. Če pa bereš tak dnevnik, obvisiš kot muha na lepilu. — — —

Toda naj bo dovolj o Jekaterini Pavlovni. Iskreno prošnjo imam do Vas, Aleksandra Lvovna! Zelo rad bi se namreč seznanil z dijakinjo, ki Vi z njo občujete, je velika blondinka z rjavimi očmi. Ob odmoru stoji vedno pri peči na hodniku in se greje. In ko se pritiska k peči, kako dražestne so njene kretnje! Naravnost mične! In kako hodi! In kako zna zagrebsti roke v žepe svojega plašča, vnemarno in neprisiljeno, da se enostavno ne da popisati! Kdo je?«

»Hči nekega inženerja.«

»Seznanite me z njo, prosim Vas!«

»In se boste z njo poročili, če Vas vzljubi?«

»Naravno, da ne!«

»Potem Vas tudi ne seznanim!« sem rekla in vstala.

»Nepoboljšljivi ste!« je dejal in skomizgnil z ramo.

2. aprila 1917.

Danes mi je prinesel Griša Filipenko blinec, ki ga je sam spekel. Zavil ga je v ovoj zvezka. Blinec je bil še čisto vroč in Griša se je široko in zadovoljno režal.

»No, jejte ga! Ali je dober? Seveda sem namesto mleka vzel vodo in samo eno jajce in malo sladkorja. Ampak drugič bom vzel mleka in sladkorja, potem si obliznete vse prste!«

Pri tem ni odvrnil oči od mene in zbrala sem vso energijo, da sem naredila tak obraz, kakršnega je pričakoval.

»Takrat ste mi vtaknili v žep tako dobre piroge in pecivo, moji blinci so podplati proti tem. Vi ste res izvrstna kuharica!« je rekel in me vdano gledal.

»Toda teh nisem spekla jaz, ampak naša kuharica!« sem se smejala.

»Tako? Pa če bi Vi hoteli, bi jih prav tako dobro naredili!«

»Ne, tudi ko bi hotela; jaz sploh ne znam kuhati!«

»Kaj, Vi ne znate kuhati?« je rekel in obraz se mu je kar potegnil.

»Hm, kaj pa potem prav za prav delate?«

»Študiram, berem, igram klavir, rišem, plešem, s sportom se ukvarjam...«

»Kdo pa gospodinji?« je vpraševal dalje z negotovim glasom.

»Mati. To se pravi, ona prav za prav tudi ne, saj imamo služinčad!«

Griša se dolgo ni mogel znajti, potem je rekel počasi in z glasom, ki je pričal, da s tem izpraševanjem namerava nekaj posebnega:

»Toda, če bi resno hoteli, bi se gotovo naučili?«

»Mogoče, da bi se naučila,« sem odgovorila. »Pa povejte mi, čemu se Vas je zadnji čas lotila taka ljubezen do sanskrita? Namesto da obiskujete medicinska predavanja, tičite vedno na naši fakulteti!«

»Rad bi si pridobil nekaj splošne izobrazbe«, je dejal in zardel do ušes. »Medicinci smo preveč enostranski specialisti!«, je dostavil in še za spoznanje bolj zardel, ko sem ga neverno pogledala.

»Tako, in zato vas ravno sanskrit zanima? Ampak, če se ne motim, ste zadnjo uro skoraj zadremali!« sem se zasmejala.

»Če bi samo predavanje poslušal, bi moral tudi res zaspal. Toda« — glas mu je postal hipoma energičen in odločen — »gledal sem samo vas in mislil samo na vas!«

Tedaj se mi je posvetilo, da je ubogi Griša zaljubljen v me, in takoj mi je bilo jasno, da bi bila to velika nesreča zanj. Preden sem mogla kaj odgovoriti, je nadaljeval:

»Vsako noč sanjam o vas in vedno mislim le na vas!«

(Dalje sledi.)

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Lojze Golobič.